

ข้อบัญญัติคณะลูกเสือแห่งชาติ

ว่าด้วย การปกครอง หลักสูตรและ
วิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ (๓), ๒๖, ๓๔, ๓๖, ๓๗, ๓๘, ๔๐, ๔๔, ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๓ คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๕

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ข้อบังคับต่อไปนี้แทน

ลักษณะ ๑

ว่าด้วย การปกครอง

ภาค ๑

หลักการ

ข้อ ๓   วัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ คือ การ
วัตถุประสงค์   ฝึกอบรมมนิสัยลูกเสือให้เป็นพลเมืองดีตาม
จารีตประเพณีบ้านเมืองและอุดมคติดังต่อไปนี้

- (๑) ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง
และฟังตนเอง
- (๒) ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และ
เห็นอกเห็นใจผู้อื่น
- (๓) ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
- (๔) ให้รู้จักทำการฝีมือ
- (๕) ให้มีการพัฒนาในทางกาย จิตใจ และ
ศีลธรรม

ทั้งนี้โดยไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิการเมืองใดๆ

วิธีการ

วิธีการฝึกอบรมลูกเสือมั่งคั่งต่อไป

- (๑) ให้เด็กชายเป็นสมาชิกของกองลูกเสือตามความสมัครใจ โดยมีผู้ใหญ่เป็นผู้แนะนำสั่งสอน อบรม ผู้กการปกครองกันเองภายในกองของตน และเพิ่มวิธีการฝึกอบรมดังกล่าวให้มากขึ้นตามลำดับอายุ
- (๒) ให้เด็กชายได้ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ตนถนัดในทีกลางแจ้งเป็นส่วนใหญ่ และให้มีโอกาสบำเพ็ญประโยชน์เพื่อผู้อื่นด้วย
- (๓) ให้เด็กชายได้ฝึกหัดการรับผิดชอบตัวเองและต่อผู้อื่นเป็นขั้นๆ และเพิ่มการฝึกให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อว่าจะได้เกิดความสามารถ ความเชื่อมั่นในตนเอง มั่นสยใจก่อดีเป็นที่ไว้ใจได้ สามารถในการเป็นผู้นำและปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น

อุดมการ อุดมการของลูกเสืออยู่ที่การปฏิบัติตามคำ
ปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

ข้อ ๔ ลูกเสือมี ๔ ประเภท คือ

ประเภทและ ลูกเสือสำรอง

เหล่าลูกเสือ ลูกเสือสามัญ

ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ลูกเสือวิสามัญ

ลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ อาจจัด

ให้มีเหล่าลูกเสือสมุทรและลูกเสืออากาศก็ได้

คำปฏิญาณของลูกเสือ

ข้อ ๕ ในพิธีเข้าประจำกอง ลูกเสือสำรองกล่าว

ลูกเสือ ปฏิญาณตนดังต่อไปนี้

สำรอง ข้าสัญญาว่า

ข้อ ๑ ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระ

มหากษัตริย์

ข้อ ๒ ข้าจะยึดมั่นในกฎของลูกเสือสำรอง

และบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นทุกวัน

- ข้อ ๖ ในพิธีเข้าประจำกอง ลูกเสือสามัญกล่าวปฏิญาณ
ลูกเสือ ตนดังต่อไปนี้
สามัญ ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า
- ข้อ ๑ ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระ
มหากษัตริย์
- ข้อ ๒ ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ
- ข้อ ๓ ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ
- ข้อ ๗ ในพิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และ
ลูกเสือสามัญ ลูกเสือวิสามัญกล่าวปฏิญาณตนหรือทบทวนคำ
รุ่นใหญ่และ ปฏิญาณดังที่ได้กำหนดไว้ในข้อ ๖
ลูกเสือวิสามัญ
- ข้อ ๘ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ
ผู้บังคับบัญชา กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือที่ได้รับ
ลูกเสือ การแต่งตั้งครั้งแรก กล่าวปฏิญาณตนหรือ
ทบทวนคำปฏิญาณดังที่ได้กำหนดไว้ในข้อ ๖
- ข้อ ๙ บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับคณะลูกเสือแห่งชาติ
บุคคลอื่น อาจกล่าวปฏิญาณตนดังที่ได้กำหนดไว้ในข้อ ๖

กฎของลูกเสือ

- ข้อ ๑๐ กฎของลูกเสือมีดังต่อไปนี้
- กฎของลูกเสือ
- ข้อ ๑ ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้
- ข้อ ๒ ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และซื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ
- ข้อ ๓ ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น
- ข้อ ๔ ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคนและเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก
- ข้อ ๕ ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย
- ข้อ ๖ ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์
- ข้อ ๗ ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งของบิดามารดา และผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ
- ข้อ ๘ ลูกเสือมีใจร่าเริงและไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก
- ข้อ ๙ ลูกเสือเป็นผู้มีชัยสถ์
- ข้อ ๑๐ ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ

- ข้อ ๑๑ กฎของลูกเสือสำรองมีดังต่อไปนี้
 กฎของลูกเสือ ข้อ ๑ ลูกเสือสำรองทำตามลูกเสือรุ่นพี่
 สำรอง ข้อ ๒ ลูกเสือสำรองไม่ทำตามใจตนเอง
- ข้อ ๑๒ กติกาของลูกเสือมีดังต่อไปนี้
 กติกาของ ลูกเสือสำรอง “ทำดีที่สุด”
 ลูกเสือ ลูกเสือสามัญ “จงเตรียมพร้อม”
 ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ “มองไกล”
 ลูกเสือวิสามัญ “บริการ”
 ลูกเสือทุกประเภท “เสียชีพอย่าเสียสัตย์”

นโยบายทางศาสนา

ข้อ ๑๓ ในกระบวนการลูกเสือ ย่อมมีลูกเสือนับถือ
 นโยบาย ศาสนาต่างกัน นโยบายที่จะกล่าวต่อไปนี้ เป็น
 ทั่วไป แนวทางกำหนดไว้เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
 ได้ถือเป็นหลักปฏิบัติ

(๑) โดยปรกติกาลูกเสือทุกคนย่อมนับถือศาสนา
 ไตศาสนาหนึ่ง และปฏิบัติตามพิธีการ
 ของศาสนานั้น ๆ

- (๒) ถ้าปรากฏว่า ขณะที่เด็กเข้ามาเป็นลูกเสือ ยังไม่ได้นับถือศาสนาใด ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรพยายามให้เด็กได้นับถือศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ถ้าเป็นไปได้ก็ควรจะเป็นศาสนาที่บิดามารดานับถืออยู่แล้ว ทั้งนี้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากบิดามารดาของเด็กก่อน
- (๓) ถ้ากลุ่มหรือกองลูกเสือใดมีลูกเสือนับถือศาสนาเดียวกัน ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะต้องพยายามให้ลูกเสือได้รับการอบรมศาสนานั้น
- (๔) ถ้ากลุ่มหรือกองลูกเสือใดมีลูกเสือนับถือศาสนาต่างกัน ลูกเสือเหล่านั้นควรได้รับการสนับสนุนให้เข้าอบรมและปฏิบัติตามพิธีการในศาสนาของตน ถ้าอยู่ในค่าย การสวดมนต์ และการปฏิบัติพิธีกรรมประจำวัน ควรกระทำในแบบง่าย ๆ และให้ลูกเสือเหล่านั้นทำด้วยความสมัครใจ ไม่มีการบังคับ

(๕) ถ้าปรากฏว่า ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนาของลูกเสือคนใด ห้ามร่วมพิธีการ กับศาสนาอื่น นอกจากศาสนาของตน ผู้บังคับบัญชาของกลุ่มหรือกองลูกเสือ นั้น จะต้องปฏิบัติตามข้อห้ามนี้อย่าง เกร่งกรัด

ข้อ ๑๔ การร่วม พิธีกรรม กลุ่มหรือกองลูกเสือที่มีลูกเสือนับถือศาสนา ต่างกัน ห้ามจัดพิธีกรรมทางศาสนาด้วยกัน ไม่ว่าจะ มีเหตุผลใดๆ ไม่ให้ผู้บังคับบัญชาลูก เสือแนะนำชักชวนลูกเสือให้ประกอบพิธีกรรม ทางศาสนาอื่น นอกพิธีกรรมทางศาสนาของ ลูกเสือ นั้น

ข้อ ๑๕ การที่ลูกเสือปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาในขณะ อยู่ร่วมกัน เป็นการส่งเสริมการปฏิบัติตามคำ ปฏิญาณและกฎของลูกเสือเท่านั้น ไม่ใช่เป็น การปฏิบัติตามที่กล่าวในข้อ ๑๓

การเมือง

ข้อ ๑๖ คณะลูกเสือแห่งชาติไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิการ
คณะลูกเสือ เมืองใด ๆ
แห่งชาติ สมาชิกของคณะลูกเสือแห่งชาติในเครื่องแบบ
ไม่เกี่ยวข้องกับ หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ในนามของคณะลูกเสือแห่ง
กับการเมือง ชาติ กลุ่มหรือกองลูกเสือใด ต้องไม่เข้าร่วม
ในการประชุมทางการเมืองหรือปฏิบัติกิจกรรม
ทางการเมือง

ข้อ ๑๗ คณะลูกเสือแห่งชาติไม่เป็นกระบวนการทาง
การเมือง ต้องไม่ให้การช่วยเหลือและสนับสนุน
แก่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด

การเงิน

ข้อ ๑๘ คณะลูกเสือแห่งชาติ อาจมีรายได้ดังต่อไปนี้
รายได้ (๑) เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน
(๒) เงินค่าบำรุงลูกเสือ
(๓) เงินผลประโยชน์ต่างๆ ของคณะลูกเสือ
แห่งชาติ

- (๔) เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้แก่คณะลูกเสือแห่งชาติ
- (๕) รายได้อื่นๆ ซึ่งไม่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- ข้อ ๑๘ วัตถุประสงค์ในการเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือ มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้
- การเก็บเงินค่า (๑) เพื่อให้ได้เงินมาใช้จ่ายในกิจการลูกเสือ
- บำรุงลูกเสือ (๒) เพื่อให้ลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ ทะนุบำรุงองค์การของตนด้วยความเสียสละ
- (๓) เพื่อฝึกอบรมลูกเสือให้รู้จักทำงานเพื่อให้ได้เงินมาด้วยน้ำพักน้ำแรงของตนเองโดยสุจริต
- ข้อ ๒๐ เงินค่าบำรุงลูกเสือ ได้แก่เงินค่าบำรุงประจำปี ที่เก็บจากลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

ข้อ ๒๑ เงินค่าบำรุงลูกเสือเก็บคนหนึ่งไม่เกินปีละ
อัตราเงินค่า ๕ บาท

บำรุงลูกเสือ จะเก็บในอัตราเท่าใดให้ผู้อำนวยการลูกเสือ
จังหวัดเป็นผู้กำหนด สำหรับกองลูกเสือที่สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
ให้เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือ
แห่งชาติเป็นผู้กำหนด

ข้อ ๒๒ เงินค่าบำรุงประจำปีของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และ
เจ้าหน้าที่ลูกเสือ กำหนดปีละ ๑๐ บาท เมื่อ
ชำระครบ ๑๐ ปีแล้วถือว่าเป็นสมาชิกตลอดชีพ
หรือจะชำระเงินค่าบำรุงตลอดชีพครั้งเดียวเป็น
เงิน ๑๐๐ บาท ก็ได้

ข้อ ๒๓ ให้ลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการ
ระยะเวลา ลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ
ชำระ เงินค่าบำรุงประจำปีตามอัตราที่กำหนดไว้
ให้เสร็จภายในเดือนสิงหาคมของทุกปี

ข้อ ๒๔
การเก็บเงิน
ค่าบำรุง
ลูกเสือ
กลุ่มหรือกองลูกเสือที่ตั้งอยู่ในโรงเรียนหรือ
นอกโรงเรียน ให้อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ หรือ
ผู้จัดการโรงเรียนเป็นผู้เก็บเงินค่าบำรุง หรือ
ผู้บังคับบัญชาลูกเสือในสังกัดเป็นผู้เก็บเงินก็ได้
ในการเก็บเงินนั้น จะต้องออกไปเสริรับเงิน
ทุกคราว

สำหรับผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการ
ลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ
ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือ
แห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด
สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ให้
สำนักงานที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี เป็นผู้จัดเก็บ

ข้อ ๒๕
การแบ่งเงิน
ค่าบำรุง
ลูกเสือ
การแบ่งเงินค่าบำรุงลูกเสือ ให้แบ่งดังนี้
(๑) ตามข้อบังคับของสมาคมลูกเสือโลก
คณะลูกเสือแห่งชาติจะต้องเสียเงินค่า
บำรุงให้แก่สำนักงานลูกเสือโลกตาม
จำนวนลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือใน
อัตราคนหนึ่งปีละประมาณ ๕๐ สตางค์
เงินยอดนี้ให้กองลูกเสือสังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
และจังหวัดรวบรวมส่งไปยังสำนักงาน
คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
เพื่อใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวกับการลูกเสือ
โลก

(๒) ให้แบ่งเงินค่าบำรุงที่เหลือจ่ายจาก (๑)
ข้างต้น ดังนี้

ก. กองลูกเสือที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(๑) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่มหรือกองลูกเสือ ร้อยละ ๗๐

(๒) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ร้อยละ ๓๐

ข. กองลูกเสือที่ขึ้นตรงต่ออำเภอ

(๑) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่มหรือกองลูกเสือ ร้อยละ ๗๐

(๒) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ร้อยละ ๘

๑๖๖๖ (๓) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงาน
คณะกรรมการลูกเสือจังหวัด
ร้อยละ ๘

๑๖๖๗ (๔) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงาน
ภาคการศึกษา ร้อยละ ๘

๑๖๖๘ (๕) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงาน
คณะกรรมการบริหารลูกเสือ
ร้อยละ ๖

๑๖๖๙ ก. กองลูกเสือที่ขึ้นตรงต่อเทศบาล

๑๖๗๐ (๑) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่ม
หรือกองลูกเสือ ร้อยละ ๗๘

๑๖๗๑ (๒) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในสำนัก
งานเทศบาล ร้อยละ ๑๖

๑๖๗๒ (๓) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในสำนัก
งานคณะกรรมการบริหารลูก
เสือแห่งชาติ ร้อยละ ๖

๑๖๗๓ ง. กองลูกเสือที่ขึ้นตรงต่อจังหวัด

๑๖๗๔ (๑) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่ม
หรือกองลูกเสือ ร้อยละ ๗๘

(๒) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด ร้อยละ ๘

(๓) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานภาคการศึกษา ร้อยละ ๘

(๔) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ร้อยละ ๖

จ. เงินค่าบำรุงลูกเสือที่เก็บจากผู้บังคับบัญชาลูกเสือผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือสังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ให้เป็นของสำนักงานนั้น

ข้อ ๒๖
การนำส่ง
เงิน

เงินค่าบำรุงของกองลูกเสือที่ขึ้นตรงต่ออำเภอ เทศบาลหรือจังหวัด ให้กลุ่มหรือกองลูกเสือ นำส่งอำเภอ เทศบาลหรือจังหวัด แล้วแต่กรณี

สำหรับกลุ่มหรือกองลูกเสือที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้กลุ่มหรือกองลูกเสือนำส่งสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ทั้งนี้ ให้กลุ่มหรือกองลูกเสือหักเงินค่าบำรุงที่เป็นส่วนของตนไว้ก่อน

ข้อ ๒๓

เงินค่าบำรุงลูกเสือที่อำเภอได้รับจากกลุ่มหรือกองลูกเสือให้อำเภอหักส่วนที่เป็นของอำเภอไว้ก่อน ส่วนที่เหลือให้นำส่งจังหวัด เพื่อจังหวัดจะได้ส่งภาคและสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติต่อไป ส่วนเงินค่าบำรุงที่เทศบาลได้รับจากกลุ่มหรือกองลูกเสือ ให้สำนักงานเทศบาลหักส่วนที่เป็นของตนไว้ก่อน ส่วนที่เหลือให้นำส่งสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติต่อไป

ข้อ ๒๔
การหาเงิน
รายได้

กลุ่มหรือกองลูกเสืออาจหาเงินรายได้โดยชอบด้วยกฎหมายในจังหวัดของตน โดยได้รับอนุญาตจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหาร

ลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด
ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ แล้วแต่กรณี

คณะกรรมการลูกเสือจังหวัด คณะ
กรรมการลูกเสืออำเภอ อาจหาเงินรายได้ภายใน
จังหวัดของตนเพื่อส่งเสริมกิจการลูกเสือ

ข้อ ๒๕

(๑) ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือต้องไม่
เรียไ้เงินและไม่เข้าร่วมร่ขายสิ่งของ
ใด ๆ ตามท้องถนน หรือเก็บบัตรผ่าน
ประตู หรือปฏิบัติงานใด ๆ ที่ไม่สม
เกียรติของลูกเสือ

(๒) ในกรณีที่เห็นสมควร เลขาธิการคณะ
กรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้
ำนวยการลูกเสือจังหวัด อาจอนุญาต
เป็นกรณีพิเศษ ให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
และลูกเสือเข้าร่วมเรียไ้เงิน ขายสิ่งของ
หรือเก็บบัตรผ่านประตู เฉพาะราย ภาย
ในระยะเวลาที่กำหนดให้ก็ได้

ข้อ ๓๐

สมาชิกของคณะลูกเสือแห่งชาติทุกคนต้องไม่
สนับสนุนหรือเกี่ยวข้องกับวิธีการการหาเงิน

ใด ๆ ที่ขัดต่อกฎหมายของบ้านเมือง หรือเป็น
ไปในทำนองส่งเสริมให้ลูกเสือเล่นการพนัน

ข้อ ๓๑
การควบคุม
เงินรายได้
กลุ่ม หรือ
กองลูกเสือ

เงินรายได้ทุกประเภทที่กลุ่มหรือกองลูกเสือได้
รับ ให้มีคณะกรรมการรับผิดชอบ ๓ นาย
ประกอบด้วยผู้บังคับบัญชาลูกเสือ หรือครูใน
โรงเรียนนั้น มีหน้าที่เก็บรักษาและควบคุมการ
จ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ จัดทำบัญชี
รับ-จ่าย และประกาศรายรับรายจ่ายให้ลูกเสือ
ทราบทุกเดือน เดือนใดไม่มีการรับ-จ่าย ก็ให้
ประกาศว่าไม่มีการรับจ่าย

เงินรายได้นี้ให้นำฝากธนาคารหรือแผนก
ศึกษาราชการอำเภอหรือจังหวัด

ข้อ ๓๒
หลักการจ่าย
เงินรายได้
ลูกเสือ

การจ่ายเงินรายได้ลูกเสือ ต้องจ่ายตามวัตถุประสงค์
ประสงค์ ดังต่อไปนี้

- (๑) เพื่อจัดหาอุปกรณ์การฝึกอบรมลูกเสือ
- (๒) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการฝึกอบรม
ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือ
- (๓) เพื่อจัดพิมพ์ตำรา คู่มือ และเอกสาร
เกี่ยวกับการลูกเสือ

(๔) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับกิจการ
ลูกเสือ

ข้อ ๓๓   อำนาจการสั่งจ่ายเงินลูกเสือทุกประเภท ให้

อำนาจการ   กำหนดดังนี้

สั่งจ่ายเงิน ลูกเสือทุก ประเภท	(๑) ผู้กำกับลูกเสือ	} สั่งจ่ายได้ครั้งละ ไม่เกิน ๕๐๐ บาท
	ผู้กำกับกลุ่ม ลูกเสือ	

(๒) รองผู้อำนวยการ การลูกเสือโรง เรียน รอง ผู้อำนวยการ ลูกเสืออำเภอ	}	๑,๐๐๐ บาท
		..

(๓) ผู้อำนวยการ ลูกเสือโรงเรียน ผู้อำนวยการ ลูกเสืออำเภอ รองผู้อำนวยการ การลูกเสือ จังหวัด	}	๓,๐๐๐ บาท
		..

(๔) ผู้อำนวยการ ลูกเสือโรงเรียน (มีกลุ่มลูกเสือ ที่สมบูรณ์) รองผู้ตรวจการ ลูกเสือประจำ สำนักแห่งชาติ (ผู้ตรวจการ ศึกษาภาคศึกษา) ผู้อำนวยการ ลูกเสือจังหวัด	}	ส่งจ่ายได้ครั้งละ ไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท
(๕) เลขาธิการคณะ กรรมการบริหาร ลูกเสือแห่งชาติ	}	" ๑๐,๐๐๐ บาท
(๖) รองประธาน คณะกรรมการ บริหารลูกเสือ แห่งชาติ	}	" ๕๐,๐๐๐ บาท

(๓) ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติส่งจ่ายได้ครั้งละตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป

เงินที่กลุ่มหรือกองลูกเสือฝากไว้ ณ แผนกศึกษาธิการอำเภอหรือจังหวัด ให้ผู้มีอำนาจส่งจ่ายเงินดังกล่าว เป็นผู้จ่ายในลักษณะเงินฝากถอนคืน

ส่วนใบเสร็จรับเงินและแบบพิมพ์ต่าง ๆ ให้ใช้ตามแบบที่กำหนด

ข้อ ๓๔
การควบคุม

ให้เลขาธิการและเหรัญญิกคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติมีหน้าที่ควบคุม และตรวจสอบการเงินของลูกเสือทั่วไป และให้รองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดและรองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ มีหน้าที่ควบคุมและตรวจสอบการเงินของลูกเสือในสังกัด ให้กองลูกเสือที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ และลูกเสือจังหวัดรายงานฐานะการเงินตามแบบของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ข้อ ๓๕ ในกรณีที่กองลูกเสือยุบหรือเลิกกิจการ ให้
ทรัพย์สินเมื่อ บรรดาทรัพย์สินของกองลูกเสือ นั้นตกเป็น
ยุบกองลูกเสือ กรรมสิทธิ์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

ภาค ๒

การจัดหน่วยงาน

ข้อ ๓๖ ให้มีตราคณะลูกเสือแห่งชาติ เป็นรูปเฟลต-
ตราคณะ เดอร์รี่ประกอบด้วยหน้าเสืออยู่กลาง ที่ปลาย
ลูกเสือ แฉกซ้าย และขวา มีดาวประดับข้างละหนึ่งดวง
แห่งชาติ ตอนล่างมีแถบคำขวัญ “เสียชีพอย่าเสียสัตย์”
จากแถบคำขวัญลงไปยังส่วนล่างมีรูปเชือกร้อย
เป็นปม

ข้อ ๓๗ ให้จัดระเบียบบริหารคณะลูกเสือแห่งชาติ
การจัด ดังนี้

ระเบียบ (๑) สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือ
บริหาร แห่งชาติ

(๒) สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด

(๓) สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ

- ข้อ ๓๘ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
 สำนักงาน เป็นศูนย์กลางในการปกครองบังคับบัญชาลูกเสือ
 คณะกรรมการ ทวีราชอาณาจักร โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการ
 การบริหาร บริหารลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ
 ลูกเสือ ชอบ
 แห่งชาติ ถ้ามีปริมาณงานมาก จะให้มีรองเลขาธิการ
 คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้ช่วย
 ก็ได้
- ถ้าเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือ
 แห่งชาติไม่อาจปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ ให้รอง
 เลขาธิการทำการแทน
- ข้อ ๓๙ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด เป็นศูนย์กลาง
 สำนักงาน กลางในการปกครองบังคับบัญชาลูกเสือใน
 คณะกรรมการ จังหวัด โดยมีศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้บังคับ
 ลูกเสือจังหวัด บัญชารับผิดชอบ
- ข้อ ๔๐ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ เป็นศูนย์กลาง
 สำนักงาน กลางในการปกครองบังคับบัญชาลูกเสือในอำเภอ
 คณะกรรมการ โดยมีศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชา
 ลูกเสืออำเภอ รับผิดชอบ

ข้อ ๕๑ การแบ่งงานออกเป็นส่วนตัวต่าง ๆ ในสำนักงาน
การแบ่งงาน คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สำนักงาน
ออกเป็นส่วน คณะกรรมการลูกเสือจังหวัด สำนักงานคณะ
ต่าง ๆ กรรมการลูกเสืออำเภอ อาจทำได้โดยพิจารณา
ถึงคุณภาพและปริมาณของงาน ทั้งนี้ให้มี
หัวหน้าส่วนนั้น ๆ เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

การแบ่งงานออกเป็นส่วนตัวมากน้อยเพียงไร
หรือเปลี่ยนแปลงงานใด ๆ นั้น ให้เป็นอำนาจ
ของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้
อำนวยการลูกเสือจังหวัด ผู้อำนวยการลูกเสือ
อำเภอ แล้วแต่กรณี เป็นผู้กำหนด

ข้อ ๕๒ โดยปรกติให้มีการประชุมคณะกรรมการบริหาร
การประชุม ลูกเสือแห่งชาติ อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง การ
คณะกรรมการ ประชุมนั้นจะต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อย
บริหารลูกเสือ กว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะ
แห่งชาติ เป็นองค์ประชุม ในกรณีที่ประธานไม่มา
ประชุม ให้รองประธานดำเนินการแทน ถ้า
ประธานหรือรองประธานไม่มาประชุม ให้ผู้มา

ประชุมเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งมานั่ง
ประชุมเป็นประธาน การลงมติให้ถือคะแนน
เสียงข้างมากเป็นประมาณ ถ้าจำนวนเสียงของ
คะแนนเท่ากัน ให้ผู้นั่งเป็นประธานออกเสียง
เพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๔๓ โดยปรกติให้มีการประชุมคณะกรรมการลูกเสือ
การประชุม จังหวัด คณะกรรมการลูกเสืออำเภอ อย่างน้อย
คณะกรรมการ ปีละ ๒ ครั้ง

ลูกเสือจังหวัด การประชุมนั้น จะต้องมีกรรมการมาประชุม
อำเภอ ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด
จึงจะเป็นองค์ประชุม ในกรณีที่ประธานไม่มา
ประชุม ให้รองประธานดำเนินการแทน ถ้า
ประธานหรือรองประธานไม่มาประชุม ให้ผู้มา
ประชุมเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งมานั่งเป็น
ประธาน การลงมติให้ถือคะแนนเสียงข้างมาก
เป็นประมาณ ถ้าจำนวนเสียงลงคะแนนเท่ากัน
ให้ผู้นั่งเป็นประธานออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียง
หนึ่ง เป็นเสียงชี้ขาด

เมื่อเสร็จการประชุมให้ส่งผลการประชุมให้
สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
ทราบ

- ข้อ ๕๔ ในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้มีผู้ตรวจการลูกเสือดังต่อไปนี้ คือ
- ผู้ตรวจการลูกเสือ
- (๑) ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายต่างประเทศ (International Commissioner) มีหน้าที่ติดต่อกับสำนักงานลูกเสือโลก และส่งเสริมความสัมพันธ์กับคณะลูกเสือต่างประเทศ
  - (๒) ผู้ตรวจการฝ่ายฝึกอบรม (National Training Commissioner) มีหน้าที่เกี่ยวกับการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ลูกเสือและลูกเสือ
  - (๓) ผู้ตรวจการลูกเสือ ประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ มีหน้าที่ตรวจตรา และแนะนำเกี่ยวกับการบริหารงานลูกเสือ และช่วยเหลือในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ลูกเสือและลูกเสือ

- ข้อ ๔๕ ให้มีเหรียญกษาปณ์ประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ มีหน้าที่ควบคุมดูแลการเงิน และทรัพย์สินของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- ข้อ ๔๖ ให้เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เหรียญกษาปณ์ เป็นเจ้าหน้าที่จัดทำรายงานประจำปี พร้อมด้วยงบประมาณเสนอคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เพื่อพิจารณาเสนอสภาแห่งชาติต่อไป
- ข้อ ๔๗ หนังสือติดต่อกับสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้ส่งในนาม “ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ”
- ข้อ ๔๘ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ เจ้าหน้าที่ลูกเสือและลูกเสือจะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายและหลักการลูกเสือในหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และสื่อมวลชนอื่น ๆ จะต้องได้รับอนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติก่อน

- (๗) จัดส่งรายงานประจำปี และรายงานอื่น ตามที่สำนักงานคณะกรรมการบริหาร ลูกเสือแห่งชาติกำหนด
- (๘) จัดให้มีการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชา ลูกเสือ นายหมู่ลูกเสือ และลูกเสือ ทุกประเภท
- (๙) วางแผนกิจกรรมประจำปี และจัดตั้ง กรรมการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือกิจการ ลูกเสือ
- (๑๐) ส่งเสริมกิจกรรมต่อไปนี้เป็นพิเศษ คือ
เดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม
การบำเพ็ญสาธารณประโยชน์
การฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือ

ข้อ ๕๐ การบริหารลูกเสือในอำเภอ ให้อนุโลมตาม
การบริหาร ข้อ ๔๕ ในส่วนของอำเภอนั้น
ลูกเสืออำเภอ

ภาค ๓

การแต่งตั้ง การจำหน่าย การย้ายสังกัด
ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ
กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

ข้อ ๕๑ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (นอกจากนายหมู่ลูกเสือ
คุณสมบัติ และรองนายหมู่ลูกเสือ) ผู้ตรวจการลูกเสือ
ทั่วไป กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ จะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นผู้ที่มีนิสัยใจคอและความประพฤติ
เรียบร้อย สมควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก
- (๒) เป็นผู้ที่มีศาสนาและปฏิบัติพิธีกรรมทาง
ศาสนา
- (๓) เป็นผู้ไม่มีโรคซึ่งเป็นที่ยกเว้นแก่สังคม
- (๔) เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทยตามกฎหมาย แต่ถ้า
มิได้มีสัญชาติไทย ต้องได้รับอนุมัติจาก
คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(๕) มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์และวิธีการ
ของลูกเสือ ผู้ก่ไฟสนใจต่อการลูกเสือ
และสมัครใจที่จะดำรงตำแหน่งทาง
ลูกเสือ

(๖) มีอายุดังต่อไปนี้

(ก) ผู้บังคับบัญชาลูกเสือสำรองและ
ลูกเสือสามัญ รองผู้กำกับ มีอายุ
ไม่น้อยกว่า ๑๘ ปี ผู้กำกับมี
อายุไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี

(ข) ผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญรุ่น
ใหญ่และลูกเสือวิสามัญ รอง
ผู้กำกับ มีอายุไม่น้อยกว่า ๒๑ ปี
ผู้กำกับมีอายุไม่น้อยกว่า ๒๕ ปี

(ค) ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจ
การลูกเสือ กรรมการลูกเสือ
และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ มีอายุไม่
น้อยกว่า ๑๘ ปี

- (๑) ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
- (๒) รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
- (๓) ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
- (๔) รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
- (๕) ผู้กำกับลูกเสือ
- (๖) รองผู้กำกับลูกเสือ
- (๗) เจ้าหน้าที่ลูกเสือในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- (๘) กรรมการกลุ่มลูกเสือ

ข้อ ๕๔

ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือสังกัดในเขตลูกเสือจังหวัด ในตำแหน่งต่อไปนี้

- (๑) รองผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด
- (๒) ผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด
- (๓) ผู้ตรวจการลูกเสืออำเภอ
- (๔) รองผู้ตรวจการลูกเสืออำเภอ

- (๕) ผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสืออำเภอ
- (๖) ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
- (๗) รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
- (๘) ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
- (๙) รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
- (๑๐) ผู้กำกับลูกเสือ
- (๑๑) รองผู้กำกับลูกเสือ
- (๑๒) เจ้าหน้าที่ลูกเสือในสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัดและอำเภอ
- (๑๓) กรรมการกลุ่มลูกเสือ

ข้อ ๕๕ การเสนอรายงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
การรายงาน ดังกล่าวในข้อ ๕๒, ๕๓, ๕๔ ให้เสนอตาม
ขอแต่งตั้ง ลำดับการบังคับบัญชาจนถึงผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้ง

ข้อ ๕๖ การแต่งตั้งนายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ
ให้ปฏิบัติตามข้อ ๘๐, ๘๕, ๘๘, ๑๑๑

นายหมู่
รองนายหมู่

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ มกราคม ๒๕๑๐

ข้อ ๕๗ ผู้มีอำนาจแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการจำหน่าย การลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ ตามความในข้อ ๕๒, ๕๓, ๕๔ เป็นผู้สั่งจำหน่ายผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

ข้อ ๕๘ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ลาออก
- (๒) ตาย
- (๓) ให้ออก
- (๔) ย้ายสังกัด

ข้อ ๕๙ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการการย้ายสังกัด ลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ ได้เปลี่ยนตำแหน่งหรือย้ายสังกัดทางลูกเสือ ให้ถือว่าตำแหน่งเดิมสิ้นสุดลง และถ้าไปสังกัดหน่วยลูกเสืออื่น ให้ขอแต่งตั้งใหม่

ภาค ๔

หน่วยลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และลูกเสือ

หมวด ๑

หน่วยลูกเสือ

ข้อ ๖๐ การจัดหน่วยลูกเสือ โดยปรกตจัดเป็นลำดับดังนี้
การจัดหน่วย กลุ่มลูกเสือ
ลูกเสือ กองลูกเสือ
หมู่ลูกเสือ

ข้อ ๖๑ การเรียกชื่อกลุ่มลูกเสือ เรียกตามชื่อโรงเรียน
หรือสถานที่ที่ตั้งกลุ่มลูกเสือ เช่น ตั้งที่โรงเรียน
กลุ่มและ สวนกุหลาบวิทยาลัย เรียกว่า “กลุ่มลูกเสือ
กองลูกเสือ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย” ถ้ามีหลายกลุ่ม
ก็ให้เรียกกลุ่มที่ ๑, ๒, ๓ ฯลฯ ของโรงเรียน
นั้นๆ ตามลำดับ

ถ้ามีจำนวนลูกเสือน้อยจะตั้งได้เพียงกอง
ลูกเสือ ก็ให้เรียกตามประเภทและหมายเลข
ประจำกอง เรียงตั้งแต่หมายเลข ๑, ๒, ๓ ฯลฯ
ตามลำดับ เช่น “กองลูกเสือสำรองที่ ๑ โรงเรียน
อนุบาลปฐมวัย” เป็นต้น

- ข้อ ๖๒ การเรียกชื่อหมูลูกเสือ
- การเรียกชื่อ (๑) หมูลูกเสือสำรอง เรียกตามสีของหมูลูกเสือ
- หมูลูกเสือ (๒) หมูลูกเสือสามัญ เรียกตามชื่อสัตว์ตามที่กล่าวไว้ในหนังสือการลูกเสือสำหรับเด็กชาย
- (๓) หมูลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เรียกตามที่บัญญัติไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ

หมวด ๒

กลุ่มลูกเสือ

- ข้อ ๖๓ กลุ่มลูกเสือ
- กลุ่มลูกเสือประกอบด้วยกองลูกเสือ ๔ ประเภท คือ กองลูกเสือสำรอง กองลูกเสือสามัญ กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และกองลูกเสือวิสามัญ รวมกันประเภทละ ๑ กอง เป็นอย่างน้อยหรือประกอบด้วยลูกเสือประเภทเดียวกันตั้งแต่ ๔ กองขึ้นไป หรือถ้ามีลูกเสือ ๒-๓ ประเภทต้องมีประเภทละ ๒ กองขึ้นไป

หมายเหตุ กลุ่มลูกเสือที่ประกอบด้วยกองลูกเสือ ๔ ประเภท เรียกว่า “กลุ่มลูกเสือที่สมบูรณ์”

ข้อ ๖๔ การจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ต้องได้รับอนุญาต
การจัดตั้ง จากเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่ง
กลุ่มหรือ ชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด แล้วแต่
กองลูกเสือ กรณี

ในระยะแรกหากจัดตั้งกลุ่มลูกเสือไม่ได้ ให้
จัดตั้งเป็นกองลูกเสือ

ข้อ ๖๕ ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
ผู้กำกับกลุ่ม ควรแต่งตั้งจากผู้ที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้กำกับ
ลูกเสือ รองผู้กำกับลูกเสือ หรือมีหน้าที่อย่าง
รองผู้กำกับ โดยอย่างหนึ่งประจำในกองลูกเสือ
กลุ่มลูกเสือ

ข้อ ๖๖ การแต่งตั้งผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ โดยปรกติให้
แต่งตั้งจากบุรุษ ถ้าแต่งตั้งสตรีเป็นผู้กำกับกลุ่ม
ลูกเสือ รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน ผู้
อำนวยการลูกเสือโรงเรียน ต้องได้รับอนุมัติ
จากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติก่อน
และในกรณีพิเศษเท่านั้น

ข้อ ๖๗ ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
คุณสมบัตินี้ มีคุณสมบัตินี้ทั่วไปตามข้อ ๕๑ และมีคุณสมบัตินี้
พิเศษดังต่อไปนี้

- (๑) มีความรู้เกี่ยวกับหนังสือการลูกเสือ
สำหรับเด็กชาย คู่มือลูกเสือสำรอง คู่มือ
ลูกเสือวิสามัญ พระราชบัญญัติลูกเสือ
ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ และ
เอกสารเกี่ยวกับการลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- (๒) สามารถจัดหาสถานที่ที่เหมาะสมเพื่อ
การฝึกอบรมลูกเสือ
- (๓) ควรมีอายุตั้งแต่ ๓๐ ปีขึ้นไป แต่ถ้า
จำเป็นอาจแต่งตั้งจากบุคคลที่มีอายุไม่
น้อยกว่า ๒๕ ปีก็ได้

ข้อ ๖๘ หน้าที่ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ มีดังต่อไปนี้

- หน้าที่
- (๑) ปรับปรุงกลุ่มลูกเสือให้เป็นกลุ่มลูกเสือ
ที่สมบูรณ์ เว้นแต่มีความจำเป็นที่ไม่
อาจทำเช่นนั้นได้
  - (๒) ดูแลแนะนำและประสานงานของลูกเสือ
ทุกประเภทในกลุ่ม

- (๓) ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมกลุ่ม
- (๔) เสนอแต่งตั้งกรรมการกลุ่ม และตนเองเป็นกรรมการร่วมด้วย

รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือมีหน้าที่เป็นผู้ช่วย และทำหน้าที่แทนเมื่อผู้กำกับกลุ่มลูกเสือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ข้อ ๖๘   คุณสมบัติผู้ที่จะเป็นผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน และรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน ให้เป็นไปตามข้อ ๖๗

เรียน รอง   ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนมีหน้าที่อำนวยการลูกเสือทั่วไปภายในโรงเรียน

ลูกเสือ   รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนมีหน้าที่เป็นผู้ช่วยและทำหน้าที่แทนเมื่อผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ข้อ ๗๐   ที่ประชุมกลุ่มประกอบด้วยผู้กำกับ รองผู้กำกับที่ประชุมกลุ่ม ลูกเสือทุกประเภท ทุกคนในกลุ่มลูกเสือชั้นที่ประชุมกลุ่มมีหน้าที่พิจารณาการฝึกอบรมลูกเสือแต่ละประเภทให้บังเกิดผลดี การประชุมควรจัดให้มีทุกเดือน ผู้กำกับกลุ่มเป็นประธาน

ข้อ ๗๑   กรรมการกลุ่มประกอบด้วยบุคคลภายนอกที่
กรรมการกลุ่ม สนใจการลูกเสือ ลูกเสือเก่า และผู้ปกครอง
ลูกเสือ กรรมการกลุ่มมีหน้าที่ช่วยจัดหาอุปกรณ์
การฝึกอบรมการเงิน การโฆษณา คู่มือทรัพย์สิน
และกิจการอื่นเพื่อประโยชน์ของกลุ่มลูกเสือ
ผู้กำกับกลุ่มเป็นประธาน

หมวด ๓

กองลูกเสือสำรอง

ข้อ ๗๒   กองลูกเสือสำรองประกอบด้วยหมู่ลูกเสืออย่าง
กองลูกเสือ   น้อย ๒ หมู่ และไม่เกิน ๖ หมู่ หมู่หนึ่งมี
สำรอง   ลูกเสือ ๔-๖ คน รวมทั้งนายหมู่ลูกเสือ รอง
                          นายหมู่ลูกเสือด้วย

ข้อ ๗๓   ผู้กำกับและรองผู้กำกับลูกเสือสำรอง มีคุณ
ผู้กำกับ   สมบัติทั่วไปตามข้อ ๕๑ และมีคุณสมบัติ
รองผู้กำกับ   พิเศษดังต่อไปนี้

- (๑) มีความรู้เกี่ยวกับหนังสือการลูกเสือ
สำหรับเด็กชาย คู่มือลูกเสือสำรอง
พระราชบัญญัติลูกเสือ ข้อบังคับคณะ
ลูกเสือแห่งชาติ

- (๒) มีผู้บังคับบัญชาลูกเสือตั้งแต่ผู้กำกับ
กลุ่มลูกเสือขึ้นไปรับรองว่า
- ก. เป็นผู้มีนิสัยดีและมีความประพฤติ
เรียบร้อย สมควรเป็นตัวอย่างที่ดี
แก่เด็ก
  - ข. เป็นผู้มีความศรัทธา
  - ค. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์เป็นหลักฐาน
  - ง. เป็นผู้เสียสละอุทิศตนเพื่ออบรมเด็ก
- (๓) ผู้กำกับลูกเสือสำรองต้องได้รับการ
อบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรองขึ้นความ
รู้เบื้องต้นมาแล้ว

ข้อ ๗๔
หน้าที่

ผู้กำกับลูกเสือสำรองมีหน้าที่บังคับบัญชา ฝึก
อบรมและรับผิดชอบกิจการลูกเสือในกองของ
ตน ทั้งต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้กำกับ
กลุ่มลูกเสือ โดยมีรองผู้กำกับลูกเสือเป็นผู้ช่วย
กองลูกเสือสำรองให้มีผู้กำกับ ๑ คน เป็นหัวหน้า
และมีรองผู้กำกับ ๑ คนหรือหลายคนเป็นผู้ช่วย

ข้อ ๗๕

ข้อ ๑๖   สตรีได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้กำกับ หรือรองผู้
ผู้กำกับ รอง   กำกับลูกเสือสำรองได้ในเมื่อมีคุณสมบัติครบ
ผู้กำกับสตรี   ถ้วนตามข้อ ๕๑, ๗๓

ข้อ ๑๗   ผู้กำกับลูกเสือสำรองอาจจัดให้มีผู้ฝึกสอนลูกเสือ
ผู้ฝึกสอน   สำรองทำหน้าที่ช่วยเหลือก็ได้ โดยคัดเลือกจาก
ลูกเสือสำรอง   ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ หรือลูกเสือวิสามัญ

หรืออาจจัดให้สตรีที่มีอายุตั้งแต่ ๑๖ ปี
ขึ้นไป และมีได้อยู่ในกระบวนการลูกเสือหญิง
ทำหน้าที่ดังกล่าว แต่ต้องได้ทดลองปฏิบัติ
หน้าที่มาครบ ๖ เดือนแล้ว ทั้งนี้ ต้องได้รับการ
แต่งตั้งจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหาร
ลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด
แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๘   การจัดสตรีเป็นผู้ฝึกสอนลูกเสือสำรองตามข้อ
๑๗ จะสิ้นสุดลงเมื่อผู้นั้นมีอายุครบ ๑๘ ปี
บริบูรณ์

ข้อ ๑๙   ผู้ฝึกสอนลูกเสือสำรองมีแถบผ้าสักหลาดสีแดง
ขนาดยาว ๖ ซม. กว้าง ๑.๕ ซม. บั๊กคำว่า

“ผู้ฝึกสอนลูกเสือสำรอง” ด้วยตัวอักษรตัว
พิมพ์ธรรมดาสีขาว ขนาดพองาม ติดที่เหนือ
กระเป๋าสื่อเบื้องซ้าย

ข้อ ๘๐ ผู้กำกับลูกเสือสำรองเป็นผู้แต่งตั้งนายหมู่ลูกเสือ
นายหมู่ เพื่อทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหมู่ ส่วนรองนายหมู่
รองนายหมู่ ลูกเสือให้ผู้กำกับแต่งตั้งโดยหารือนายหมู่ลูกเสือ
ของหมู่นั้น

รองนายหมู่ลูกเสือทำหน้าที่ช่วยเหลือนาย
หมู่ลูกเสือ และทำหน้าที่แทนเมื่อนายหมู่ลูกเสือ
ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ข้อ ๘๑ ที่ประชุมนายหมู่ลูกเสือ ประกอบด้วยบรรดา
ที่ประชุม นายหมู่ลูกเสือ และผู้บังคับบัญชาในกองลูกเสือ
นายหมู่ นั้น บางกรณีอาจเชิญรองนายหมู่ลูกเสือเข้าร่วม
ประชุมด้วยก็ได้

ที่ประชุมนายหมู่มีหน้าที่พิจารณาข้อกีดกัน
ในการดำเนินงานภายในกองลูกเสือของตน โดย
มีผู้กำกับลูกเสือเป็นผู้ชี้ขาด

ลูกเสือสำรอง

ข้อ ๘๒ เด็กชายจะสมัครเข้าเป็นลูกเสือสำรองได้เมื่อมี
เกณฑ์อายุ อายุตั้งแต่ ๘ ปี และไม่เกิน ๑๑ ปีบริบูรณ์

โดยปกติเด็กจะเป็นลูกเสือสามัญเมื่อมีอายุครบ ๑๑ ปีบริบูรณ์ แต่ถ้าผู้กำกับลูกเสือสำรอง ผู้กำกับลูกเสือสามัญ และผู้กำกับกลุ่มลูกเสือพิจารณาเห็นว่าเด็กนั้นมีสุขภาพหรือความเจริญเติบโตทางร่างกายไม่สมบูรณ์ สมควรจะให้หยุดไปในกองลูกเสือสำรองอีกก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๖ เดือน นับตั้งแต่วันที่อายุครบ ๑๑ ปีบริบูรณ์

ข้อ ๘๓ ลูกเสือสำรองแบ่งออกเป็น ๒ ชั้น คือ ดาวดวง
ชั้นลูกเสือ ที่ ๑ และดาวดวงที่ ๒
สำรอง

หมวด ๔

กองลูกเสือสามัญ

ข้อ ๘๔ กองลูกเสือสามัญประกอบด้วยหมู่ลูกเสืออย่าง
น้อย ๒ หมู่ และไม่เกิน ๖ หมู่ หมู่หนึ่งมีลูกเสือ
๖-๘ คน รวมทั้งนายหมู่ลูกเสือ รองนายหมู่
ลูกเสือด้วย

หมูลูกเสือเป็นหน่วยในการจัดกิจกรรม
ทั้งปวง

- ข้อ ๘๕ ผู้กำกับ รองผู้กำกับลูกเสือสามัญ มีคุณสมบัติ
ผู้กำกับ ตามข้อ ๕๑ และมีคุณสมบัติพิเศษดังต่อไปนี้
รองผู้กำกับ (๑) มีความรู้เกี่ยวกับหนังสือสำหรับเด็กชาย
คู่มือลูกเสือสำรอง พระราชบัญญัติ
ลูกเสือ ขอบบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ
(๒) มีผู้บังคับบัญชาลูกเสือตั้งแต่ผู้กำกับ
กลุ่มลูกเสือขึ้นไปรับรองว่า
ก. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์และความประพฤติ
เรียบร้อย สมควรเป็นตัวอย่างที่ดี
แก่เด็ก
ข. เป็นผู้มีความสามารถ
ค. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์เป็นหลักฐาน
ง. เป็นผู้เสียสละอุทิศตนเพื่ออบรมเด็ก
(๓) ผู้กำกับลูกเสือสามัญต้องได้รับการอบรม
วิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญ ขึ้นความรู้
เบื้องต้นมาแล้ว

- ข้อ ๘๖ ผู้กำกับลูกเสือสามัญ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้
- หน้าที่
- (๑) บังคับบัญชา ฝึกอบรม และรับผิดชอบกิจการในกองลูกเสือของตน ทั้งต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
  - (๒) เป็นที่ปรึกษาในการประชุมนายหมู่ลูกเสือ
  - (๓) รับผิดชอบในเรื่องเกี่ยวกับวินัย และการรับจ่ายเงินของกองลูกเสือ
  - (๔) ฝึกอบรมนายหมู่ลูกเสือ
- ข้อ ๘๗ กองลูกเสือสามัญ ให้มีผู้กำกับลูกเสือ ๑ คน เป็นหัวหน้า และมีรองผู้กำกับลูกเสือ ๑ คน หรือหลายคน เป็นผู้ช่วย
- ข้อ ๘๘ ผู้กำกับลูกเสือสามัญ อาจแต่งตั้งหัวหน้านายหมู่
- หัวหน้า ๑ คน เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือก็ได้ ทั้งนี้ให้
- นายหมู่ หรือที่ประชุมนายหมู่

หัวหน้านายหมู่ มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (๑) มีความสามารถในการเป็นผู้นำ
- (๒) อายุไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี
- (๓) เคยเป็นนายหมู่มาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ เดือน
- (๔) เป็นลูกเสือเอก
- (๕) มีความรู้เกี่ยวกับหนังสือการลูกเสือสำหรับเด็กชายตามสมควร

ข้อ ๘๘
นายหมู่
รองนายหมู่

ผู้กำกับลูกเสือสามัญ เป็นผู้แต่งตั้งนายหมู่ลูกเสือ โดยหารือลูกเสือในหมู่นั้น หรือผู้กำกับลูกเสือเลือกนายหมู่ลูกเสือเอง โดยหารือที่ประชุมนายหมู่

ส่วนรองนายหมู่ ให้ผู้กำกับแต่งตั้ง โดยหารือนายหมู่ของหมู่นั้น

ในกรณีที่ยังไม่มีที่ประชุมนายหมู่ (ตั้งกองใหม่) ให้ผู้กำกับหารือลูกเสือในหมู่นั้น เพื่อแต่งตั้งนายหมู่ขึ้น

นายหมู่ควรมีความสามารถในการเป็นผู้นำ
และสอบได้ได้วิชาลูกเสือเอก ส่วนรองนายหมู่
สอบได้ได้วิชาลูกเสือโท

ข้อ ๕๐ นายหมู่มีหน้าที่วางแผนปฏิบัติการของหมู่
หน้าที่ รวมทั้งการไปอยู่ค่ายพักแรม โดยมีรองนายหมู่
เป็นผู้ช่วย ผู้กำกับลูกเสือเป็นผู้ให้คำแนะนำ

ข้อ ๕๑ ที่ประชุม นายหมู่ลูกเสือ ประกอบด้วยหัวหน้า
ที่ประชุม นายหมู่ลูกเสือ (ถ้ามี) และนายหมู่ลูกเสือ
นายหมู่ บางกรณีอาจเชิญรองนายหมู่ลูกเสือเข้าร่วม
ประชุมด้วย เว้นแต่การประชุมที่เกี่ยวกับวินัย
หากผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้าร่วมประชุมด้วย
ควรทำหน้าที่แต่เพียงที่ปรึกษา

ที่ประชุม นายหมู่ลูกเสือ มีหน้าที่

- (๑) พิจารณาการรักษาเกียรติของกอง
ลูกเสือ
- (๒) จัดรายการกิจกรรมของกองลูกเสือ
- (๓) พิจารณาการบริหารภายในของกอง
ลูกเสือ

(๔) ควบคุมการรับจ่ายเงินของกอง
ลูกเสือ

ลูกเสือสามัญ

ข้อ ๘๒ เด็กชายจะสมัครเข้าเป็นลูกเสือสามัญได้โดยมี
เกณฑ์อายุ

(๑) มีอายุตั้งแต่ ๑๑ ปี และไม่เกิน ๑๗ ปี
บริบูรณ์

(๒) ในบางกรณีอาจรับเด็กเข้าเป็นลูกเสือ
สามัญก่อนอายุถึง ๑๑ ปี แต่ต้องมีอายุ
ไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี ๖ เดือน ทั้งนี้ให้อยู่
ในดุลพินิจของผู้กำกับลูกเสือสามัญ ผู้
กำกับกลุ่มที่จะพิจารณาถึงการพัฒนา
ทางร่างกายและจิตใจของเด็ก แต่ถ้าเด็ก
นั้นเป็นลูกเสือสำรองอยู่แล้ว การ
พิจารณาเช่นนั้นให้เพิ่มผู้กำกับลูกเสือ
สำรองเข้าร่วมด้วย

(๓) ลูกเสือสามัญที่มีอายุถึง ๑๕ ปี ต้องได้
รับการฝึกอบรมและการปฏิบัติเป็น
พิเศษให้เหมาะสมกับวัย

(๔) ในกลุ่มลูกเสือที่ไม่มีกองลูกเสือหรือหมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ อาจจัดให้ลูกเสือสามัญที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปี แต่ยังไม่ถึง ๑๗ ปีบริบูรณ์ เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ได้ โดยสังกัดอยู่ในกองลูกเสือสามัญนั้น

(๕) ลูกเสือสามัญควรออกจากกองลูกเสือเมื่อมีอายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้กำกับกลุ่มหรือผู้กำกับลูกเสือสามัญให้คงอยู่ต่อไป แต่เมื่อมีอายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์แล้ว จะอยู่ในกองลูกเสือสามัญไม่ได้

ข้อ ๕๓
ชั้นลูกเสือ
สามัญ

ลูกเสือสามัญแบ่งออกเป็น ๓ ชั้น คือ

- (๑) ลูกเสือตรี ลูกเสือโท ลูกเสือเอก
- (๒) เมื่อได้เข้าพิธีประจำกองแล้ว ให้ได้รับการอบรมวิชาลูกเสือโท ลูกเสือเอกตามลำดับ
- (๓) เมื่อเป็นลูกเสือโทแล้ว อาจเลือกเรียนวิชาพิเศษได้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรวิชาพิเศษลูกเสือข้อ ๑๖๕

หมวด ๕

กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ข้อ ๕๔ กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ประกอบด้วยหมู่ลูก
กองลูกเสือ เสืออย่างน้อย ๒ หมู่ ไม่เกิน ๖ หมู่ หมู่หนึ่ง
สามัญรุ่นใหญ่ มีลูกเสือ ๓-๗ คน รวมทั้งนายหมู่ รองนายหมู่
ด้วย

หมู่ลูกเสือ เป็นหน่วยในการจัดกิจกรรมทั้ง
ปวง ในกรณีที่มิกิจกรรมพิเศษ อาจจัดลูกเสือ
ขึ้นเป็นชุดใหม่ก็ได้

ข้อ ๕๕ ผู้กำกับ รองผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มี
ผู้กำกับ คุณสมบัติตามข้อ ๕๑ และมีคุณสมบัติพิเศษ
รองผู้กำกับ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีความรู้เกี่ยวกับหนังสือการลูกเสือ
สำหรับเด็กชาย คู่มือลูกเสือสำรอง
พระราชบัญญัติลูกเสือ ข้อบังคับคณะ
ลูกเสือแห่งชาติ เอกสารเกี่ยวกับลูกเสือ
สามัญรุ่นใหญ่

(๒) มีผู้บังคับบัญชาลูกเสือตั้งแต่ผู้กำกับกลุ่มขึ้นไปรับรองว่า

ก. เป็นผู้ที่มีนิสัยดีและมีความประพฤติเรียบร้อยสมควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก

ข. เป็นผู้มีความศรัทธา

ค. เป็นผู้ที่มีอาชีพเป็นหลักฐาน

ง. เป็นผู้เสียสละอุทิศตนเพื่ออบรมเด็ก

(๓) ผู้กำกับมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปี รองผู้กำกับไม่ต่ำกว่า ๒๑ ปี

(๔) ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ต้องได้รับการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นความรู้เบื้องต้นมาแล้ว

ข้อ ๘๖
หน้าที่

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) บังคับบัญชา ฝึกอบรมและรับผิดชอบกิจการในกองลูกเสือของตน ทั้งต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ

ฉบับพิเศษ หน้า ๕๕

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ มกราคม ๒๕๑๐

- (๒) เป็นที่ปรึกษาในการประชุมนายหมู่ลูกเสือ
- (๓) รับผิดชอบในเรื่องเกี่ยวกับวินัย และการ
รับจ่ายเงินของกองลูกเสือ
- (๔) ฝึกอบรมนายหมู่ลูกเสือ
- (๕) ในกรณีที่หมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ยังมี
จำนวนลูกเสือไม่พอที่จะแยกจากกอง
ลูกเสือสามัญ อาจมอบให้รองผู้กำกับ
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่คนใดคนหนึ่งเป็นผู้
ควบคุมหมู่ขึ้นก็ได้

ข้อ ๕๗

กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ให้มีผู้กำกับ ๑ คน เป็น
หัวหน้า และมีรองผู้กำกับ ๑ คน หรือหลายคน
เป็นผู้ช่วย

ข้อ ๕๘

หัวหน้า
นายหมู่

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อาจแต่งตั้งหัวหน้า
นายหมู่ ๑ คน ทำหน้าที่ช่วยเหลือก็ได้ ทั้งนี้ให้
หารือที่ประชุมนายหมู่

หัวหน้านายหมู่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (๑) มีความสามารถในการเป็นผู้นำ
- (๒) เคยเป็นนายหมู่มาแล้วไม่น้อยกว่า
๖ เดือน

(๓) เป็นลูกเสือหลวง

(๔) มีความรู้เกี่ยวกับหนังสือการลูก
เสือสำหรับเด็กชาย และเอกสาร
เกี่ยวกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ตาม
สมควร

ข้อ ๕๕ ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เป็นผู้แต่งตั้งนายหมู่
นายหมู่ โดยหรือลูกเสือในหมู่นั้น หรือผู้กำกับลูกเสือ
รองนายหมู่ เลื่อนนายหมู่ลูกเสือเอง โดยหรือที่ประชุม
นายหมู่

ส่วนรองนายหมู่ให้ผู้กำกับแต่งตั้ง โดย
หรือนายหมู่ของหมู่นั้น

ในกรณีที่ยังไม่มีที่ประชุมนายหมู่ (ตั้ง
กองใหม่) ให้ผู้กำกับหรือลูกเสือในหมู่นั้นเพื่อ
แต่งตั้งนายหมู่ขึ้น

นายหมู่ควรมีความสามารถในการเป็น
ผู้นำ และสอบไล่ได้วิชาลูกเสือเอก ส่วนรอง
นายหมู่สอบไล่ได้วิชาลูกเสือโท

ข้อ ๑๐๐ ที่ประชุมนายหมู่ประกอบด้วยหัวหน้านายหมู่
ที่ประชุม (ถ้ามี) และนายหมู่ ในกรณีที่กองลูกเสือ
นายหมู่ มีน้อยกว่า ๓ หมู่ ให้รองนายหมู่เข้าร่วมประชุม
ด้วย หากผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้าประชุมด้วย
ควรทำหน้าที่แต่เพียงที่ปรึกษา

ที่ประชุมนายหมู่ มีหน้าที่

- (๑) พิจารณาการรักษาเกียรติของกอง
ลูกเสือ
- (๒) จัดรายการกิจกรรมของกองลูกเสือ
- (๓) พิจารณาการบริหารภายในกอง
ลูกเสือ
- (๔) ควบคุมการรับจ่ายเงินของกอง
ลูกเสือ

ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ข้อ ๑๐๑ เด็กชายจะสมัครเข้าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ได้
โดยมีเกณฑ์อายุต่อไปนี้

- (๑) มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปี และไม่เกิน ๑๘ ปี
บริบูรณ์

- (๒) ในบางกรณีอาจรับเด็กเข้าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ก่อนอายุถึง ๑๕ ปีก็ได้ แต่ต้องมีอายุไม่น้อยกว่า ๑๔ ปี ๖ เดือน ส่วนลูกเสือสามัญที่มีอายุครบ ๑๕ ปีบริบูรณ์แล้ว อาจเป็นลูกเสือสามัญต่อไปได้ แต่ต้องมีอายุไม่เกิน ๑๕ ปี ๖ เดือน ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้กำกับลูกเสือสามัญและผู้กำกับกลุ่มพิจารณาถึงการพัฒนาทางร่างกายและจิตใจของเด็ก
- (๓) นายหมู่ลูกเสือสามัญที่มีอายุเกิน ๑๕ ปี ซึ่งแยกไปสังกัดในหมู่หรือกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ อาจดำรงตำแหน่งนายหมู่ลูกเสือสามัญในกองเดิมต่อไปได้จนมีอายุครบ ๑๖ ปีบริบูรณ์ ทั้งนี้ต้องได้รับความยินยอมจากผู้กำกับกลุ่ม
- (๔) ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ควรออกจากกองลูกเสือเมื่อมีอายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้กำกับกลุ่มหรือผู้

กำกับลูกเสือสามัญให้คงอยู่ต่อไป แต่
เมื่อมีอายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์แล้ว จะอยู่
ในกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ไม่ได้

ข้อ ๑๐๒ เมื่อสอบวิชาลูกเสือเอกได้ หรือทดสอบตาม
การเข้าเป็น หลักสูตรวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ขั้นต้นได้แล้ว
ลูกเสือสามัญ จึงจะได้เข้าพิธีประจำกองและรับเข้าเป็นลูกเสือ
รุ่นใหญ่ สามัญรุ่นใหญ่

ข้อ ๑๐๓ เมื่อได้เข้าพิธีประจำกองแล้ว ลูกเสือสามัญ
การอบรม รุ่นใหญ่จะได้รับการอบรมและสอบเพื่อรับเครื่อง
และสอบ หมายถึงไปนี้

(๑) เครื่องหมายลูกเสือเอก (เฉพาะผู้ที่ยัง
ไม่ได้เป็นลูกเสือเอก)

(๒) เครื่องหมายวิชาพิเศษต่างๆ และเครื่อง
หมายสายขงยศ (สายหนัง) เครื่องหมาย
ชาวเรือ เครื่องหมายการบิน ตามที่
กำหนดไว้ในหลักสูตรวิชาพิเศษลูกเสือ
ทั้งนี้แล้วแต่จะเลือกเรียนวิชาหนึ่งวิชาใด
(ต้องได้ลูกเสือเอกก่อน)

(๓) เครื่องหมายลูกเสือหลวง

หมวด ๖

กองทุนเพื่อวิสามันท์

ข้อ ๑๐๔ การกองทุนเพื่อวิสามันท์ คือ การฝึกอบรมเด็กหนุ่มให้
ความมุ่งหมาย นิยมชีวิตกลางแจ้ง และนิยมการบริการมากขึ้น
ด้วยความมุ่งหมายต่อไปนี้

- (๑) ฝึกอบรมเด็กให้เป็นพลเมืองดี สืบเนื่อง
มาจากการเป็นลูกเสือสำรอง ลูกเสือ
สามัญ และลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ตาม
ลำดับ แต่มีขอบข่ายกว้างขวางยิ่งขึ้น
ให้เหมาะสมกับวัยลูกเสือวิสามันท์
- (๒) ส่งเสริมให้มีอาชีพและการบริการต่อ
ชุมชน การฝึกอบรมลูกเสือวิสามันท์เป็น
การฝึกอบรมเด็กวัยรุ่น โดยพยายามช่วย
ให้เด็กได้นำเอาอุดมการณ์ของคำปฏิญาณ
มาใช้ในชีวิตประจำวัน

ข้อ ๑๐๕ งานหลักของกองทุนเพื่อวิสามันท์ มีดังต่อไปนี้

- หลักการ
- (๑) ฝึกอบรมจิตใจเตรียมลูกเสือวิสามันท์ เพื่อ
เข้าพิธีประจำกอง และฝึกอบรมให้มี

ความรู้วิชาลูกเสือตามที่กำหนดไว้ในหลัก
สูตร

(๒) ฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญตามที่กำหนดไว้
ในหลักสูตร

ข้อ ๑๐๖ กองลูกเสือวิสามัญประกอบด้วยลูกเสือวิสามัญ
กองลูกเสือ มีจำนวนตั้งแต่ ๑๐ - ๖๐ คน ตามปรกติมีเพียง
วิสามัญ ๒๐ - ๓๐ คน

กองลูกเสือวิสามัญจะแบ่งออกเป็นชุด
หรือหมู่ตามความจำเป็นและความต้องการก็ได้
และควรมีนายหมู่ ๑ คน รองนายหมู่ ๑ คน ต่อ
ลูกเสือวิสามัญ ๔ - ๖ คน

หมู่ลูกเสือเป็นหน่วยในการจัดกิจกรรม
ทั้งปวง ในกรณีที่มิใช่กิจกรรมพิเศษ จะจัดลูกเสือ
ขึ้นเป็นชุดใหม่เพื่อการนั้นก็ได้

ข้อ ๑๐๗ ก่อนจะขออนุญาตตั้งกองลูกเสือวิสามัญ ให้
ขออนุญาต ปฏิบัติดังนี้

- ตั้งกอง
- (๑) มีผู้กำกับลูกเสือ
  - (๒) มีสถานที่เหมาะสมเพื่อการฝึกอบรม
ลูกเสือ

- ข้อ ๑๐๘ ผู้กำกับ รองผู้กำกับ ลูกเสือวิสามัญ มีคุณสมบัติ
ผู้กำกับ ตามข้อ ๕๑ และมีคุณสมบัติพิเศษดังต่อไปนี้
- รองผู้กำกับ (๑) มีความรู้เกี่ยวกับหนังสือการลูกเสือ
สำหรับเด็กชาย คู่มือลูกเสือสำรอง
พระราชบัญญัติลูกเสือ ข้อมบังคับคณะ
ลูกเสือแห่งชาติ และเอกสารเกี่ยวกับ
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ
- (๒) มีผู้บังคับบัญชาลูกเสือตั้งแต่ผู้กำกับกลุ่ม
ขึ้นไปรับรองว่า
- ก. เป็นผู้มั่นคง มีความปลอดภัย
เรียบร้อย เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก
  - ข. เป็นผู้มีความศรัทธา
  - ค. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์เป็นหลักฐาน
  - ง. เป็นผู้เสียสละอุทิศตนเพื่ออบรมเด็ก
  - จ. มีประสบการณ์ในชีวิต สามารถเป็น
ผู้นำเด็กหนุ่ม
  - ฉ. มีความรู้เกี่ยวกับความต้องการของ
สังคมในชุมชนที่กองลูกเสือตั้งอยู่

- (๓) ผู้กำกับมีอายุไม่น้อยกว่า ๒๕ ปี รองผู้กำกับมีอายุไม่น้อยกว่า ๒๑ ปี แต่ถ้าผู้กำกับมีอายุตั้งแต่ ๓๐ ปี รองผู้กำกับมีอายุตั้งแต่ ๒๕ ปีขึ้นไป ก็จะเป็นการเหมาะสมยิ่งขึ้น
- (๔) ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญต้องได้รับการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้นมาแล้ว

ข้อ ๑๐๕

หน้าที่

- ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้
- (๑) บังคับบัญชา ฝึกรอบรมและรับผิดชอบในกองลูกเสือของตน และปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้กำกับกลุ่ม
- (๒) เป็นที่ปรึกษาในการประชุมกองลูกเสือ
- (๓) รับผิดชอบเรื่องเกี่ยวกับวินัย และการรับจ่ายเงินของกองลูกเสือ
- (๔) ฝึกรอบรมนายหมู่
- (๕) ในกรณีที่หมู่ลูกเสือวิสามัญมีจำนวนไม่พอที่จะแยกจากกองลูกเสือสามัญ เพื่อ

ตั้งเป็นกองลูกเสือวิสามัญได้ อาจแต่งตั้ง
รองผู้กำกับลูกเสือวิสามัญคนใดคนหนึ่ง
เป็นผู้ควบคุมหมูนั้นก็ได้

ข้อ ๑๑๐ กองลูกเสือวิสามัญให้มีผู้กำกับ ๑ คน เป็น
หัวหน้า และมีรองผู้กำกับ ๑ คน หรือหลายคน
เป็นผู้ช่วย

ข้อ ๑๑๑ นายหมู่ รองนายหมู่ คือ ผู้ที่ลูกเสือวิสามัญ
นายหมู่ ภายในกองนั้นเป็นผู้เลือกขึ้นแต่ละปี ด้วยความ
รองนายหมู่ เห็นชอบของผู้กำกับ

ข้อ ๑๑๒ (๑) กองลูกเสือวิสามัญที่มีลูกเสือมาก อาจ
กรรมการ จัดตั้งกรรมการประจำกองขึ้น กรรมการ
ประจำกองประกอบด้วยผู้กำกับลูกเสือ
ประจํากอง นายหมู่ลูกเสือ และลูกเสือวิสามัญที่ได้
รับเลือกขึ้นมา

(๒) กองลูกเสือวิสามัญที่มีลูกเสือน้อย ไม่
จำเป็นที่จะตั้งกรรมการประจำกอง ให้
ผู้กำกับลูกเสือดูแลรับผิดชอบ โดยมี
รองผู้กำกับเป็นผู้ช่วย ทำหน้าที่แทน
กรรมการประจำกอง

ข้อ ๑๑๘
เตรียมลูกเสือวิสามัญที่ไม่เคยเป็นลูกเสือสามัญหรือลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มาก่อน มีความประสงค์จะแต่งเครื่องแบบและประดับเครื่องหมาย จะต้องผ่านการทดสอบวิชาลูกเสือตรี และได้ปฏิญาณตนแล้ว

ลูกเสือวิสามัญ

ข้อ ๑๑๙
พิธีเข้า
เตรียมลูกเสือวิสามัญก่อนเข้าพิธีประจำกอง ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

ประจำกอง (๑) ได้ผ่านการทดสอบตามหลักสูตรเตรียมลูกเสือวิสามัญ และผู้กำกับกลุ่ม ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ กองลูกเสือวิสามัญเห็นชอบแล้ว

(๒) เตรียมลูกเสือวิสามัญให้ทำการสำรวจตัวเองในแบบกรรมฐานหรืออย่างอื่น เพื่อให้ทราบว่าตนจะต้องมีความรับผิดชอบที่สำคัญบางประการในชีวิตอนาคต (แบบวิธีการสำรวจตัวเอง ให้ดูจากลักษณะ ๓)

(๓) เมื่อเตรียมลูกเสือวิสามัญได้ตกลงใจที่จะ
เข้าเป็นลูกเสือวิสามัญแน่นอนแล้ว จึง
ให้เข้าพิธีประจำกอง

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ พึงประกอบ
พิธีเข้าประจำกองด้วยตนเอง ถ้าไม่มี
ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ จะใช้ผู้กำกับ
ลูกเสือสามัญที่ได้ผ่านพิธีเข้าประจำกอง
ลูกเสือวิสามัญมาแล้วก็ได้

ข้อ ๑๒๐
การฝึกอบรม

(๑) เมื่อได้ทำพิธีเข้าประจำกองเป็นลูกเสือ
วิสามัญแล้ว จะได้รับการฝึกอบรม
เพื่อพัฒนาทางร่างกาย สติปัญญา และ
จิตใจดังต่อไปนี้

ก. ฝึกทางปฏิบัติในทางวิชาการลูกเสือ
โดยการเดินทางไกล การปฏิบัติตาม
โครงการ การบริการต่อผู้อื่น

ข. ฝึกเพื่อส่วนรวม ในเรื่องกิจการของ
โลก กิจการของชาติ วัฒนธรรม
และบริการต่อผู้อื่น

ได้ดเนิน
ก
๒
๓
๔
๕
๖
๗
๘
๙
๑๐
๑๑
๑๒
๑๓
๑๔
๑๕
๑๖
๑๗
๑๘
๑๙
๒๐
๒๑
๒๒
๒๓
๒๔
๒๕
๒๖
๒๗
๒๘
๒๙
๓๐
๓๑
๓๒
๓๓
๓๔
๓๕
๓๖
๓๗
๓๘
๓๙
๔๐
๔๑
๔๒
๔๓
๔๔
๔๕
๔๖
๔๗
๔๘
๔๙
๕๐
๕๑
๕๒
๕๓
๕๔
๕๕
๕๖
๕๗
๕๘
๕๙
๖๐
๖๑
๖๒
๖๓
๖๔
๖๕
๖๖
๖๗
๖๘
๖๙
๗๐
๗๑
๗๒
๗๓
๗๔
๗๕
๗๖
๗๗
๗๘
๗๙
๘๐
๘๑
๘๒
๘๓
๘๔
๘๕
๘๖
๘๗
๘๘
๘๙
๙๐
๙๑
๙๒
๙๓
๙๔
๙๕
๙๖
๙๗
๙๘
๙๙
๑๐๐

- ก. ฝึกรูปธรรมทางศาสนา
  - (๒) การฝึกรูปธรรมที่จำเป็นของลูกเสือวิสามัญ คือการฝึกวิธีดำเนินงานในกองลูกเสือวิสามัญ โดยมีผู้กำกับลูกเสือวิสามัญเป็นผู้นำ
  - (๓) จัดกิจกรรมเกี่ยวกับบริการ ทั้งนี้ให้รู้จักเลือก และเตรียมกิจกรรมอย่างรอบคอบ เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของลูกเสือวิสามัญแต่ละคน และของกองลูกเสือวิสามัญเป็นส่วนรวมด้วย
- ลูกเสือวิสามัญ พึงปฏิบัติตามหลักการต่อไปนี้
- (๑) ที่กล่าวคำปฏิญาณว่าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์นั้น หมายถึง ความว่า ลูกเสือวิสามัญต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับระบอบการปกครองของประเทศ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นพลเมืองดีของชาติ ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาที่ตนนับถืออย่างเคร่งครัด

และเทิดทูนพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นองค์
พระประมุขของชาติ

- (๒) ที่กล่าวคำปฏิญาณว่า จะช่วยเหลือผู้อื่น
ทุกเมื่อนั้น หมายความว่า การบำเพ็ญ
ประโยชน์ต่อผู้อื่นซึ่งได้รับการฝึกอบรม
ต่อเนื่องมาจากลูกเสือประเภทอื่นมาแล้ว
แต่สำหรับลูกเสือวิสามัญซึ่งได้รับการฝึก
อบรมเป็นอย่างดั้นั้น ต้องบริการแก่ชุมชน
กันอย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพ

ลูกเสือวิสามัญพึงสำนึกว่า การ
บริการนั้นควรจะเริ่มจากบ้านของตนก่อน
แล้วจึงขยายออกไปยังชุมชน และการ
บริการนั้นไม่ควรให้เป็นภาระของผู้อื่น
และของรัฐที่ต้องช่วยเหลือ

- (๓) ที่กล่าวคำปฏิญาณว่า จะปฏิบัติตามกฎ
ของลูกเสือ นั้น หมายความว่า ต้องยึด
ถือกฎของลูกเสือเป็นอุดมการณ์และนำ
ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ มกราคม ๒๕๑๐

ข้อ ๒๒ (๑) ลูกเสือวิสามัญซึ่งสังกัดต่างกอง ต่าง
อำเภอ หรือต่างจังหวัด อาจชุมนุม
ร่วมกันเพื่อฝึกอบรมหรือเพื่อปฏิบัติ
กิจกรรม

(๒) ในการนี้อาจแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
หรือผู้ทรงคุณวุฒิมาช่วยเหลือด้วยก็ได้

ข้อ ๒๓ ลูกเสือวิสามัญแม่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับ
บัญชาลูกเสือก็ไม่ขาดจากการเป็นสมาชิกภาพ
การเป็นลูกเสือวิสามัญ การปฏิบัติหน้าที่ผู้บังคับ
บัญชาลูกเสือชั้น ให้ถือว่าเป็นสำคัญในอันดับ
แรก การได้รับแต่งตั้งมิได้ก่อให้เกิดอภิสิทธิ์
อย่างไร

ข้อ ๒๔ เมื่อมีอายุ ๒๓ ปีบริบูรณ์ ลูกเสือวิสามัญหมดสภาพ
การเป็นลูกเสือวิสามัญและต้องออกจากกอง
ลูกเสือวิสามัญ

ข้อ ๒๕ (๑) กลุ่มลูกเสือใดไม่สามารถจัดตั้งกอง
ลูกเสือวิสามัญได้ จะจัดลูกเสือสามัญ

วิสามัญและ
ลูกเสือวิสามัญ
ในกลุ่มลูกเสือ
ที่ไม่มีกองลูกเสือ
วิสามัญ

รุ่นใหม่ หรือลูกเสือสามัญในกลุ่มที่มี
อายุตามเกณฑ์ของลูกเสือวิสามัญ เข้ารับ
การอบรมเป็นเตรียมลูกเสือวิสามัญ แล้ว
เข้าพิธีประจำกอง โดยผู้กำกับกลุ่มเป็น
ประธานก็ได้ แต่ลูกเสือวิสามัญดังกล่าว
จะต้องไปรับการฝึกอบรมร่วมกับกอง
ลูกเสือวิสามัญอื่นในท้องถิ่นนั้น หาก
ไม่มีกองลูกเสือวิสามัญอื่น ผู้กำกับกลุ่ม
ต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกและจัดหาผู้
ฝึกสอนตามสมควร

ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ ผู้
อำนวยความสะดวกจังหวัด เลขานุการคณะ
กรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ แล้วแต่
กรณี พึงดูแลให้การฝึกอบรมได้มาตรฐาน

- (๒) ก่อนที่จะดำเนินงานดังกล่าวใน (๑) ผู้
กำกับกลุ่มลูกเสือต้องปรึกษาหารือกับผู้
ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ ผู้อำนวยการ

ลูกเสือจังหวัด เลขานุการคณะกรรมการ
บริหารลูกเสือแห่งชาติ แล้วแต่กรณี เห็น
เป็นการสมควรแล้ว จึงอนุญาตให้ดำเนินการได้

ภาค ๕

การยุบหน่วยลูกเสือ

ข้อ ๑๒๖ การตั้งยุบกลุ่มลูกเสือ หรือกองลูกเสือ เป็น
การยุบหน่วย อำนาจของเลขานุการคณะกรรมการบริหารลูกเสือ
ลูกเสือ แห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด แล้ว
แต่กรณี ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) สถานที่ซึ่งเป็นที่ตั้งกลุ่ม หรือกองลูกเสือ
เล็กล้ม หรือปรากฏภายหลังว่าเป็น
สถานที่อันไม่สมควร
- (๒) ทำการฝึกและอบรมลูกเสือในทางที่ไม่
ตรงหรือขัดกับหลักการและวัตถุประสงค์
ของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- (๓) ลูกเสือในกลุ่มหรือกองลูกเสือพากัน
ประพฤติชั่ว เป็นเหตุนำมาซึ่งความเสื่อม

เสียชื่อเสียงเกียรติคุณของคณะลูกเสือ
แห่งชาติ

- (๔) มีจำนวนลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
ไม่พอที่จะดำรงเป็นกลุ่มหรือกองลูกเสือ
ต่อไปได้ ทั้งนี้ภายในเวลาที่กำหนดให้
ตามสมควร

ภาค ๖

การเข้าเป็นลูกเสือ

การโอนและการจำหน่ายทะเบียน

ข้อ ๑๒๗ ผู้ที่สมัครเข้าเป็นลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ
การเข้าเป็น ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ ต้อง
ลูกเสือ แสดงความจำนงเป็นลายลักษณ์อักษรตามแบบ
แต่ละประเภท ยื่นต่อผู้กำกับกองลูกเสือที่ตน
สมัคร

ข้อ ๑๒๘ เมื่อผู้กำกับลูกเสือ ได้พิจารณาใบสมัครเห็นเป็น
การสมควรก็ให้รับเด็กเข้าเป็นลูกเสือได้

ส่วนลูกเสือวิสามัญนั้นให้ปฏิบัติตาม

ข้อ ๑๑๕

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๕

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ มกราคม ๒๕๑๐

- ข้อ ๑๒๕ เมื่อลูกเสือผู้ใดจะย้ายจากกองหนึ่งไปเข้าอีกกอง
การโอน หนึ่ง ให้กองลูกเสือเดิมลงรายการในใบโอน
ทะเบียน ทะเบียน แล้วมอบให้แก่ลูกเสือผู้นั้นนำไปยัง
กองใหม่พร้อมกับบัตรประจำตัวลูกเสือ
- ข้อ ๑๓๐ การจำหน่ายลูกเสือออกจากทะเบียนยอมทำได้
การจำหน่าย ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งต่อไปนี้
ทะเบียน (๑) ลาออก
(๒) ตาย
(๓) โอนทะเบียน
(๔) ถูกลงโทษตัดชื่อออกจากทะเบียน

ภาค ๗

วินัยลูกเสือ

- ข้อ ๑๓๑ บรรดาลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการ
ผู้ปฏิบัติ ลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ
ตามวินัย ฟังปฏิบัติตามวินัย และแบบธรรมเนียมของ
ลูกเสือ
- ข้อ ๑๓๒ โทษผิดวินัยที่ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน รอง
โทษผิดวินัย ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ

รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ ผู้กำกับลูกเสือ รองผู้
กำกับลูกเสือจะลงโทษแก่ลูกเสือ มี ๓ สถาน คือ

- (๑) ตักเตือน
- (๒) ทำโทษ
- (๓) คัดชื่อออกจากทะเบียน

ข้อ ๑๓๓

(๑) ตักเตือน คือการว่ากล่าวให้รู้สึกผิดและ
ชอบ ในการนี้จะบันทึกรวมเรื่องไว้ด้วย
ก็ได้

(๒) ทำโทษ คือ การให้ทำการอย่างใดอย่าง
หนึ่งที่สมควรแก่ความผิดและวัยของผู้
รับโทษเฉพาะเป็นการปลูกนิสัยที่ดี ใน
การนี้จะบันทึกรวมเรื่องไว้ด้วยก็ได้

(๓) คัดชื่อออกจากทะเบียน คือ การสั่งให้
ขาดจากการเป็นลูกเสือ

ข้อ ๑๓๔

โทษผิดวินัยที่จะลงแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้
ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่
ลูกเสือสถานใดนั้น ให้ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้
พิจารณาตามความเหมาะสม

ข้อ ๑๓๕ โทษ “ คัดชื่อออกจากทะเบียน ” จะลงแก่
ลูกเสือผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

ภาค ๘

การปกครองลูกเสือ

ในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี

ข้อ ๑๓๖ กองลูกเสือโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ที่
สังกัดส่วนกลาง ให้ขึ้นตรงต่อสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ส่วนกลาง เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือ
แห่งชาติ หัวหน้ากองการลูกเสือทำหน้าที่เสมือน
ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดและรองผู้อำนวยการ
ลูกเสือจังหวัดตามลำดับ

ข้อ ๑๓๗ กองลูกเสือโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดพระนคร
ให้ขึ้นตรงต่อสำนักงานเทศบาลนครกรุงเทพ

โรงเรียน นายกเทศมนตรีนครกรุงเทพ หัวหน้ากอง
เทศบาล การศึกษาทำหน้าที่เสมือนผู้อำนวยการลูกเสือ
นครกรุงเทพ จังหวัด และรองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด
ตามลำดับ

ข้อ ๑๓๘ กองลูกเสือโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดชลบุรี ให้
กองลูกเสือ ขันตรงต่อสำนักงานเทศบาลนครชลบุรี
โรงเรียน นายกเทศมนตรีนครชลบุรี หัวหน้าแผนก
เทศบาล การศึกษาทำหน้าที่เสมือนผู้อำนวยการลูกเสือ
นครชลบุรี จังหวัด และรองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด
ตามลำดับ

ข้อ ๑๓๙ กองลูกเสือในจังหวัดพระนครที่มีได้สังกัดสำนัก
กองลูกเสือ งานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สำนัก
สังกัดสำนัก งานเทศบาลนครกรุงเทพ ให้ขันตรงต่อสำนักงาน
งานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัดพระนคร
กรรมการ
ลูกเสือจังหวัด
พระนคร

ข้อ ๑๔๐ กองลูกเสือในจังหวัดชลบุรีที่มีได้สังกัดสำนักงาน
กองลูกเสือ คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สำนักงาน
สังกัดสำนัก เทศบาลนครชลบุรีให้ขันตรงต่อสำนักงานคณะ
งานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัดชลบุรี
กรรมการ
ลูกเสือจังหวัด
ชลบุรี

ลักษณะ ๒

ว่าด้วยหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ

ภาค ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑๔๑ เครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสืออยู่ในความคุ้มครอง
การคุ้มครอง ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๗ และ
เครื่องหมาย พระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๕
เครื่องหมายลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้ควบคุมการจัดทำหรือ
นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อจำหน่ายซึ่งเครื่อง
หมายวิชาพิเศษลูกเสือ

ข้อ ๑๔๒ ผู้กำกับลูกเสือต้องทำการฝึกสอนลูกเสือให้เด็ก
ต้องมีความรู้ ตามหลักสูตร และมั่นใจว่าลูกเสือผู้นั้นมีความรู้
อย่างดีก่อน ความสามารถในวิชานั้นๆ เป็นอย่างดีแล้ว จึง
อนุญาตให้เข้าทดสอบ

ข้อ ๑๔๓ (๑) การทดสอบเพื่อเลื่อนชั้น ตามปกติให้เป็น
หน้าที่ของผู้กำกับกองลูกเสือเป็นผู้ดำเนินการ
การสอบ

เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ แล้วแต่กรณี หากเห็นเป็นการสมควรจะแต่งตั้งกรรมการสอบร่วมก็ได้

- (๒) การทดสอบวิชาพิเศษลูกเสือ ให้เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ แล้วแต่กรณี เป็นผู้แต่งตั้งบุคคลที่มีคุณวุฒิเหมาะสมเป็นกรรมการสอบ
- (๓) การทดสอบเพื่อเลื่อนชั้นหรือวิชาพิเศษลูกเสือ อาจทำในขณะที่ไม่อยู่ค่ายพักแรม และจะจัดให้มีขึ้นปีละกี่ครั้งก็ได้
- (๔) การทดสอบให้ดำเนินตามรายละเอียดที่กำหนดไว้แต่ละวิชา โดยมุ่งถึงคุณภาพและการปฏิบัติได้จริงจึงเป็นสิ่งสำคัญ เมื่อลูกเสือคนใดสอบได้ ก็ให้กรรมการสอบลงนามรับรองในสมุดประจำตัวลูกเสือ

และเมื่อเสร็จการสอบแล้วให้ผู้กำกับ
กรอกผลการสอบลงในทะเบียนลูกเสือ
ให้ตรงกันด้วย

- (๕) การทดสอบเพื่อเลื่อนชั้น เมื่อมีการสอบ
ได้วิชาใดแล้ว ให้เก็บผลการสอบวิชา
นั้นไว้ได้ เมื่อได้ครบทุกวิชาให้เลื่อน
ชั้นได้

ส่วนวิชาพิเศษลูกเสือชั้นนี้ ไม่มีการ
เก็บผลไว้ ถ้าสอบไม่ได้ก็ให้สอบใหม่
ทุกราว

ภาค ๒

หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง

- ข้อ ๑๔๔ การฝึกอบรมลูกเสือสำรอง ต้องให้แตกต่างกับ
บททั่วไป ลูกเสือสามัญ
- ข้อ ๑๔๕ กองลูกเสือสำรองต้องปฏิบัติตามระเบียบและ
วิธีการของลูกเสือสำรอง
- ข้อ ๑๔๖ กองลูกเสือสำรองซึ่งสังกัดในกลุ่มลูกเสือที่มีทั้ง
เหล่าลูกเสือสมุทร และเหล่าลูกเสืออากาศ จะ

ต้องได้รับการฝึกอบรมตลอดจนแต่งเครื่องแบบ เช่นเดียวกับลูกเสือสำรองธรรมดาทั่วไป จะฝึกอบรมอย่างเหล่าลูกเสือสมุทรหรือเหล่าลูกเสืออากาศไม่ได้

ข้อ ๑๔๗ ลูกเสือสำรองแบ่งออกเป็น ๒ ชั้น คือ ดาวดวงที่ ๑ และดาวดวงที่ ๒ ส่วนวิชาพิเศษมีอยู่ ๑๕ วิชา

ข้อ ๑๔๘ ลูกเสือสำรองที่พูดภาษาต่างประเทศได้ดี ผู้
เครื่องหมาย
ภาษาต่าง
ประเทศ
ประเทศ
กำหนดข้อปฏิบัติให้ประดับเครื่องหมายภาษาต่าง
ประเทศ ซึ่งทำด้วยผ้าสีกากีบอกชื่อภาษาต่าง
ประเทศติดที่อกเสื้อข้างขวา (รายละเอียดดูกฎ
กระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ)

ข้อ ๑๔๙ ลูกเสือสำรองที่สอบดาวดวงที่ ๑ ได้แล้ว แต่ยังไม่
การสอบ
วิชาพิเศษ
ไม่ได้ดาวดวงที่ ๒ จะสอบและประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษได้ไม่เกิน ๒ วิชา

หลักสูตร

ข้อ ๑๕๐ ต้องเรียนและเข้าใจความหมายของเรื่องต่อไปนี้
ลูกเสือ
สำรองใหม่
และทดสอบได้จึงจะได้เข้าประจำกอง
(๑) คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

(๒) การเคารพ

(๓) แกรนชาวลี

เมื่อได้เข้าประจำกองแล้ว จึงนับว่าเป็นลูกเสือ
สำรองและมีสิทธิประดับเครื่องหมายลูกเสือ
สำรอง

ข้อ ๑๕๑

ดาวดวงที่ ๑

ลูกเสือสำรองต้องเรียนและทดสอบได้ในวิชา
ต่อไปนี้ จึงจะนับว่าสอบได้ดาวดวงที่ ๑

(๑) รู้ส่วนประกอบ ความหมาย และวิ
ษักรรชาติไทย

(๒) รู้ประวัติของธงชาติไทยโดยสังเขป

(๓) สามารถร้องเพลงชาติ เพลงสรรเสริญ
พระบารมี และรู้จักปฏิบัติเมื่อมีการ
บรรเลงหรือร้องเพลงชาติไทย หรือเพลง
สรรเสริญพระบารมี

(๔) สามารถผูกและแสดงประโยชน์ของเงื่อน
ต่อไปนี้

ก. เงื่อนพืรอด

ข. เงื่อนขัดสมาธิ

- (๕) ม้วนตัวได้
- (๖) กระโดดกบข้ามลูกเสือที่มีขนาดเดียวกันได้
- (๗) ขว้างลูกบอล ๖ ครั้ง ไปให้เพื่อนลูกเสือสำรองซึ่งอยู่ในระยะห่างกัน ๕ เมตร และสามารถรับลูกบอลด้วยมือทั้งสองที่เพื่อนลูกเสือสำรองส่งมาให้ ต้องรับได้อย่างน้อย ๔ ครั้ง ในจำนวน ๖ ครั้ง
- (๘) สามารถทรงตัวเดินโดยมีขาของหนักประมาณครึ่งกิโลกรัมบนบดสี่ระยะ และไม่ใช้มือช่วยเป็นระยะทาง ๕ เมตร แล้วกลับมาอยู่ที่เริ่มต้น จะสวมหมวกลูกเสือด้วยก็ได้
- (๙) รู้จักวิธีรักษามือ เท้า เล็บ และฟันให้สะอาด กับรู้ว่าทำไมต้องหายใจทางจมูก และปฏิบัติสิ่งเหล่านี้ให้เป็นนิสัย
- (๑๐) สามารถบอกเวลาจากนาฬิกาได้ถูกต้อง
- (๑๑) รู้จักเพาะหรือปลูกพืชชนิดใดชนิดหนึ่งต่อไป

ถั่ว พริก มะเขือ กะเพรา โหระพา
ตระไคร้ หอม กระเทียม หรือไม้ดอก
ในดินหรือในน้ำก็ได้

(๑๒) รู้จักทำความสะอาดรองเท้า พับเสื้อผ้า
ให้เรียบร้อย และแสดงให้เห็นที่พอใจ
ของผู้กำกับลูกเสือว่าได้จัดรักษาสิ่งของ
ในกุหาลูกเสือเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่
ทิ้งเศษกระดาษหรือสิ่งของไว้

(๑๓) รู้จักกฎจราจรโดยสังเขป

(๑๔) ได้ปฏิบัติหน้าที่ลูกเสือสำรองมาเป็น
อย่างดี ไม่น้อยกว่า ๓ เดือน

(๑๕) ให้ทดสอบวิชาเตรียมลูกเสือสำรองอีก
ครั้งหนึ่ง การทดสอบตามข้อนี้ให้จัด
สอบเป็นอันดับสุดท้าย

ข้อ ๑๕๒
ดาวดวงที่ ๒

ลูกเสือสำรองต้องเรียนและทดสอบได้ในวิชาดัง
ต่อไปนี้ จึงจะนับว่าสอบได้ดาวดวงที่ ๒

(๑) ว่ายน้ำระยะทาง ๑๒ เมตร หรือกระโดด
เชือกด้วยเท้าทั้งสองซีกกัน โดยแกว่ง
เชือกด้วยตนเอง ไปข้างหน้า ๑๕ ครั้ง
ข้างหลัง ๑๕ ครั้ง

- (๒) รู้จักใช้เข็มทิศ เพื่อหาทิศสำคัญ ๘ ทิศ
- (๓) สามารถผูกและแสดงประโยชน์ของเงื่อนต่อไป

ก. บ่วงสายธนู

ข. ผูกกระทัดไม้

- (๔) เข้าใจความหมายของการประหยัด และถือปฏิบัติด้วย กับทั้งแสดงให้เห็นว่ารู้จักรักษาเครื่องแบบของตน
- (๕) ประดิษฐ์แบบจำลอง หรือสิ่งของด้วยตนเอง โดยใช้ไม้ โลหะ กระดาษแข็ง ดินเหนียว ดินน้ำมัน หรือวัสดุอื่นใด ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ทอเสื่อ หรือทอผ้า แกะสลัก ถักตาข่าย หรือเขียนภาพอย่างน้อย ๘ ภาพ (ด้วยชอล์กหรือสีต่างๆ) จะเป็นรูปธงชาติ รูปสัตว์หรือดอกไม้ก็ได้ พร้อมกับเขียนชื่อกำกับไว้อย่างชัดเจนด้วย (ห้ามใช้แบบที่ประดิษฐ์สำเร็จรูป หรือวัตถุสำเร็จรูปเป็นส่วนประกอบ)

- (๖) สามารถก่อกองไฟในที่ร่มหรือกลางแจ้ง
- (๗) ต้มน้ำร้อน ๑ กา
- (๘) วึ่งหรือขี้จักรยานตามเส้นทางที่กำหนดให้ เพื่อส่งข่าวด้วยวาจา ๑๕ ถึง ๒๐ คำ รวมทั้งตัวเลขด้วย และทวนข่าวนั้นได้อย่างถูกต้อง รู้จักใช้โทรศัพท์สาธารณะ (ถ้ามี) รู้จักสถานที่ที่จะขอความช่วยเหลือ เมื่อมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้น เช่น โรงพยาบาล สถานีดับเพลิง สถานีตำรวจ สถานีอนามัย บ้านกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล
- (๙) แสดงวิธีทำความสะอาดและตกแต่งบาดแผลที่นิ้วมือ วิธีปิดแผลไฟลวก หรือน้ำร้อนลวก เข้าใจอันตรายเมื่อมีสิ่งสกปรกอยู่ในแผลที่ถูกขีดข่วน รู้จักวิธีปฏิบัติอย่างง่าย ๆ แก่ผู้เกิดอาการช็อค (ซึ่งไม่ใช่จากไฟฟ้า เมื่อมีความจำเป็น ให้เข้าใจที่จะขอร้องผู้ใหญ่ช่วยเหลือ)

- (๑๐) ตั้งเขตและรู้จักสิ่งที่มีชีวิต คือ นก ๓ ชนิด (ไม่ใช่ที่เลี้ยงไว้) ต้นไม้ ๓ ชนิด และสิ่งธรรมชาติอื่นอีก ๓ ชนิด เช่น แมลง ดอกไม้ ปลา จะเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้
- (๑๑) แสดงวิธีที่ปลอดภัยในการใช้ไม้ดัดฟัน ไม้ขีดไฟ เตาเร็ด และการป้องกันอัคคีภัย รู้จักอันตรายจากเศษแก้ว ตะปูที่เป็นสนิม และสายไฟฟ้าชำรุด รู้จักเสียบและถอดปลั๊กไฟฟ้าที่ใช้ประจำบ้าน รู้จักจุดตะเกียงน้ำมัน หรือรู้จักจุดไฟก๊าส
- (๑๒) ปฏิบัติหน้าที่ลูกเสือสำรองมาเป็นอย่างดี ไม่น้อยกว่า ๕ เดือน
- (๑๓) ทดสอบวิชาดาวดวงที่ ๑ อีกครั้งหนึ่ง การทดสอบตามข้อนี้ให้จัดสอบเป็นอันดับสุดท้าย

วิชาพิเศษ

วิชาพิเศษลูกเสือสำรองมี ๑๕ วิชา แบ่งเป็น ๔ หมวด ดังต่อไปนี้

- (๑) หมวดส่งเสริมอุปนิสัย (มีเครื่องหมายรูปต่าง ๆ บนพื้นสีน้ำเงิน) ได้แก่ วิชาสังเกตและจำ วิชาสะสม วิชาทำสวน
- (๒) หมวดส่งเสริมพลานามัย (มีเครื่องหมายรูปต่าง ๆ บนพื้นสีเขียว) ได้แก่ วิชาการบันเทิง วิชาขับขี่จักรยาน ๒ ล้อ วิชาว่ายน้ำ วิชากีฬา วิชากรีฑา
- (๓) หมวดส่งเสริมบริการ (มีเครื่องหมายรูปต่าง ๆ บนพื้นสีแดง) ได้แก่ วิชาปฐมพยาบาล วิชางานบ้าน วิชามัดคุเทศก์ วิชาสัตตัญญาณ
- (๔) หมวดส่งเสริมการฝีมือ (มีเครื่องหมายรูปต่าง ๆ บนพื้นสีเหลือง) ได้แก่ วิชาศิลปะ วิชาอ่านหนังสือ วิชาการฝีมือ

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ มกราคม ๒๕๑๐

- ข้อ ๑๕๓ (๑) เลือกทำเพียงข้อเดียว ในหัวข้อต่อไปนี้
- วิชาสังเกต และจำ
- ก. สังเกตจากของจริงๆ โดยสามารถบอก ลักษณะรูปร่าง และนิสัยของสัตว์ ที่มีชีวิต ๖ ชนิด เช่น นก แมลง ปลา สัตว์เลื้อยคลาน หรือ
- ข. สามารถบอกลักษณะและชื่อจากของจริงดังต่อไปนี้ได้ถูกต้อง
- (๑) ต้นไม้ ๖ ชนิด
- (๒) ดอกไม้ ที่มีตามฤดูกาล ๖ ชนิด (ควรเลือก ดอกไม้ป่า) หรือ
- ค. ทำสมุดจดรายละเอียดเกี่ยวกับธรรมชาติศึกษา พร้อมด้วยคำอธิบายพอสมควรเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓ เดือน
- (๒) สามารถเดินทางไปยังที่ที่ไม่เคยไปเป็นระยะทางประมาณ ๓๐๐-๔๐๐ เมตร ตามที่กรรมการสอบจะได้กำหนดเส้นทางไว้ (โดยไปตามเข็มทิศหรือเครื่องหมายที่

ทำไว้บนพื้นดิน หรือวัตถุอันเป็นที่หมาย
อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสามอย่าง
รวมกัน)

ข้อ ๑๕๔
วิชาสะสม

- (๓) สามารถจำสิ่งของได้ ๘ สิ่ง ใน ๑๒ สิ่ง
ในระยะเวลา ๓ เดือนให้ลูกเสือรวบรวม
สิ่งของเข้าเป็นพวกเป็นระเบียบเรียบร้อย
และประณีต ให้รู้เรื่องราวในสิ่งของ
ที่ตนเก็บไว้ และแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้
สนใจในสิ่งนั้น ๆ ด้วย ลูกเสือเป็นผู้
เลือกสิ่งของที่สะสมเอง เช่น ดวง
ตราไปรษณีย์ ไปสการ์ด ภาพในซอง
บุหรูปรูปผลไม้ หน้าไม้ขีดไฟ เครื่อง
หมายต่าง ๆ เหรียญกษาปณ์ จนนก
ใบไม้ หรือดอกไม้ (สำหรับใบไม้หรือ
ดอกไม้ จะจัดทำเป็นรูปภาพ หรือสำเนา
กระดาษคาร์บอนไว้ก็ได้ การสะสมไข
นกไม่อนุญาตให้ทำ) หรือให้จัดทำ
สมุดภาพเหตุการณ์ประจำวัน เป็นเวลา
ไม่น้อยกว่า ๓ เดือน

- ข้อ ๑๕๕ (๑) รู้วิธีปลูกและบำรุงรักษาพืชบนพื้นที่
วิชาทำสวน อย่างน้อย ๑ ตารางเมตร เป็นเวลาไม่
น้อยกว่า ๔ เดือน
- (๒) รู้จักวิธีใช้และเก็บรักษาเครื่องมือเหล่านี้
คือ พลั่ว คราด จอบ เสียม ฯลฯ
ในกรณีที่กองลูกเสื่อไม่มีที่ดินเพาะปลูก
ให้ปฏิบัติดังนี้แทน (๑) และ (๒)
ปลูกพืชด้วยเมล็ด ๓ ชนิด ในถังไม้
หรือกระถางเป็นเวลาอย่างน้อย ๔ เดือน
- (๓) สามารถชี้และบอกชื่อดอกไม้ที่ปลูกไว้
ในสวน ๖ ชนิด และผัก ๖ ชนิด จาก
ตัวอย่างที่กำลังงอกงามอยู่
- (๔) สามารถบอกชื่อ
- ก. วัชพืชรู้อัจฉกันทั่วไป ๔ ชนิด
  - ข. ศัตรูพืชในสวน ๓ ชนิด
  - ค. สัตว์หรือแมลงที่เป็นประโยชน์ต่อ
พืช และรู้อัจฉกันทั่วไป ๓ ชนิด

ข้อ ๑๕๖
วิชาการ
บันเทิง

เลือกแสดงในรายการต่อไปนี้ ๒ ประเภท
เป็นที่พอใจของกรรมการสอบเล่นดนตรี
ชนิดใดชนิดหนึ่งได้ ๒ เพลง ร้องเพลง
๒ เพลง ท่องบทประพันธ์ การแสดง
หรือการแสดงละครใบ้ หุ่นกระบอก
แสดงกล ๆ ล ๆ

หมายเหตุ

การเล่นดนตรีหรือการร้องเพลงนั้นต้องเป็นเพลง
ที่รู้จักกันทั่วไป การเล่นเครื่องดนตรี ประเภทให้
จังหวะ เช่น ฉิ่ง ฉาบ กลอง ๆ ล ๆ
ถ้าเล่นรวมวงจึงนับว่าเป็นการเล่นดนตรี ส่วน
อังกะลุงนั้น ต้องเล่นเป็นวงรายการแสดงอื่น ๆ
แต่ละอย่าง ให้เวลาอย่างน้อย ๓ นาที

ข้อ ๑๕๗
วิชาชีพ
จักรยาน

(๑) มีจักรยานของตนเอง หรือใช้จักรยาน
เป็นประจำ จักรยานมีขนาดเหมาะสม
กับลูกเสือขี่

๒ ข้อ

(๒) จักรหรือรถจักรยานได้อย่างเรียบร้อย
(๓) ทำความสะอาด หยอดน้ำมัน และสุข
ยางได้ รู้จักรักษารถให้อยู่ในสภาพเรียบ
ร้อยเสมอ

- (๔) สามารถจักรยานในระยะสั้นไปตามเส้นทางที่กำหนดให้ โดยมีกรรมการสอบติดตามไปด้วย กับแสดงว่ารู้จักกฎจราจร

หมายเหตุ การทดสอบควรเลือกทางสี่แยกที่มีทางคนเดินเข้าข้ามถนน มีที่เลี้ยวขวาและเลี้ยวกลับหลังรวมอยู่ด้วย

- ข้อ ๑๕๘
วิชาว่ายน้ำ
- (๑) สามารถว่ายน้ำท่าใดก็ได้ ระยะทาง ๒๐ เมตร เว้นแต่ท่าตีกรรเชียงหลัง
- (๒) นอนหงายว่ายน้ำระยะทาง ๑๐ เมตร
- (๓) สามารถนอนหงายลอยตัวในน้ำเต็มได้เป็นเวลา ๖๐ วินาที หรือน้ำจืดได้ ๓๐ วินาที หรือพุงตัวในน้ำเต็มได้ ๒ นาที หรือน้ำจืดได้ ๑ นาที
- (๔) สามารถดำน้ำวิธีใดวิธีหนึ่ง ดังต่อไปนี้
- ก. ดำน้ำในขณะที่ขยับอยู่ หรือขณะที่กำลังว่ายน้ำอยู่

- ข. ดำเนินการกระโดดลอดเข้าทั้งสอง
จากกระดานกระโดดจากฝั่งหรือจาก
เรือ
- ค. ดำเนินการจากขอบสระ
- ข้อ ๑๕๕
วิชากีฬา
- (๑) รู้กติกากีฬาเป็นชุด ๒ ชนิด เช่น บาสเกตบอล ฟุตบอล ห่วงข้ามตาข่าย หรือ วอลเลย์บอล ฯลฯ
- (๒) ร่วมเล่นกีฬาดังกล่าวในข้อ ๑ อย่างน้อย ๑ อย่าง และเล่นได้ดีพอสมควร
- (๓) แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬาในการเล่น และในการร่วมกิจกรรมของลูกเสือสำรอง
- หมายเหตุ สำหรับการทดสอบข้อ ๒ ให้นำหนังสือรับรองจากผู้กำกับลูกเสือหรือครูมาแสดง ส่วนการทดสอบข้อ ๓ ให้นำหนังสือรับรองจากผู้กำกับลูกเสือมาแสดง
- ข้อ ๑๖๐
วิชาการกีฬา
- การทดสอบแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ประเภท ก. และ ข.
ประเภท ก. สำหรับลูกเสือสำรองที่มีอายุตั้งแต่ ๘ - ๑๐ ปี

ฉบับพิเศษ หน้า ๘๖

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ มกราคม ๒๕๑๐

ประเภท ข. สำหรับลูกเสือสำรองที่มีอายุตั้งแต่ ๑๐ ปีขึ้นไป การทดสอบอย่างเดียวกัน แต่มาตรฐานต่างกัน

หมายเหตุ รายเฉลี่ยส่วนสูงของลูกเสือในประเภท ก. สูง ๑๐๐ ซม. ถ้าลูกเสือในชั้นนี้มีร่างกายสมบูรณ์กว่าปกติ (ไม่เฉพาะแต่ส่วนสูงเท่านั้น) ให้จัดเข้าในประเภท ข. ถ้าลูกเสือมีร่างกายไม่สมบูรณ์ตามปกติ ก็อนุโลมให้ทดสอบในประเภท ก. ได้

ประเภท ก. วิ่งระยะทาง ๕๐ เมตร เวลา ๑๒ วินาที

วิ่งกระโดดสูงได้ ๗๐ ซม.

วิ่งกระโดดไกลได้ ๑.๖๕ เมตร

ขึ้นต้นไม้ได้สูงอย่างน้อย ๒.๖๐ เมตร หรือได้เชือกได้สูงอย่างน้อย ๒ เมตร นับจากพื้นดินถึงเท้า

ขว้างลูกเทนนิสได้ไกล ๑๕ เมตร และรับลูกเทนนิสที่ขว้างมาจากระยะ ๘ เมตร

ประเภท ข. วิ่งระยะทาง ๖๐ เมตร เวลา ๑๓ วินาที

วิ่งกระโดดสูงได้ ๗๕ ซม.

วิ่งกระโดดไกลได้ ๑.๘๐ เมตร

ขั้นต้นไม้ได้สูงอย่างน้อย ๒.๖๐ เมตร หรือ ใต้เข็อก
ได้สูงอย่างน้อย ๒ เมตร นับจากพื้นดินถึงเท้า
กว้างลูกเทนนิสได้ไกล ๒๐ เมตร และรับลูก
เทนนิสที่กว้างมาจากระยะ ๑๐ เมตร

- ข้อ ๑๖๑
วิชาปฐม
พยาบาล
- (๑) เข้าใจความหมายการปฐมพยาบาลและ
ความจำเป็นที่จะต้องขอความช่วยเหลือ
จากผู้ใหญ่
  - (๒) รู้วิธีแต่งบาดแผลที่ถูกของมีคมบาด
เล็กน้อย แผลถลอก และรู้ความสำคัญ
ในการรักษาความสะอาดบาดแผล
  - (๓) สามารถใช้ผ้าพันแผลชนิดมีวนพันแผล
ที่มือ หัวเข่า และทำผ้าคล้องแขน
  - (๔) รู้สาเหตุและวิธีป้องกันการถูกไฟหรือ
น้ำร้อนลวก รู้วิธีดับไฟไหม้เสื้อผ้าที่
กำลังสวมอยู่ และรู้วิธีรักษาบาดแผลถูก
ไฟหรือน้ำร้อนลวกอย่างง่าย ๆ
  - (๕) รู้อาการช็อกและวิธีแก้ไขเนื่องจากถูก
ไฟลวก หรืออุบัตเหตุ

ข้อ ๑๖๒ ให้เลือกทำ ๖ อย่าง แต่ (๑) เป็นวิชาบังคับ
วิชางานบ้าน ต้องสอบ

- (๑) ต้มข้าวต้มหรือหุงข้าว หรือนึ่งข้าว และ
ทอดไข่หรือทอดเนื้อ ปลา ฯลฯ
- (๒) ปอกมันเทศแล้วต้ม
- (๓) ทำความสะอาดถ้วยชามและภาชนะหุง
ต้ม ฯลฯ
- (๔) ทำความสะอาดเครื่องใช้ในห้อง และจัด
ห้องให้เรียบร้อย
- (๕) ทำความสะอาดหน้าต่าง เครื่องเงิน
เครื่องทองเหลือง
- (๖) จัดที่สำหรับรับประทานอาหารอย่างน้อย
๓ คน มีอาหาร ๒ อย่าง
- (๗) รู้จักติดกระดุม สนเข็ม ชุนหรือเย็บ
เสื่อผ้าที่ขาด
- (๘) ซักและรีดผ้าผูกคอลูกเสื้อได้

ข้อ ๑๖๓ (๑) สามารถบอกทิศทางให้แก่ผู้แปลกหน้า
วิชามัคคุเทศก์ ได้อย่างถูกต้องชัดเจน ทั้งนี้ต้องปฏิบัติ
อย่างสุภาพ ว่องไว

(๒) รู้จักสถานที่ต่อไปนี้ที่ใกล้ที่สุด สถานที่
ตำรวจหรือคู่มือตำรวจ แพทย์หรือ
สถานพยาบาล ร้านขายยา โทรศัพท์
สาธารณะ สัญญาณบอกเพลิงไหม้ สถานี
รถไฟ ที่เติมน้ำมันรถยนต์ อุโมงค์มรณคดี
และโรงแรม

(๓) รู้วิธีแจ้งเหตุไปยังสถานีดับเพลิง สถานที่
ตำรวจ และเรียกรถพยาบาล

(๔) สำหรับในเมือง สามารถบอกเลขหมาย
สายเดินรถประจำทางได้ไม่น้อยกว่า ๔
สาย และบอกชื่อสถานที่ซึ่งรถสายนั้นๆ
ผ่านอย่างน้อย ๒ แห่ง

สำหรับนอกเมืองสามารถบอกสาย
เดินรถประจำท้องถิ่น

ข้อ ๑๖๔
วิชาสัญญาณ

(๑) รู้พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวเลข
สัญญาณธง หรือมอร์สอย่างใดอย่างหนึ่ง

(๒) สามารถส่งและรับข้อความง่าย ๆ ได้ ๑๐
คำ ใน ๑๐ คำนั้น มีคำที่ถูกต้องอย่างน้อย
๘ คำ

(๓) สามารถส่งคำสัญญาพิเศษดังที่กล่าวไว้ในหนังสือการลูกเสือสำหรับเด็กชาย เช่น คำตอบทั่วไป จำนวนเลข ตัวอักษร และการลบออก

(๔) แลกเปลี่ยนข่าวสารโดยใช้รหัสลับ ซึ่งลูกเสือสำรองเป็นผู้คิดขึ้นเอง

ข้อ ๑๖๕
วิชาศิลป

(๑) เขียนภาพที่คิดขึ้นต่อหน้ากรรมการสอบ ด้วยดินสอพู่กัน ปากกา หรือดินสอเทียน แสดงถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หรือบุคคลที่มีชื่อในเรื่องง่าย ๆ (ขนาดไม่เล็กกว่า ๑๓ x ๑๘ ซม.)

(๒) เลือกทำเพียงข้อเดียวในหัวข้อต่อไปนี้
ก. เขียนภาพคนหรือสัตว์ จากของจริง หรือความจำด้วยปากกา ดินสอ หรือดินสอเทียน

ข. เขียนภาพทิวทัศน์จากธรรมชาติ หรือจากสิ่งที่ไม่มีชีวิตหลายๆ อย่างมารวมกันเป็นกลุ่ม

ก. เขียนภาพร่างต่าง ๆ อย่างน้อย ๑๐ ภาพ ขนาด ๑๓×๑๘ ซม. ลงในสมุด สำหรับเขียนภาพร่างในระยะเวลา ๓ เดือน

ง. ทำภาพประกอบเรื่องราวโดยใช้ก้านไม้ขีดไฟต่อกันเป็นรูปตามท้องเรื่อง ไม่น้อยกว่า ๔ รูป

จ. ทำบัตรรอยพร่งาย ๆ และเขียนด้วยดินสอ ฟู่กัน ปากกา หรือดินสอเทียน

ฉ. ทำรูปหุ่นด้วยดินเหนียว ดินน้ำมัน หรือวัตถุที่ทำด้วยพลาสติก

หมายเหตุ ผู้กำกับลูกเสือควรจะหาทางส่งเสริมความถนัดตามธรรมชาติของเด็กทุกวิถีทาง การแสดงเจตนารมณ์และความตั้งใจในการทำงานของเด็กให้ถือว่าสำคัญเช่นเดียวกับการปฏิบัติตามหลักวิชาการ

ข้อ ๑๖๖
วิชาอ่าน
หนังสือ

(๑) ทำบัญชีรายชื่อหนังสือที่ตนได้อ่านมาในปีก่อน และบอกชื่อผู้แต่งด้วย กับสามารถเล่าเรื่องจากหนังสือเหล่านั้นให้

กรรมการสอบทั้ง ๒ เรื่อง โดยให้ลูกเสือเป็นผู้เลือกเอง หนังสือดังกล่าวต้องมีมาตรฐานเหมาะสมกับวัยของเด็ก

- (๒) อ่านออกเสียงคำร้อยแก้ว หรือบทร้อยกรองที่กรรมการสอบเป็นผู้เลือกให้
- (๓) แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้ที่เข้าใจในการรักษาหนังสือ ห่อปก และเขียนชื่อหนังสือบนปกได้เรียบร้อย
- (๔) แสดงให้เห็นว่าสามารถใช้พจนานุกรมได้

ข้อ ๑๖๗
วิชาการฝีมือ

- (๑) ประดิษฐ์สิ่งของ ๑ ชิ้น จากวัสดุเล็กๆ น้อยๆ เช่น เศษผ้า เศษโลหะ ฯลฯ หรือซ่อมแซมเครื่องเล่นให้ใช้ได้ต่อไป ๒ ชิ้น ซึ่งผู้กำกับลูกเสือจะเป็นผู้อนุมัติ
- (๒) เลือกทำเครื่องเล่นหรือแบบจำลองอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นประโยชน์ต่อไปนี้ เช่น เรือ เครื่องบิน เครื่องยนต์ รถยนต์ สัตว์ ขนาดพอสมควร

หรือทำแบบจำลองส่งต่อไปนี้ เช่น
สนามหญ้า ป่า เรือใหญ่บรรทุกสัตว์
กระท่อมพร้อมด้วยเครื่องตกแต่ง สถานี
รถไฟ ฯลฯ อย่างใดอย่างหนึ่ง โดย
ย่อส่วนลงตามสมควร และทำสั๊กล้าย
ของจริง

หรือทำเครื่องใช้ที่เป็นประโยชน์ หรือ
ทำเครื่องประดับ ๒ ชิ้น ด้วยหาวยไม้ไผ่
ส่วนใดส่วนหนึ่งของมะพร้าว ขนสัตว์
ไม้ เชือก หรือวัสดุอื่นใด ซึ่งผู้กำกับ
ลูกเสือเห็นควร

หมายเหตุ จะนำส่วนใดส่วนหนึ่งของสิ่งที่ประดิษฐ์ขึ้นสำหรับ
การสอบดาวดวงที่ ๒ มาแสดง เพื่อขอรับเครื่อง
หมายวิชาพิเศษนี้ไม่ได้

ข้อ ๑๖๘ ลูกเสือสำรองที่สอบได้ดาวดวงที่ ๒ แล้ว ถ้า
เครื่องหมาย สอบได้วิชาพิเศษ ๓ วิชา ใน ๓ วิชาต้องมีวิชา
เสือแผ่น ใดวิชาหนึ่งรวมอยู่ด้วย คือ วิชาปฐม
พยาบาล วิชาแม่ลูกเทศก์ หรือวิชางาน
บ้าน จึงจะได้รับเครื่องหมายเสือแผ่น

ภาค ๓

- ข้อ ๑๖๕   หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ
บททั่วไป   (๑) ลูกเสือสามัญทุกคนต้องเรียนวิชาลูกเสือ
      ตรี ลูกเสือโท และลูกเสือเอก
- (๒) วิชาพิเศษสำหรับลูกเสือสามัญทั่วไป
(ข้อ ๑๗๓ ถึงข้อ ๒๐๐) ลูกเสือสมุทร
(ข้อ ๒๐๑ ถึงข้อ ๒๐๗) และลูกเสือ
อากาศ (ข้อ ๒๐๘ ถึงข้อ ๒๐๙) ซึ่งตาม
ปรกติลูกเสือเลือกเรียนตามเหล่าของตน
แต่จะสมัครเรียนของเหล่าอื่นเพิ่มเติม
ก็ได้
- (๓) นอกจากนั้นลูกเสือสามัญทุกคนควรจะ
เรียนเพื่อประดับเครื่องหมายสายยงยศ
(สายถัก) ซึ่งเป็นเครื่องหมายสูงสุด
ของลูกเสือสามัญ
- (๔) การสอบมีข้อกำหนดเป็นพิเศษ ดังต่อไปนี้

ก. ลูกเสือสามัญที่เป็นลูกเสือโทแล้ว
มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี มีสิทธิสอบวิชา
พิเศษลูกเสือสามัญได้ ๒ วิชา

ข. ลูกเสือสามัญที่เป็นลูกเสือโทแล้ว
มีอายุเกิน ๑๕ ปี มีสิทธิสอบวิชา
พิเศษลูกเสือสามัญได้ ๖ วิชา

ค. ลูกเสือสามัญที่เป็นลูกเสือโทแล้ว
และยังไม่ได้เป็นลูกเสือเอก มีอายุ
เกิน ๑๕ ปี มีสิทธิสอบวิชาพิเศษ
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ได้ ๒ วิชาตามที่
กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

วิชานักเครื่องบินเล็ก วิชาโบราณคดี
วิชาศิลปะ วิชาอ่านหนังสือ วิชาช่าง
ไฟฟ้า วิชาการฝีมือ วิชาทำแผนที่
วิชาสุททกรรม วิชาว่ายน้ำ วิชาช่าง
เครื่องยนต์ วิชาดนตรี วิชาปาฐกถา
วิชาสะสม วิชาพลศึกษา วิชาช่าง
วิทยุ วิชาช่างภาพ วิชาผูกมิตร

หลักสูตร

ข้อ ๑๓๐ เด็กต้องเรียนและทดสอบได้ในวิชาต่อไปนี้ ก่อน
ลูกเสือตรี ที่จะได้เข้าทำพิธีประจำกอง และมีสิทธิประดับ
เครื่องหมายลูกเสือตรี

(๑) ความรู้เบื้องต้น

ก. ประวัติสังเขปของลอร์ด เบเดน เพา-
เวลล์ แห่งกิลเวลล์ และพระราช
ประวัติสังเขปของ พระบาท สมเด็จพระ
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ข. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

ค. การเคารพ รหัสลูกเสือ การจับมือ

ง. ธงชาติไทย

(๒) สุขศึกษา

การตกแต่งบาดแผล

(๓) การสังเกตและจำ

เครื่องหมายสะกดรอยตามความรู้ในวิชา

เชิงพราน

(๔) การบุกเบิก

ก. รู้จักผูกเงื่อน ๖ เงื่อน คือ เงื่อนพืรอด
ตะกรุดเบ็ด ขัดสมาธิ บ่วงสายธนู
ผูกกระทัดไม้ และผูกกร่น

ข. การพันหัวเชือก

ก. การสงวนทรัพย์สินชาติเบื้องต้น
ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

ให้รู้จักทรัพย์สินชาติมีอะไรบ้าง
ความเกี่ยวพันระหว่างมนุษย์กับ
ทรัพย์สินชาติ

ความเสียหายหากทรัพย์สินชาติ
สูญเสียไป

การสงวนทรัพย์สินชาติให้มี
อยู่ตลอดไป

(๕) ระเบียบแถว

ก. ทำมือเปล่า

การตั้งแถว, ทำตรง - พัก, ทำเคารพ,
ทำถอดหมวก - สวมหมวก, ทำหัน
อยู่กับที่, ทำเดินและหยุด, ทำวิ่ง
ทำชอยเท้า

ข. ทำถือพลอง

ทำตรง - พัก, ทำวันทวารุช - เรียบ
อวารุช, แบกอวารุช - เรียบอวารุช ทำ
ถอดหมวก - สวมหมวกทำหันและ
การเคลื่อนที่ในเวลาถือพลอง

ค. การแปรแถวโดยใช้สัญญาณเงียบ
เด็กต้องเรียนและทดสอบได้ในวิชาต่อไปนี้
นี้ และได้ปฏิบัติหน้าที่ลูกเสือสามัญ
ไม่น้อยกว่า ๓ เดือน จึงจะมีสิทธิประดับ
เครื่องหมายลูกเสือโท

ข้อ ๑๗๑

ลูกเสือโท

(๑) ความรู้เบื้องต้น สอบทบทวนวิชาลูกเสือ
ตรีอีกครั้งหนึ่ง การสอบทบทวนนี้ให้เป็น
การสอบวิชาสุดท้าย

(๒) สุขศึกษา

ก. การปฐมพยาบาลเกี่ยวกับอุบัติเหตุ
เล็กน้อย เช่น

๑. บาดแผล รอยถลอก เลือดกำเดา
ออก แมลงสัตว์กัดต่อย ถูกไฟ
ลวก หรือน้ำร้อนลวก

๒. รู้จักวิธีป้องกันไม่ให้ถูกแดดเผา
๓. รู้วิธีใช้ผ้าสามเหลี่ยมทำผ้าคล้อง
แขน
๔. รู้จักขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น
และรู้จักวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับอาการ
ช็อค (ไม่ใช่จากการถูกไฟฟ้า)

ข. สุขบัญญัติ ๑๐ ประการ

(๓) การสังเกตและจำ

- ก. เขียนบอกชื่อสิ่งของได้ ๑๖ สิ่งใน ๒๔
สิ่ง โดยให้เวลาดู ๑ นาที หรือสะกด
รอยในระยะทาง ๘๐๐ เมตร โดยมี
เครื่องหมายไม่น้อยกว่า ๓๐ เครื่อง
หมาย ใช้เวลา ๒๕ นาที ให้บอก
เครื่องหมายนั้น ๆ ว่าอยู่ที่ใด
- ข. สามารถบอกชื่อและประโยชน์ของ
ต้นไม้ธรรมดา ๖ ชนิด และรู้จักชื่อ
ต้นไม้ที่ใช่ทำฟันได้ดี

(๔) การบุกเบิก

- ก. รู้จักผูกเงื่อนและประโยชน์ของเงื่อนต่อไปนี้ ผูกขงเงื่อนประมง การผูกทแยง การผูกกากบาท
- ข. แสดงการทำต่อม่อด้วยพลอง โดยใช้ในการผูกทแยงและการผูกกากบาท
- ค. การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ ดังรายละเอียดต่อไปนี้
รู้จักประโยชน์และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ของประเทศไทย และการอนุรักษ์ดินและน้ำ การสงวนทรัพยากรป่าไม้
การสงวนพันธุ์สัตว์ป่า
การสงวนแร่ (ทรัพยากรธรณี)
- ง. รู้จักหลักแหล่งความปลอดภัยในการใช้และเก็บมึดและขวาน
- จ. แสดงวิธีผ่าฟัน

(๕) การสำรวจ

- ก. สาธิตการใช้เข็มทิศ รู้ทิศ๑๖ ทิศ และรู้วิธีวางแผนที่ให้ถูกทิศทาง

ข. ก่อกองไฟกลางแจ้งด้วยวัสดุธรรมชาติ ใช้ไม้ขีดไม่เกิน ๓ ก้าน สามารถหุงข้าว หรือนึ่งข้าว และทำกับข้าว ๑ อย่าง

ค. เดินทางไกลกลางวันด้วยเท้า กับเพื่อนลูกเสือ ไป-กลับ ๑๐ กิโลเมตร ตามเส้นทางและวัตถุประสงค์ที่ผู้กำกับลูกเสือกำหนดให้ เมื่อกลับมาถึงแล้วให้รายงานการเดินทางต่อผู้กำกับลูกเสือด้วยวาจาทันที ทั้งนี้โดยอาศัยบันทึกที่ได้ทำไว้ระหว่างเดินทาง

(๖) บริการสาธารณะ

ก. รู้กฎจราจร

ข. รู้จักวิธีรักษาและซ่อมแซมรถจักรยาน (ถ้ามี)

(๗) ระเบียบแถว ทบทวนท่าฝึกต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรวิชาลูกเสือตรี

ข้อ ๑๑๒ เด็กต้องเรียนและทดสอบได้ในวิชาต่อไปนี้ จึง
ถูกเลือก
จะมีสิทธิประดับเครื่องหมายลูกเสือเอก

(๑) ความรู้เบื้องต้น

สอบทบทวนวิชาลูกเสือโตอีกครั้งหนึ่ง
การสอบทบทวนนี้ให้กระทำก่อนการสอบ
ข้อ (๕) ก. ซึ่งเป็นวิชาสุดท้าย

(๒) สุขศึกษา

- ก. แสดงวิธีปฏิบัติในเรื่องต่อไปนี้ ถูก
ไฟลวก จมน้ำ ช็อคเพราะถูกไฟฟ้า
- ข. มีความรู้ว่าเส้นโลหิตใหญ่อยู่ที่ใด
สามารถห้ามโลหิตได้เมื่อโลหิตออก
จากเส้นโลหิตใหญ่ทั้งเส้นโลหิตแดง
และเส้นโลหิตดำ

วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับกระดูกไห
ปลาร้าหัก เข้าใจถึงความจำเป็น
ที่จะไม่เคลื่อนไหวร่างกายส่วนที่
กระดูกหัก หรือสงสัยว่าจะหัก

สถิติการใช้ผ้าสามเหลี่ยมพัน
แผลที่เข้า ศีรษะ และเท้า

สถิติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับอาการ

ช็อค

หมายเหตุ ลูกเสือสอบได้เครื่องหมายวิชาพิเศษปฐมพยาบาล
แล้ว ให้ถือว่าสอบความรู้ข้อ ก. ข. นี้ได้

ก. ว่ายน้ำระยะทาง ๕๐ เมตร ถ้าไม่มีที่
สำหรับว่ายน้ำหรือเห็นว่าการว่ายน้ำ
อาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพของลูก
เสือ ก็ให้สอบวิชาหนึ่งวิชาใดต่อไป
แทน

สำหรับลูกเสืออายุต่ำกว่า ๑๕ ปี
สอบวิชาชวค่าย วิชาช่างเบ็ดเตล็ด
วิชาเชิงพราน วิชาชาวป่า วิชาการ
พราง วิชาดาราศาสตร์เบื้องต้น

สำหรับลูกเสืออายุตั้งแต่ ๑๕ ปี
ขึ้นไปสอบวิชาจัดการค่าย วิชาบุก
เบิก วิชาสะกดรอย วิชาสารพัดช่าง
วิชาธรรมชาติวิทยา วิชาดาราศาสตร์

(๓) การสังเกตและจำ

- ก. รู้ความหมายของรอยที่ทำไว้บนพื้นทรายหรือบนพื้นดิน โดยให้มีรอยคนวิ่ง เดินขากระเผลก ถือหรือแบกของหนัก เดินถอยหลัง และรอยคนตาบอดเดินรวมอยู่ด้วย
- ข. สามารถบอกชื่อ ลักษณะ และคุณประโยชน์ของต้นไม้ จากรายชื่อที่ลูกเสือได้รวบรวมไว้ ๑๐ ชนิด และนกธรรมดา ๖ ชนิด
- ก. ใช้อุปกรณ์ต่างๆ เท่าที่จะหาได้ เช่น ไม้พลอง ทำการคาดคะเนระยะทางไกลต่างกัน ๓ ครั้ง แต่ทุกครั้งไม่เกิน ๑ กิโลเมตร และคาดคะเนส่วนสูง ๓ ครั้ง แต่ทุกครั้งไม่สูงกว่า ๕๐ เมตร

ทุกกรณีต้องไม่ผิดมาก หรือ
น้อยกว่าระยะจริง ๑๐ %

๑๒

(๔) การบุกเบิก

๑๓

ก. ผู้ก่อกำเนิดต่อไปนี้

ผู้ประกอบ แห่งเชือก เงื่อนเก้าอี้
ผู้คนลาก ตะกรุดเบ็ดสองชั้น

๑๔

ข. การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ ดัง
รายละเอียดต่อไปนี้

๑๕

รู้จักวิธีสงวนทรัพยากรธรรมชาติของ
ประเทศไทย ในเรื่องดิน น้ำ แร่
ป่าไม้ สัตว์ป่า และสัตว์น้ำโดยสังเขป
รู้จักคุณประโยชน์ของการสงวนป่า
ไม้ สัตว์ป่า และผลเสียหายจากการ
ทำลายป่าไม้ สัตว์ป่า สามารถบอก
ชื่อ ลักษณะ คุณประโยชน์ของต้นไม้
ที่สำคัญ ๆ ของประเทศไทย ๑๐ ชนิด
รู้จักคุณประโยชน์ของการสงวนดิน
รู้ผลเสียหายอันเกิดจากการทำลาย
ดิน

๑๖

๑๗

๑๘

๑๙

รู้จักชนิดของดินที่มีประโยชน์ และ
ดินที่ไม่มีประโยชน์ในการเพาะปลูก
โดยสังเขป

รู้จักประโยชน์ของที่พักผ่อนหย่อนใจ
และการสงวนที่พักผ่อนหย่อนใจโดย
สังเขป

(๕) การสำรวจ

ก. ก่อนที่จะถือว่าสอบไล่วิชาลูกเสือเอก
ได้บริบูรณ์ ต้องไปอยู่ค่ายพักแรม
ในฐานะลูกเสือมาแล้วรวมกันไม่
น้อยกว่า ๑๐ ค่าย ในการไปแรมคั้น
เช่นว่านั้นต้องมีการไปแรมคั้นติดต่อกัน
อย่างน้อย ๒ ค่าย รวมอยู่ด้วย
หนึ่งครั้ง

ข. อ่านแผนที่และทำแผนที่สังเขปได้
ใช้เข็มทิศเป็น สามารถบอกทิศได้
ทั้งกลางวันและกลางคืน โดยไม่
ต้องใช้เข็มทิศ

สามารถชี้ตำแหน่งที่ตั้งดาว
เหนือและหมู่ดาว ๓ หมู่ที่จะนำสู่
ดาวเหนือได้ถูกต้อง

ค. เดินทางไกลด้วยเท้าคนเดียวหรือกับเพื่อนลูกเสือภายในเวลา ๒๕ ชั่วโมง ระยะทางทั้งไปและกลับไม่น้อยกว่า ๒๕ กิโลเมตร ในการเดินทางไกล ต้องหุงหาอาหารเอง โดยก่อกองไฟ กลางแจ้ง ต้องหาที่เหมาะสมตั้ง เต็นท์หรือเพิง และพักแรม ๑ คืน ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ สอบที่กำหนดให้สังเกตสิ่งต่าง ๆ ระหว่างทางและบันทึกรายงานการเดินทางด้วย

ลูกเสือสมุทรจะเดินทางไกล โดยทางน้ำและทางบกก็ได้ แต่ต้องเดินด้วยเท้าอย่างน้อย ๘ กิโลเมตร ในทางทั้งหมด ๒๕ กิโลเมตร

(๖) ระเบียบแถว

ทบทวนท่าฝึกต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรวิชาลูกเสือตรี โท

วิชาพิเศษ

วิชาพิเศษลูกเสือสามัญมี ๓๗ วิชา ดังต่อไปนี้

- ข้อ ๑๗๓
- วิชาจักสาน
- (๑) รู้จักใช้และรักษาเครื่องมือ
- (๒) รู้จักตอกและเหลาหวาย สำหรับใช้ทำ
สิ่งของต่าง ๆ
- (๓) สานเครื่องใช้ ๑ อย่าง ให้ใช้เป็นประโยชน์
ได้ด้วย วัสดุที่มีในท้องถิ่นต่อหน้ากรรม
การสอบ
- (๔) มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องวัสดุที่นำมาใช้ใน
การจักสาน เช่น วัสดุนั้นได้มาจากไหน
และจัดเตรียมอย่างไร
- ข้อ ๑๗๔
- วิชาช่างไม้
- (๑) รู้จักใช้และรักษาเครื่องมือ
- (๒) รู้จักดูแบบและประกอบสิ่งของตามแบบ
ได้ถูกต้อง
- (๓) รู้จักชนิดและคุณสมบัติของไม้ กับเลือก
ใช้ได้ถูกต้อง
- (๔) ตัดและแต่งไม้
- (๕) เข้าไม้วิธีต่าง ๆ ได้ไม่น้อยกว่า ๕ วิธี

- (๖) สามารถทำเครื่องใช้ด้วยไม้ ๑ อย่าง เช่น
หีบ ชั้นวางของ กรอบรูป ฯลฯ
- ข้อ ๑๓๕ (๑) รู้จักใช้และรักษาเครื่องมือ
- วิชาช่างหนัง (๒) รู้จักชนิดของหนัง การเลือกและการ
ใช้หนัง
- (๓) สามารถทำพื้นและสีรองเท้าด้วยวิธี
เย็บหรือตอกตะปุดตลอดจนการซ่อม
ส่วนต่างๆ ของรองเท้า หรือสามารถ
ทำเครื่องใช้ด้วยหนัง ๑ อย่าง เช่น ของ
หนัง เข็มขัด กระเป๋า ฯลฯ โดยออกแบบ
ขึ้นเองแล้วทำสำเร็จด้วย
รู้จักวิธีใช้และวิธีผสมสีต่างๆ
- ข้อ ๑๓๖ (๑) รู้จักใช้และรักษาเครื่องมือ
- วิชาทำนา (๒) รู้จักชนิดและคุณสมบัติของดิน กับ
เข้าใจเลือกพื้นที่นา
- (๓) รู้จักเลือกพันธุ์ข้าวให้เหมาะสมกับพื้นที่
และท้องถิ่น
- (๔) รู้จักธาตุสำคัญที่เป็นอาหารพืช ปุ๋ย ปุ๋ย
คอกและปุ๋ยหมัก

- (๕) รู้จักการเตรียมที่ทำนาคำ หรือนาหว่าน
  - (๖) รู้จักการเพาะ การหว่าน การตกกล้า การถอนกล้า และการปักดำ
  - (๗) รู้จักการบำรุงรักษาต้นข้าว เช่น การป้องกัน การกำจัดวัชพืช กำจัดศัตรูพืช การทดน้ำ การใช้ปุ๋ย ฯลฯ
  - (๘) รู้จักการเก็บเกี่ยว การตาก การนวด และการเก็บรักษาข้าว
  - (๙) สามารถไถ คราด ตกกล้า ปักดำ และเก็บเกี่ยวในเนื้อที่ไม่น้อยกว่า ๑ ไร่ ตลอดจนการนวดข้าวด้วย
- ข้อ ๑๗๗
- วิชาทำสวน
- (๑) รู้จักใช้และรักษาเครื่องมือ
  - (๒) รู้จักชนิดและคุณสมบัติของดิน กับเข้าใจเลือกดินทำสวน
  - (๓) รู้จักเลือกพันธุ์ และการขยายพันธุ์
  - (๔) รู้จักการเตรียมดิน วิธีปลูก การใช้ปุ๋ย การบำรุงรักษา และการกำจัดศัตรูพืช
  - (๕) รู้จักการเก็บเกี่ยวและการจำหน่าย

(๖) สามารถทำสวนผัก สวนดอกไม้ สวนผลไม้ สวนยางพารา หรือสวนอย่างอื่น ใดอย่างหนึ่ง ตามความเหมาะสมของท้องถิ่น เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๖ เดือน ให้ผลเจริญงอกงามในเนื้อที่อย่างน้อย ๑๒ ตารางเมตร

ข้อ ๑๗๘
วิชาทำไร่

(๑) รู้จักใช้และรักษาเครื่องมือ
(๒) รู้จักชนิดและคุณสมบัติของดิน กับเข้าใจเลือกดินทำไร่

(๓) รู้จักเลือกพันธุ์และการขยายพันธุ์

(๔) รู้จักการเตรียมดิน วิธีปลูก การใช้น้ำ การบำรุงรักษาและการกำจัดศัตรูพืช

(๕) รู้จักการเก็บเกี่ยวและการจำหน่าย

(๖) สามารถปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด ถั่วเหลือง ปอ ฝ้าย มันสำปะหลัง มันเทศ ยาสูบ อ้อย พริกไทย หรือพืชไร่อย่างอื่น ใดอย่างหนึ่ง ตามความเหมาะสมของท้องถิ่น เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๖ เดือน ให้ผลเจริญงอกงามในเนื้อที่อย่างน้อย ๑๒ ตารางเมตร

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๒๒

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ มกราคม ๒๕๑๐

- ข้อ ๑๗๘
วิชาเลี้ยง
สัตว์เล็ก
- (๑) รู้จักควรเลือกพันธุ์ ผสมพันธุ์
  - (๒) รู้จักสร้างเรือนโรงสัตว์เลี้ยง และจัดหาอุปกรณ์
  - (๓) รู้จักอาหาร การผสม และการให้อาหาร
  - (๔) รู้จักการเลี้ยงดู การตอน
  - (๕) รู้จักหลักสุขาภิบาลเบื้องต้น
  - (๖) สามารถเลี้ยงสัตว์เล็ก เช่น เป็ด ไก่ ห่าน นกพิราบ สุกร อย่างหนึ่งอย่างใดจนเกิดผล สำหรับไก่ เป็ด ห่าน และนกพิราบ มีจำนวนอย่างน้อย ๑๒ ตัว ส่วนสุกร มีจำนวนอย่างน้อย ๒ ตัว
- ข้อ ๑๘๐
วิชาขับขี
จักรยาน
๒ ล้อ
- (๑) มีรถจักรยานสองล้อเป็นของตนเอง เกยขับขีจักรยานมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๖ เดือน สามารถถอดและประกอบทุกส่วนของรถเข้าที่ได้เรียบร้อย รถจักรยานพร้อมที่จะใช้การได้และยินยอมด้วยความเต็มใจให้ใช้ในราชการในกรณีฉุกเฉินได้ทุกเมื่อ

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๒๓

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ มกราคม ๒๕๑๐

- (๒) สถิติการซ่อมสิ่งชำรุด ตามที่กรรมการ
สอบจะกำหนด เช่น การเปลี่ยนยางนอก
และยางใน ปะยาง เปลี่ยนห้ามล้อ การ
ปรับล้อ หรือส่วนอื่นๆ
- (๓) รู้จักกฎจราจรทางบก อ่านแผนที่บอก
ถนนหนทางได้ถูกต้อง รู้จักระบบการ
กำหนดเลขหมายของทางหลวงแผ่นดิน
- (๔) สามารถทบทวนข่าวสารที่ได้รับมอบ
หมายด้วยวาจาได้อย่างถูกต้องภายหลัง
ที่ได้ขับขี้อักรยานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑
ชั่วโมง
- ข้อ ๑๘๑
วิชาว่ายน้ำ
เบื้องต้น
- (๑) ว่ายน้ำระยะทางไม่น้อยกว่า ๔๕ เมตร
โดยมีเครื่องแต่งกาย (เสื้อเชิ้ตกางเกง
ขาสั้น ถูงเท้าสั้น เป็นอย่างน้อย) แล้ว
ถอดเครื่องแต่งกายในน้ำโดยเท้าไม่ถึง
พื้น
- (๒) ว่ายน้ำแบบกบ ระยะทาง ๒๕ เมตร
และแบบนอนหงาย ๒๕ เมตร (โดย

มือประสานกันหรือกอดอก) ครั้นแล้ว
ว่ายต่อไปอีก ๒๕ เมตร โดยแบบใด
ก็ได้ รวมทั้งสิ้นระยะทาง ๗๕ เมตร

- (๓) ดำน้ำจากผิวน้ำลงไปเก็บวัตถุจากก้น
สระด้วยมือทั้งสองข้าง น้ำลึกไม่เกิน
๒ เมตร
- (๔) ดำน้ำจากขอบสระได้อย่างแนบเนียน

ข้อ ๑๘๒

วิชาเบื้องต้น

อภิศักย

- (๑) รู้จักและเข้าใจการปฏิบัติงานของหน่วย
ดับเพลิงประจำท้องถิ่น
- (๒) รู้วิธีป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นจาก
สิ่งต่อไปนี้ ตะเกียงน้ำมัน รูปเทียน
ไม้ขีดไฟ ก้นบุหรี่ วัตถุไวไฟ เต้าไฟ
การต่อสายไฟฟ้า ฟิวส์ และสวิตช์ไฟฟ้า
- (๓) รู้ว่าควรจะทำปฏิบัติอย่างไร เมื่อเกิดไฟ
ไหม้ในอาคารหรือนอกอาคาร และ
ทำไมจึงทำเช่นนั้น รู้วิธีแจ้งหน่วย
ดับเพลิง และเมื่อแจ้งไปแล้วจะต้อง
ปฏิบัติอย่างไร

- ข้อ ๑๘๓
- วิชาช่วยผู้
ประสบภัย
เบื้องต้น
- (๔) รู้วิธีใช้เครื่องมือต่างๆ ในการดับเพลิง
ตลอดจนรู้จักใช้น้ำยาเคมีในการดับเพลิง
แต่ละชนิด และรู้จักช่วยเหลือคนที่ถูก
ไฟไหม้เสื้อผ้า
- (๕) สามารถผูกเงื่อนเก้าอี้ บ่วงสายธนู
สองชั้น สาธิตวิธีกันคนไม่ให้มุงดูไฟ
- (๖) อธิบายสาเหตุต่างๆ ที่จะเกิดไฟไหม้ขึ้น
ได้เอง รู้ผลที่จะเกิดขึ้นจากควันและ
ความร้อน รู้จักปฏิบัติเมื่ออยู่ในกลุ่ม
ควัน
- (๑) สาธิตในน้ำถึงวิธีช่วยคนตกน้ำ ๑ วิธี และ
วิธีแก้ไขตนเองให้พ้นอันตรายจากการ
เข้าช่วย ๑ วิธี โดยผู้ประสบอันตราย
มีขนาดเดียวกับกับผู้เข้าช่วย สามารถ
พาผู้ประสบอันตรายไปได้เป็นระยะทาง
ไม่น้อยกว่า ๕ เมตร
- (๒) สาธิตวิธีผายปอดตามแบบปากต่อปาก
โดยใช้หุ่นเป็นเครื่องประกอบ (ห้าม
สาธิตกับคน) สาธิตวิธีผายปอดแบบ
ฮอลเกอร์นิสเสน

(๓) ว่ายน้ำแบบนอนหงาย ระยะทางไม่น้อยกว่า ๔๕ เมตร โดยมีเสื้อชูชีพและกางเกงขาสั้นสวมอยู่ พร้อมกับเชือกสำหรับช่วยชีวิตขนาดเบาติดตัวไปด้วย

(๔) โยนเชือกช่วยชีวิตขนาดยาว ๑๕ เมตร ให้ตกระหว่างหลักสองหลัก การโยนทุกสามครั้งให้เชือกตกระหว่างหลักที่กำหนดให้สองครั้ง หลักดังกล่าวให้ปักห่างกัน ๑.๒๐ เมตร และอยู่ห่างจากผู้โยน ๑๐ เมตร

(๕) แสดงวิธีช่วยชีวิต ในกรณีต่อไปนี้

ก. ไฟไหม้บ้าน มีคนเจ็บสิ้นสติอยู่บนเรือน

ข. รถยนต์ประสบอุบัติเหตุไฟไหม้หรือไม่มีไฟไหม้

ค. คนติดสายไฟฟ้า

ข้อ ๑๘๔
วิชาปฐม
พยาบาล

(๑) สาธิตความรู้วิชาปฐมพยาบาล ตามหลักสูตรลูกเสือโท

(๒) รู้จักตำแหน่งที่สำคัญของเส้นโลหิตแดง

ใหญ่ และรู้จักวิธีห้ามโลหิตจากเส้น
โลหิตดำและเส้นโลหิตแดง

(๓) ศาตวิธีก่ออาการช็อค (รวมทั้งอาการ
ช็อคเพราะถูกไฟฟ้า)

(๔) รู้จักวิธีใช้ผ้าสามเหลี่ยมพันแผลที่ศีรษะ
มือเท้า เจ็บ และข้อศอก และรู้จักใช้ผ้า
พันแผลชนิดม้วน พันแผลที่แขนและ
ขาได้ทุกแห่ง

(๕) สาธิตการผายปอดตามแบบของฮอล-
เกอร์นิตเสน และใช้หุ่นสาธิตการผาย
ปอดแบบปากต่อปาก (ห้ามสาธิตกับคน)

หมายเหตุ

เมื่อปรากฏว่ากองลูกเสือใด ไม่สามารถจะฝึก
การผายปอดแบบปากต่อปากโดยใช้หุ่นได้ เขาธิ
การ คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
ผู้กำนวยการลูกเสือจังหวัด หรือผู้กำนวยการ
ลูกเสืออำเภอแล้วแต่กรณี อาจสั่งงดการสอบ
แบบปากต่อปากเฉพาะกองลูกเสือกองนั้นได้

- (๖) สถิติการส่งข่าวได้ถูกต้อง คัญวจา
ลายลักษณ์อักษร และโทรศัพท์
- (๗) สถิติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับกระดุกไหปลาร้า
หัก เข้าใจถึงความจำเป็นที่จะไม่เคลื่อนไหวร่างกายส่วนที่กระดุกหัก หรือสงสัยว่าจะหัก
- (๘) ร่วมกับลูกเสืออื่นสามหรือสี่คน ปฏิบัติ
งานเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่กรรมการสอบ
จะเป็นผู้สมมุติขึ้น อุบัติเหตุที่กำหนด
ให้ต้องเป็นไปตามหัวข้อที่กล่าวข้างต้น
ต้องปฏิบัติให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงกับ
เหตุการณ์นั้น ๆ กรรมการสอบต้องดู
และให้เป็นไปโดยถูกต้อง (เช่นในเรื่อง
การแจ้งข่าวไปยังแพทย์ ตำรวจ ผู้บังคับ
บัญชาลูกเสือและบิดามารดา ฯลฯ
 เป็นต้น) ตลอดจนการปฏิบัติต่อคนเจ็บ
ทุกระยะไป

ข้อ ๑๘๕
วิชาสังเกต
และจำ

- (๑) สามารถจำสิ่งของ ๒๔ สิ่ง ใน ๓๐ สิ่ง
เวลา ๑ นาที โดยให้สิ่งของนั้นเคลื่อน
ผ่านสายตาลูกเสืออย่างชัดเจน ๒ ครั้ง

- (๒) การฟังเสียงสามารถจำเสียงต่าง ๆ ได้ ๘ เสียง ใน ๑๐ เสียง
- (๓) สามารถเดินสะกดรอยตามเส้นทาง ๒ สาย แต่ละสายยาวสายละ ๑ กิโลเมตร โดยมีเครื่องหมายทำขึ้นจากวัสดุธรรมชาติ ๒๐ ถึง ๓๐ เครื่องหมาย การวางเครื่องหมายให้วางเหนือพื้นดินซึ่งถูกเสือไม่คุ้นเคยกับเส้นทางนั้น ถ้าทำได้ให้จัดทำในภูมิภาคต่างกัน
- (๔) ให้รายงานเหตุการณ์เกี่ยวกับบุคคลไม่น้อยกว่า ๓ คน ซึ่งกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่ ทั้งนี้โดยให้ลูกเสือสังเกต ๑ นาที การรายงานจะเป็นลายลักษณ์อักษรหรือด้วยวาจาก็ได้

และจะต้องบอกรายละเอียดของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ตามแต่กรรมการสอบจะกำหนดให้

ข้อ ๑๘๖ (๑) สาธิตการติดตามโดยใช้เครื่องกำบัง
วิชาการพราง เครื่องพรางรุ่มเงา และสิ่งแวดล้อม
โดยปฏิบัติตามหัวข้อต่อไปนี้

ก. กลางวัน

๑. เดินทาง ๑ กิโลเมตร ผ่านที่โล่ง
แจ้งไปยังกรรมการสอบ ณ จุดที่
กำหนดให้หรือถ้าอยู่ในเมืองให้ติด
ตามกรรมการสอบเป็นระยะทาง ๑
กิโลเมตร และรายงานการกระทำ
ต่างๆของกรรมการสอบ

๒. ใช้เครื่องพรางตัวให้กลมกลืนกับ
สิ่งแวดล้อมต่างกัน ๓ อย่าง ถ้า
กระทำได้ให้พรางตัวแตกต่างกัน
ตามสภาพดินฟ้าอากาศด้วย

ข. กลางคืน

๑. เข้าไปหากรรมการสอบยังที่กำหนด
ให้ในระยะพอสมควรแล้วแต่ภูมิ
ประเทศของท้องถิ่นนั้น โดยไม่ให้
กรรมการสอบแลเห็นตัวหรือได้ยิน
เสียง

๒. ให้ทำที่อยู่ของกรรมการสอบ ๒ คน
ซึ่งอยู่ห่างกันพอสมควรตามสภาพ
ของท้องถิ่นและเวลาที่ทำการสอบ
โดยให้ลูกเสือเดินผ่านระหว่าง
กรรมการสอบนั้น

(๒) แสดงว่าได้ใช้การพรางตัวติดตาม และ
เรียนรู้เรื่องสัตว์ป่า หรือนกที่อยู่ตาม
ธรรมชาติ อย่างน้อย ๔ ชนิด โดยการ
บรรยายถึงผลที่ได้สังเกตมา จะเป็นการ
เขียนภาพร่าง หรือการถ่ายภาพด้วย
ตนเองก็ได้

(๓) หล่อรอยเท้าสัตว์ต่างๆ ด้วยปูนปลาส
เตอร์ อย่างน้อย ๓ รอย ในจำนวนนั้น
รอยหนึ่งจะต้องเป็นรอยเท้าสัตว์ป่า

ข้อ ๑๘๓

วิชาชาวค่าย

(๔) รู้จักเลือกสิ่งของและเครื่องใช้ที่จำเป็น
ต่อไปนี้

ก. เครื่องใช้ส่วนตัว สำหรับการอยู่ค่าย
พักแรม ๑ สัปดาห์

ข. เครื่องใช้ส่วนตัว สำหรับการอยู่อาศัย
พักแรมวันสุดสัปดาห์ โดยทางบก
หรือทางน้ำ

ค. อุปกรณ์และเสบียง พร้อมกับจัดทำ
บัญชีอาหารลูกเสือ ๑ หมู่ อยู่อาศัย
พักแรมทางบกหรือทางน้ำเป็นเวลา
๒ วัน สาคิตการบรรจุเครื่องใช้
ส่วนตัวตามข้อ ข. ลงในเครื่องหลัง
หรือย่าม

(๒) รู้จักเลือกพื้นที่ที่จะตั้งค่ายพักแรม
สำหรับลูกเสือ ๑ หมู่ หรือ ๑ กอง พร้อม
ทั้งจัดวางผังค่ายหยาบ ๆ กำหนดที่ตั้ง
หมู่ เช่น เต็นท์ ครัว ไฟ ให้ถูกสุขลักษณะ
โดยครบถ้วน หรือรู้จักเลือกที่จอดเรือ
ที่ทอดสมอเรือ สำหรับเรือพาย เรือ
กรรเชียง เรือใบ หรือเรืออื่น ๆ

(๓) มีความรู้ในวิชาการอยู่อาศัยพักแรมตาม
หนังสือ “มาตรฐานการอยู่อาศัยพักแรม”

- (๔) สามารถผูกและแสดงให้เห็นประโยชน์
ของเงื่อนไขต่อไปนี้ เงื่อนไข เงื่อนไข
สมาชิสองชั้น เงื่อนไข ๘ เงื่อนไข
สายธนูสองชั้น เงื่อนไขผูกคนลาก

สามารถกางเต็นท์และเก็บเต็นท์ รู้
จักวิธีรักษาเต็นท์ของหมู่ การสร้างส้วม
หลุม ซ่อมเต็นท์ที่ชำรุดเล็กๆ น้อยๆ

- (๕) ระหว่างที่อยู่ค่ายพักแรมในเวลา ๒๔
ชั่วโมง ประกอบอาหารสำหรับตัวเอง
ครบ ๓ มื้อ (เช้า กลางวัน เย็น) เป็น
ที่พอใจของกรรมการสอบหรือผู้กำกับ
ลูกเสือ รู้จักวิธีเก็บและรักษาอาหาร
และรู้จักวิธีกำจัดเศษอาหารและขยะ
มูลฝอย

- (๖) เคยไปอยู่ค่ายพักแรมโดยจัดกางเต็นท์
หรือทำที่พักอาศัยพร้อมกับหมู่ลูกเสือ
เป็นเวลารวมกันไม่น้อยกว่า ๑๕ คืน

- ข้อ ๑๘๘ ทดสอบในหัวข้อต่อไปนี้ด้วยภาษาใดภาษาหนึ่ง
วิชาล่าม ซึ่งไม่ใช่ภาษาของตน
- เบื้องต้น
- (๑) สนทนาอย่างง่าย ๆ เป็นเวลา ๑๐ นาที
  - (๒) เขียนจดหมายง่าย ๆ ให้มีข้อความอย่างน้อย ๑๐๐ คำ
  - (๓) แปลข้อความตอนใดตอนหนึ่งจากหนังสือหรือวารสาร (ควรเป็นสารคดีเกี่ยวกับการลูกเสือ) ตามลำพัง โดยอนุญาตให้ใช้พจนานุกรมได้

หมายเหตุ การประดับเครื่องหมายวิชาล่ามเบื้องต้นนี้ จะต้องประดับแถบผ้าบอกภาษาต่างประเทศที่พูดได้ดีประกอบด้วย โดยให้ติดที่อกเสื้อเบื้องขวาใต้เครื่องหมายเสือแผ่น (ถ้ามี)

- ข้อ ๑๘๙ (๑) รู้ความหมายของเครื่องหมายกำกับ
วิชาดนตรี จังหวะ และเครื่องหมายดนตรีเบื้องต้น
เบื้องต้น ที่ใช้แทนระดับเสียงและความยาวของ
โน้ตต่าง ๆ บนบรรทัด ๕ เส้น

(๒) สามารถอ่านทำนองเพลงตามโน้ต ๒ เพลง จะด้วยวิธีร้องโดยไม่มีเครื่องดนตรีประกอบหรือด้วยการเล่นเครื่องดนตรีชนิดใดชนิดหนึ่งก็ได้

หมายเหตุ เพลงที่นำมาสอบ ควรเป็นเพลงพื้นเมืองระดับง่าย ๆ ที่ร้องกันในโรงเรียนทั่วไป

ข้อ ๑๕๐
วิชาชาวป่า (๑) ทำที่ปักแรมให้ปักได้อย่างสบายสำหรับ ๒ คน พักอย่างน้อย ๑ คืน โดยใช้วัสดุที่มีอยู่ตามธรรมชาติ

(๒) หุงข้าวหรือนึ่งข้าว ทำกับข้าว โดยไม่ต้องใช้ภาชนะหุงต้ม

(๓) เลือกทำ ๓ อย่างในหัวข้อต่อไปนี้

ก. เคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บโดยกะทันหัน ให้ถูกวิธีที่ปลอดภัยและผาสุก

ข. ขนต้นไม้ได้สูงอย่างน้อย ๖ เมตร และผูกไม้เป็นแคร่เพื่อใช้เป็นหอกอย

- ค. แจวเรือ พายเรือ หรือถ่อเรืออย่างใดอย่างหนึ่งได้ไกลอย่างน้อย ๘ เมตร
- ง. สร้างนาฬิกาแดดหรือเครื่องมืออย่างๆ เพื่อหาทิศเหนือทางภูมิศาสตร์
- จ. ทำน้ำโคลนให้สะอาดพอที่จะใช้ดื่มได้

ข้อ ๑๕๑
วิชาการสำรวจ

- (๑) เตรียมการเดินทางสำรวจสำหรับตนเอง และเพื่อลูกเสืออย่างน้อย ๒ คน เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ วัน โดยคืนหนึ่งให้พักแรมอยู่ในชนบทที่ตนไม่เคยไปมาก่อน เครื่องอุปกรณ์ทุกอย่างจะต้องบรรจุในเครื่องหลังรวมทั้งอาหารด้วย เครื่องหลังของแต่ละคนน้ำหนักไม่เกิน ๑๓ กิโลกรัม
- (๒) ทำแผนการสำรวจโดยตนเอง และปฏิบัติตามแผนนั้นโดยลำพัง หรือรวมกับเพื่อนลูกเสือ ๑ คน ให้เป็นที่พอใจของกรรมการสอบ

การสำรวจควรเป็นแบบง่าย ๆ ประกอบแผนที่สังเขป เช่น ระบุสถานที่ทางเดินเท้า ทางน้ำ ทางม้า ฯลฯ ภายในรัศมี ๑.๕ กิโลเมตร จากจุดที่กำหนดให้

- (๓) เดินทางไกลร่วมกับเพื่อนลูกเสือคนหนึ่ง เป็นระยะทาง ๕ กิโลเมตร โดยให้เข้มทิศในการเดินทางตามทิศทางเป็นองศาต่างกันรวม ๕ ครั้ง อาจใช้แผนที่ประกอบก็ได้

ข้อ ๑๘๒

วิหามัคคุเทศก์
เบื้องต้น

- (๑) รู้สถานที่ต่างๆ ในท้องถิ่นรอบบ้านและรอบสำนักงานลูกเสือของตน ถ้าบ้านและสำนักงานลูกเสือนั้นอยู่ในเขตเทศบาล ต้องรู้ภายในรัศมี ๑.๕ กิโลเมตร และถ้าเป็นชนบทรัศมี ๓ กิโลเมตร

- (๒) รู้ที่ตั้งของสถานที่ต่อไปนี้

ก. ที่ทำการแพทย์ ที่ทำการสัตวแพทย์
ทันตแพทย์ โรงพยาบาลและรพ
พยาบาล

ข. สถานีดับเพลิง สถานีตำรวจ อู่ซ่อมรถ โทรศัพท์สาธารณะ

ค. ที่หยุดรถประจำทาง สถานีรถไฟ เส้นทางเดินรถประจำทาง ทางรถไฟ และบริเวณรอบ ๆ สถานีเหล่านั้น

ง. สำนักงานลูกเสือ สวนสาธารณะ โรงละคร โรงภาพยนตร์ วัด พิพิธภัณฑ์สถาน ที่ตั้งหน่วยทหาร สถานบริการสาธารณะต่าง ๆ และอาคารหรือสถานที่ที่น่าสนใจในท้องถิ่นนั้น

จ. บ้านพักของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และเพื่อนลูกเสือในหมู่เดียวกัน

(๓) อ่านแผนที่ของท้องถิ่นได้ และสามารถชี้สถานที่ต่าง ๆ จากที่ได้กำหนดไว้ในข้อ ๒ ข้างต้น อย่างน้อย ๖ แห่ง ลูกเสือสามารถนำกรรมการสอบไปยังสถานที่ตามที่กล่าวไว้ข้างต้นได้โดยทางลัดที่สุด

- (๔) ภายในเขตท้องที่ของตำรวจนครบาล
กรรมการสอบอาจใช้ดุลพินิจเลือกสอบ
เรื่องต่อไปนี้แทนข้อ ๒ ก. ข. ค. และ
ง. ได้ คือ

มีความรู้รอบตัวเกี่ยวกับการรถไฟ
สายสำคัญ ๆ ของประเทศและรู้จักเดิน
ทางโดยทางรถไฟจากต่างจังหวัดเข้าไป
สู่สถานีรถไฟกรุงเทพ ฯ รู้จักสถานี
ขนส่ง (รถยนต์) สถานีการบิน และ
สถานที่สำคัญ ๆ ของชาติอย่างอื่นอีก
๑๒ แห่ง (เป็นต้นว่า วัด, สวนสัตว์
ฯลฯ) สามารถไปยังสถานที่ดังกล่าว
จากสำนักงานลูกเสือหรือจากบ้านของ
ลูกเสือเองได้

ข้อ ๑๕๓

วิธีออกแบบ

- (๑) สาขิตผลงานต่อไปนี้ทุกข้อ โดยแต่
ละข้อเลือกเพียงอย่างเดียว

ก. การวาดภาพ เขียนภาพร่าง ภาพ
ระบายสี แกะสลักไม้เป็นภาพ
ต่าง ๆ ภาพบนกระจกหรือโลหะ

- ข. การตกแต่ง ออกแบบกระดาด
บุฝาผนังห้อง, พิมพ์หรือปักผ้า,
ทำป้ายโฆษณา, ห่อปกหนังสือ
ประดับเหล็กที่ตัดแล้ว
  - ก. ช่างปั้น ปั้นด้วยดินเหนียว ดิน
น้ำมัน ฯลฯ ออกแบบและปั้น
เครื่องปั้นดินเผา และวัตถุอื่น
  - ง. การแกะสลักไม้, หิน หรือวัตถุ
กึ่งถาวร เช่น สบู่ ฯลฯ
  - จ. การประดิษฐ์ตัวหนังสือแบบต่าง ๆ
ห้ามลอกแบบ หรือเขียนภาพตาม
รอยและงานทุกชิ้นต้องสำเร็จด้วย
มือของตนเอง
- (๒) บอกชื่อบุคคลสำคัญทางศิลปะอย่างน้อย
๓ คน ทั้งบอกผลงานของท่านนั้น ๆ
ด้วย
- (๓) เขียนภาพร่างของวัตถุชิ้นเดียวหรือกลุ่ม
วัตถุอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเขียนภาพ
ร่างของวัตถุซึ่งถูกเลือกเอง ทั้งนี้
ให้ทำต่อหน้ากรรมการสอบ

- ข้อ ๑๕๔
วิชาสัญญาณ
เบื้องต้น
- (๑) ส่งและรับข้อความได้ไม่น้อยกว่า ๘๐
ตัวอักษร โดยใช้อัตรา ๑ นาที ต่อ ๓๐
ตัวอักษร ด้วยสัญญาณตรงหรือใช้สัญญาณ
โคมไฟ โดยใช้อัตรา ๑ นาที ต่อ ๒๐
ตัวอักษร
- (๒) ส่งและรับข้อความในทำนองเดียวกัน
ตามระบบมอร์สโดยทำเสียงอัตรา ๑ นาที
ต่อ ๒๕ ตัวอักษร โดยใช้เสียงอัตรา
๑ นาทีต่อ ๒๐ ตัวอักษร
- (๓) สามารถส่งสัญญาณตั้งที่กล่าวไว้ใน
หนังสือการลูกเสือสำหรับเด็กชายเช่น
คำตอบทั่วไป หน่วยเลข ฯลฯ

หมายเหตุ ในการทดสอบทุกครั้ง ต้องถูกร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
สถานที่รับและส่งสัญญาณกลางแจ้งต้องห่างกัน
ไม่น้อยกว่า ๕๐ เมตร และสถานที่ส่งสัญญาณ
โดยทำเสียงต้องแยกห้องกัน

- ข้อ ๑๕๕
วิชาการ
บุกเบิก
- (๑) ภารกิจผูกเชือก ต่อไปใน
ขั้นชนะเนาะ, ผูกรอก, พันหัวเชือก
ธรรมดา, ต่อยาว

- (๒) ลูกเสือที่สอบได้วิชาลูกเสือเอกแล้ว ให้สอบทบทวนวิชาใช้มีดและขวานอีกครั้งหนึ่ง ส่วนผู้ที่ยังไม่ได้ลูกเสือเอก ต้องสอบวิชาใช้มีดและขวานตามหลักสูตรลูกเสือเอกให้ได้
- (๓) ควบคุมการสร้างสะพานยาวกว่า ๓.๖๐ เมตร หรือแพ ซึ่งรับน้ำหนักตัวเอง และเพื่อนลูกเสืออีกหนึ่งได้
- (๔) สร้างเสาธงด้วยพลองลูกเสือ ๓ อัน โดยใช้เงื่อนไขประกบผูกต่อกัน
- (๕) สามารถสานห่วงสวมผ้าผูกคอลูกเสือแบบกิลเวลล์โดยใช้หวายหรือสายหนัง ขัดกัน ๓ เส้น

ข้อ ๑๕๖
วิชาเชิงพราน

- (๑) ทำบันทึกประจำวันเกี่ยวกับวิชาเชิงพราน ๒ ฤดู โดยบอกวันที่ สถานที่ ความเป็นอยู่ของพืชและสัตว์ต่อไปนี้
นก ไม่น้อยกว่า ๑๐ ชนิด ไม่ล้มลูก
ไม้ยืนต้น ๕ ชนิด หรือแมลงอย่างละ ๑๐

ชนิด และบันทึกสั้น ๆ เกี่ยวกับสัตว์
อื่นที่พบเห็นและในบันทึกประจำวันให้
มีภาพร่างด้วยดินสอหรือภาพถ่าย ภาพ
ลวดรูปใบไม้หรือตัวอย่างประกอบด้วย

(๒) เลือกทำเพียงข้อเดียว

ก. สะสมดอกไม้ป่า ต้นเฟิร์น และหญ้า
รวมกัน ๒๐ ชนิด ให้บอกชื่อและสถานที่
วันที่เก็บ บรรยายสั้น ๆ เกี่ยวกับดอกไม้
ป่า ต้นเฟิร์น หญ้า จากตัวอย่างที่เก็บไว้
๑๐ ชนิด

ข. สะสมภาพอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป
ภาพถ่าย ภาพลวดด้วยกระดาษคาร์บอน
ภาพร่างหรือภาพหล่อด้วยปูนปลาสเตอร์
ของใบไม้จากต้นไม้นั้นต้น ๒๐ ชนิด
และจากไม้พุ่ม ๕ ชนิด โดยบอกชื่อ
สถานที่และวันที่เก็บกำกับไว้ด้วย

บรรยายสั้น ๆ เกี่ยวกับสภาพต้นไม้
เช่น บอกชื่อต้นไม้ สถานที่เกิดและราย
ละเอียดต่าง ๆ ของต้นไม้นั้นต้น ๑ ชนิด
และไม้พุ่ม ๓ ชนิด

- ก. เขียนภาพร่างของสัตว์หรือนก จากของจริง ๑๕ ภาพ และบรรยายประวัติและการดำเนินชีวิตของสัตว์หรือนก ๕ ชนิด
- ง. เลี้ยงปลาชนิดต่าง ๆ ด้วยตนเองไว้ในอ่างหรือตู้เลี้ยงปลาเป็นเวลา ๓ เดือน และสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับปลาตามที่ตนได้สังเกตเห็นมา

ข้อ ๑๕๗
วิชาช่าง
เบ็ดเตล็ด

- เลือกทำเพียง ๑๐ อย่าง ในจำนวนนี้กรรมการสอบต้องให้ลูกเสือสาธิตให้ดูอย่างน้อย ๕ อย่าง
- (๑) ทาสีประตูบ้าน หรือประตูรั้วบ้าน
  - (๒) ทาสีกำแพง
  - (๓) ปรับกระดิ่งไฟฟ้า เปลี่ยนคอมไฟฟ้า ติดโป๊ะไฟฟ้า และต่อฟิวส์
  - (๔) เปลี่ยนก๊อกน้ำ
  - (๕) รื้อพรมทำความสะอาดแล้วปูใหม่
  - (๖) ถัดมิด
  - (๗) รู้วิธีที่จะปฏิบัติทันทีเมื่อท่อน้ำแตก หรือรั่ว

- (๘) แก้วไขรางน้ำหรือท่อน้ำตัน
- (๙) ซ่อมประตูบ้านหรือรั้ว
- (๑๐) ตัดกระดุมหรือเครื่องหมายลูกเสือให้เรียบร้อย
- (๑๑) ชุนถุงเท้าที่ขาดรูเล็ก ๆ
- (๑๒) หยอดน้ำมันและปรับรถตัดหญ้า
- ข้อ ๑๕๗
วิชาบริบาล
คนไข้
- (๑) สาธิตวิธีเลือก จัด เตรียมห้องและระบายอากาศสำหรับคนป่วย
- (๒) รู้จักวิธีอาบน้ำคนป่วย และให้ยา สาธิตวิธีวัดปรอทและวัดชีพจร
- (๓) สาธิตการเตรียมอาหารคนป่วย และการอุ่นอาหาร รู้วิธีป้องกันไม่ให้คนป่วยนอนบนเตียงจนเป็นแผลที่หลัง
- (๔) สาธิตการเตรียมเครื่องยาและผ้าพันแผลตลอดจนวิธีใช้ผ้าพันแผลชนิดม้วนพันแผลที่มือ เข่า และเท้า
- (๕) ปฏิบัติให้ครบทุกข้อดังกล่าวข้างบนโดยจัดขึ้นภายในค่ายพักแรม (ให้ถือเสมือนห้องคนป่วย) ให้รู้วิธีเตรียมเตียงสำหรับพักผ่อน

- ข้อ ๑๕๕
วิชาสุทกรรม
เบื้องต้น
- (๑) สร้างกรงในค้ายพักแรมสำหรับลูกเสือ
๑ หมู่ พร้อมด้วยเตาไฟ แล้วประกอบ
อาหาร ๑ มื้อ (หุงข้าวหรือนึ่งข้าวและ
ทำกับข้าว ๓ อย่าง) ชงน้ำชาและกาแฟ
ด้วย
- (๒) รู้จักวิธีเก็บอาหารให้ถูกสุขลักษณะ
และได้ประกอบอาหารเป็นที่พอใจของ
ลูกเสือ ๑ หมู่ ในการอยู่ค่ายพักแรม เป็น
เวลาไม่น้อยกว่า ๑ วันเต็มๆ
- (๓) สามารถประกอบอาหารต่อไปนี้ ก. หลาม
ข้าว ข. ขนมหวาน ๑ อย่าง
- ข้อ ๒๐๐
วิชาประมง
เบื้องต้น
- (๑) จับปลาด้วยวิธีใดก็ได้ แล้วนำมา
ประกอบอาหาร
- (๒) มีความรู้เกี่ยวกับปลาในท้องถิ่นของตน
- (๓) รู้กฎหมายว่าด้วยการประมง เช่น เกี่ยว
กับฤดูที่ห้ามจับปลาและขนาดของปลา
ที่ห้ามจับ รู้ความจำเป็นในการรักษาตลิ่ง
ของแม่น้ำลำคลอง

(๔) เตรียมคันเบ็ด สายเบ็ด เบ็ดและเหยื่อ แล้วประกอบเป็นคันเบ็ดพร้อมที่จะตกปลาได้

(๕) รู้จักขนาดของเบ็ดที่จะใช้กับปลาและมีความรู้เรื่องเหยื่อที่ใช้ตกปลา

(๖) ทำหุ่นตกปลาได้

(๗) สาธิตการทอดแหได้ถูกต้อง

ข้อ ๒๐๑

วิชาผู้ช่วย

ต้นเดิน

(๑) สามารถซ่อมเรือร้วด้วยกรรมวิธีต่าง ๆ

(๒) สามารถผูกเงื่อนต่อไปน้ ผูกขุง ตะกรุด เบ็ดกลิ้ง ขันชะเนาะ กับชะโด หักคอกขอ หักคอกขอ ๒ ชั้น เงื่อนประมง เงื่อนยายแก่ บ่วงสายธนู ๒ ชั้น กะห้วง เงื่อนตีนแมว สามารถผูกปลายขอกัน หลุด แหวงบ่วงตา

(๓) สามารถสร้างสิ่งกันชนหรือที่รองรับน้ำหนักด้วยเชือกผ้าใบหรือยางรถ

(๔) มีความรู้ในการทำความสะอาดเรือและทาสีเรือ

ข้อ ๒๐๒
วิชาพายเรือ
เบื้องต้น

- (๕) รู้จักอุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับใช้ในเรือ
- (๖) รู้รหัสที่ใช้เรียกชื่อสิ่งต่างๆ ในเรือ
- (๑) ว่ายน้ำระยะทาง ๔๕ เมตร โดยมีเครื่องแต่งกายอยู่ด้วย (เสื้อเชิ้ต กางเกงขาสั้น และถุงเท้าเป็นอย่างน้อย)
- (๒) ให้ปฏิบัติต่อไปนี้
  - ก. ขึ้นเรือพายลงน้ำแล้วผูกเรือ
  - ข. ลงเรือแล้วพายไปกลางแม่น้ำ
  - ค. แสดงวิธีพายเรืออันถูกต้องโดยพายเรือทวนน้ำระยะทาง ๔๕ เมตร แล้วกลับลำ แล้วพายกลับที่เดิม
  - ง. ลงจากเรือพายซึ่งอยู่ในน้ำลึกแล้วพายเรือเข้าหาฝั่งได้ และวิดน้ำออกจากเรือด้วย
  - จ. แสดงการก้าวลงเรืออีกครั้งหนึ่ง ในขณะที่ยกกำลังอยู่ในน้ำลึกระดับหัวเข่า

- (๓) สามารถซ่อมเรือพายได้ รู้จักเครื่องมือที่จำเป็นในการซ่อมเรือ ซึ่งต้องนำติดเรือไป และรู้วิธีรักษาเรือพายให้อยู่ในสภาพที่ดี
- ข้อ ๒๐๓ (๑) บอกชื่อเรือคดแบบต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า ๔
วิชานายท้าย แบบ และเรียกชื่อส่วนต่าง ๆ ของเรือได้
เรือคด โดยการสาธิตให้เห็นจริง
- (๒) ดูแลลูกเรือและสาธิตให้เห็นว่าสามารถ
ก. ใช้วิธีการเรียงเรือได้ถูกต้อง
ข. นำเรือเข้าใกล้เรือใหญ่หรือเกยฝั่งได้
ค. ทอดสมอได้แม่นยำ
ง. รักษาระเบียบเรือได้ถูกต้อง
- (๓) รู้จักกฎจราจรทางน้ำเบื้องต้นสำหรับเรือ
กลไฟและเรือยนต์ รวมทั้งรู้จักข้อบังคับ
ในการใช้เรือเล็กในเขตท้องที่นั้น ๆ
- (๔) นำเงื่อนต่อไปนี้ไปใช้ให้ถูกต้อง ผูกตะกรุด
เบ็ด เงื่อนประมง
- (๕) รู้จักอุปกรณ์ที่ต้องนำไปใช้ในเรือกระเชียง
ได้อย่างถูกต้อง

(๖) ร่วมกับเพื่อนลูกเสือไปเดินทางไกลทางน้ำ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง รวมทั้งอยู่ค่ายพักแรมหนึ่งคืนด้วย

ข้อ ๒๐๔ (๑) สอบวิชากรรเชิงเรือได้ หรือได้รับเครื่องหมายวิชากรรเชิงเรือแล้ว

เรือเล็ก (๒) ติดสายระโยงระยางและจิงโบสำหรับเล่นเรือเล็ก
เบื้องต้น เรือสามารถบอกชื่อส่วนประกอบต่าง ๆ ของเรือใบเครื่องเสาและไม้ค้ำที่ใช้ในเรือใบเรือ และสายระโยงระยางของเรือ

(๓) แสดงให้เห็นว่าการเป็นผู้มีความสามารถในการเล่นเรือใบ โดยปฏิบัติหน้าที่ทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการใช้เงื่อนไขต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม

(๔) สามารถถือท้ายและเล่นเรือใบได้ทุกทิศทาง

(๕) สามารถเล่นเรือใบออกไปแล้วกลับเข้าเทียบท่าหรือฝั่งได้ โดยให้ลูกเรือทุกคนปฏิบัติตามระเบียบเรือได้ถูกต้อง

- (๖) รู้กฎหรือข้อบังคับการเดินเรือ ในเขต
ท้องที่ที่อยู่ใกล้เคียง
- ข้อ ๒๐๕
วิชากรรมเชิง
เรือ
- (๑) ดูแลเรือกรรมเชิงเล็กหรือเรือที่คล้ายคลึง
กันให้เดินไปตามระเบียบเรือ ซึ่งกล่าว
ถึงการตั้งกรรมเชิง การทอดสมอนำเรือ
เข้าเทียบฝั่งและผูกเรือ
- (๒) สามารถตั้งกรรมเชิงไปข้างหลังให้ใบ
พายกินน้ำได้เต็มที่
- (๓) รู้จักวิธีบรรทุกบุคคลหรือสิ่งของลงเรือ
กรรมเชิง
- (๔) รู้จักใช้เชือกให้เป็นประโยชน์ ในการตั้ง
เหนียว ส่าว รัง หรือตั้ง
- (๕) รู้จักกฎแห่งความปลอดภัยในการใช้เรือ
- (๖) รู้จักวิธีลงเรือกรรมเชิงเมื่อตัวเองลอยคอ
อยู่ในน้ำ
- (๗) รู้จักส่วนประกอบต่างๆ ของเรือ รวม
ทั้งส่วนต่างๆ ของอุปกรณ์เรือ

- ข้อ ๒๐๖ (๑) แสดงแผนผัง ภาพเขียน หรือรูปจำลอง
วิชาดาราศาสตร์ เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีความรู้ในเรื่องดาว
เบื้องต้น ฤกษ์และดาวพระเคราะห์ รวมทั้งการ
โคจรของดาวด้วย
- (๒) ซึ่งและสามารถบอกชื่อดาวต่อไปนี้ได้
ดาวหมีใหญ่ ดาวหมีเล็ก ดาวค้างคาว
ดาววัว และดาวคาเปลลา รวมทั้งดาว
พระเคราะห์อื่นๆ ที่มองเห็นด้วยตา
เปล่าในเวลาที่ทดสอบ
- (๓) หาทิศในเวลากลางวันโดยอาศัยการดู
ดาวอื่นเมื่อมองไม่เห็นดาวเหนือ
- (๔) มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธรรมชาติ ความ
สัมพันธ์ตำแหน่ง ขนาดของดวงอาทิตย์
โลก ดวงจันทร์ และดาวพระเคราะห์
อื่นๆ รวมทั้งสาเหตุที่ทำให้เกิดคราส
ต่างๆ
- ข้อ ๒๐๗ (๑) ทำบันทึกประจำวันเป็นเวลา ๑ เดือน
วิชาอุตุนิยมวิทยา เกี่ยวกับเรื่องลมฟ้าอากาศจากที่ตนได้
เบื้องต้น สังเกตมา โดยใช้รหัสของลม และรวม
ทั้งเรื่องต่อไปนี้ไม่น้อยกว่า ๔ ข้อ

ก. ความแรงของลมและทิศทางลม

ข. ชนิดและปริมาณของเมฆ

ค. อุณหภูมิ

ง. ปริมาณน้ำฝน

(๒) สร้างเครื่องมือวัดปริมาณน้ำฝนอย่างง่าย ๆ และศรลม รู้จักที่ที่จะติดตั้งเครื่องมือดังกล่าวเพื่อจะได้สถิติที่แน่นอน

(๓) สามารถอธิบายการเกิดน้ำค้าง น้ำค้างแข็ง หมอก

(๔) สามารถเรียกชื่อเมฆชนิดต่าง ๆ ๓ อย่าง และบรรยายถึงการเกิดเมฆนั้น ๆ โดยย่อ

(๕) รู้ลักษณะอากาศดี ๒ อย่าง และลักษณะอากาศเลว ๒ อย่าง เป็นอย่างน้อย

ข้อ ๒๐๘

วิชายามอากาศ
เบื้องต้น

(๑) สามารถจำแนกอากาศยานจากภาพถ่ายหรือภาพเงาฉายเส้นได้อย่างถูกต้องร้อยละ ๗๕ โดยใช้เวลาคูภาพ ภาพละ ๑๐ นาที จากภาพเครื่องบินซึ่งกองลูกเสือจัดพิมพ์ขึ้นประจำปี

- (๒) จัดทำสมุดบันทึกขึ้นด้วยตนเองเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑ เดือน รายงานถึงเครื่องบินที่ได้พบเห็นว่าเป็นแบบใด เหมือนกับแบบใด มีส่วนใดที่เด่นสะดุดตา และบินมุ่งไปทางไหน
- (๓) สามารถรู้และบอกชื่อเครื่องหมายอากาศยานซึ่งถูกเสื่อนานาชาติจัดขึ้น ทั้งเครื่องบินทหารและเครื่องบินพลเรือนอย่างน้อย ๑๒ ประเทศ รวมทั้งประเทศไทยด้วย
- (๔) เข้าใจการให้ระบบอักษรเครื่องหมายมาตรฐานอากาศยานของกองทัพอากาศ และสามารถให้ตัวอย่างได้ ๓ อย่าง
- (๕) สามารถชี้ความแตกต่างเครื่องหมายต่างๆของอากาศยานสองแบบซึ่งถูกเสื่อเป็นผู้เลือกเอง (แต่ละแบบมีเครื่องหมายหรือเลขลำดับมากกว่าหนึ่งด้วย)

- ข้อ ๒๐๕ (๑) สร้างเครื่องบินเล็ก (อนุญาตให้ใช้ชุด
วิชานักเครื่องบิน
เล็ก เบื้องต้น
- การบินอย่างน้อยที่สุดดังต่อไปนี้
- ก. เครื่องร่อน (พุ่งด้วยมือ) บินได้นานไม่ต่ำกว่า ๒๕ วินาที
  - ข. เครื่องร่อน (สายลากยาวไม่เกิน ๑๖๔ ฟุต) บินได้นานไม่ต่ำกว่า ๔๕ วินาที
  - ค. เครื่องบินเล็ก ไซ้ยาง บินได้นานไม่ต่ำกว่า ๓๐ วินาที
  - ง. เครื่องบินเล็ก ใช้เครื่องยนต์ บินได้นานไม่ต่ำกว่า ๔๕ วินาที
  - จ. เครื่องบินเล็ก ใช้สายบังคับ แสดงการบินวิ่งขึ้น อย่างเรียบร้อย บินระดับระยะสูง ๖ ฟุต ตามครึ่ง บินไต่และดำในที่สุด ลงสนามได้อย่างเรียบร้อย
- (๒) มีความรู้ในทฤษฎีการบินเบื้องต้น ตลอดจนอิทธิพลจากแกนทั้งสาม อันมีต่อการบังคับและเสถียรภาพของอากาศยาน

- ข้อ ๒๑๐ (๑) ได้ลูกเสือเอกมาแล้ว
- สายงยศ (๒) สอบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญได้ ๖ วิชา
ซึ่งมีวิชาพิเศษต่อไปในข้อ ก. ๑ วิชา
ข้อ ข. ๑ วิชา รวมอยู่ด้วย
- ก. วิชาชาวป่า วิชาการสำรวจ
วิชาบุกเบิก
- ข. วิชาชาวค่าย วิชาสุททกรรม
เบื้องต้น วิชาการพราง วิชา
ดาราศาสตร์เบื้องต้น วิชาอตุ
นิยมวิทยาเบื้องต้น วิชาเชิง
พราน

ภาค ๔

วิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

- ข้อ ๒๑๑ (๑) ลูกเสือที่ได้เข้าพิธีประจำกองลูกเสือสามัญ
รุ่นใหญ่แล้ว จึงนับว่าเป็นลูกเสือสามัญรุ่น
ใหญ่โดยสมบูรณ์

(๒) ก่อนเข้าพิธีประจำกอง ต้องสอบได้วิชาลูกเสือเอก ถ้ายังไม่ได้ ต้องผ่านการทดสอบจนเป็นที่พอใจของผู้กำกับลูกเสือ ดังต่อไปนี้

ก. มีความเข้าใจคำปฎิญาณและกฎของลูกเสือ

ข. ถ้าสอบได้วิชาลูกเสือตรีและลูกเสือโทแล้ว ให้สอบทบทวนอีกครั้งหนึ่ง หรือถ้ายังสอบไม่ได้ต้องสอบวิชาลูกเสือตรีและลูกเสือโทให้ได้

ค. เดินทางไกลด้วยเท้าหรือไปทางเรือ โดยใช้พายแจว หรือกระเชียงไปกับเพื่อนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อีกคนหนึ่งเป็นระยะทาง ๑๐ กิโลเมตร แต่ต้องมีเครื่องหลังซึ่งบรรจุของไปด้วย เมื่อถึงปลายทางให้กางเต็นท์หรือทำเพิง ก่อไฟ หุงอาหารสำหรับตนและเพื่อนลูกเสือด้วยไม่ต้องค้างคืนก็ได้ เมื่อกลับมาถึงกองให้รายงานการเดินทางด้วยวาจาต่อผู้กำกับลูกเสือ

ง. ถ้าไม่เคยเป็นลูกเสือมาก่อน นอกจากทดสอบ (ก) (ข) (ค) แล้ว ต้องไปรวมคั้นกับเพื่อนลูกเสือไม่น้อยกว่า ๓ คั้น และต้องนอนในเต็นท์ กระท่อมโรงนา เพิงหรือกำบังอย่างอื่น

(๓) การเรียนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีดังนี้

ก. ถ้ายังไม่ได้เป็นลูกเสือเอก ต้องเรียนและสอบวิชาลูกเสือเอกให้ได้โดยเร็วที่สุด

ข. เรียนวิชาพิเศษสำหรับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ คือ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ทั่วไปตั้งแต่ข้อ ๒๑๒ ถึงข้อ ๒๔๕

ลูกเสือสมุทรตั้งแต่ข้อ ๒๔๖ ถึงข้อ ๒๕๒

ลูกเสืออากาศตั้งแต่ข้อ ๒๕๒ ถึงข้อ ๒๕๔

ตามปรกติลูกเสือเหล่าใดเรียนวิชาพิเศษตามเหล่าของตน แต่ทั้งนี้จะเรียนวิชาพิเศษของเหล่าอื่นเป็นการเพิ่มเติมก็ยอมทำได้

- (๔) เครื่องหมายวิชาพิเศษชั้นสูงของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีดังต่อไปนี้ เครื่องหมายสายขงยศ (สายหนัง) เครื่องหมายชาวเรือ เครื่องหมายการบิน เครื่องหมายผู้ฝึกสอนและเครื่องหมายลูกเสือหลวง ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องหมายสูงสุดของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

วิชาพิเศษ

วิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มี ๔๕ วิชาดังต่อไปนี้

- ข้อ ๒๑๒ (๑) เข้าร่วมกับหมู่ลูกเสือ ในการผจญภัยตาม วิชาการ เส้นทาง สั้นบ้างยาวบ้าง โดยผลัดกันเป็น ผจญภัย ผู้นำและสมมุติมี “เหตุฉุกเฉิน” เกิดขึ้น อย่างน้อย ๕ อย่าง เช่น ช่วยเหลือผู้ประสบ อัคคีภัย หรือมีผู้ติดอยู่ในที่สูง การไข้เข็มทิศ การปฏิบัติต่อเหตุฉุกเฉินในเวลากลางคืน การแปลรหัส ถ้าเป็นลูกเสือสมุทร ต้องมี เหตุฉุกเฉินเกี่ยวกับทางน้ำรวมอยู่ด้วย
- (๒) สามารถปฏิบัติได้ดีพอสมควรในข้อต่อไปนี้ ๒ ข้อ ข้อละ ๑ อย่าง คือ

- ก. ชกมวย, ฟันดาบ, มวยปล้ำ, ยูโด
- ข. พายหรือแจวเรือ จัมน้ำ เล่นเรือใบ
ขั้วขี่เครื่องร่อน ขั้วรถยนต์ และขั้วขี่
จักรยานยนต์
- ค. ว่ายน้ำ, ดำน้ำ
- ง. ยิมนาสติก หกคะเมนตีลังกา
- จ. โต้เขา, ฟันเชือก
- ฉ. กรีฑาประเภทลู่, กรีฑาประเภทลาน,
วิ่งข้ามทุ่ง
- ช. ยิงปืนยาว, ยิงธนู

(๓) สามารถปฏิบัติได้ ๓ ข้อ ในข้อต่อไปนี้

- ก. ขึ้นต้นไม้จากพื้นได้สูง ๑๐ เมตร
- ข. กระโดดข้ามรั้วสูง ๒ ใน ๓ ของส่วน
สูงตัวเองได้
- ค. ขว้างหรือโยนเชือกยาว ๑๘ เมตร ให้
ตกอยู่ในระหว่างหลัก ๒ หลัก ซึ่งปัก
ห่างกัน ๑.๒๐ เมตร โดยผู้ขว้างยืนอยู่
ห่าง ๑.๕ เมตร ให้เชือกตกอยู่ในระหว่าง
หลักที่กำหนด ๒ ครั้ง ใน ๓ ครั้ง

ง. ว่ายน้ำโดยสวมเครื่องแต่งกาย ระยะ
ทาง ๑๘ เมตร

จ. ใต้เชือกจากพื้นได้สูง ๔.๕๐ เมตร

(๔) เดินทางไกลด้วยเท้า หรือด้วยเรือร่วมกับ
เพื่อนลูกเสือไม่เกิน ๒ คน ระยะทางไม่
น้อยกว่า ๓๒ กิโลเมตร เส้นทางนั้นต้อง
เป็นเส้นทางที่ลูกเสือไม่คุ้นเคยมาก่อน
ถ้าสามารถทำได้ ควรเป็นภูมิประเทศ
ที่ทุรกันดาร ต้องพักแรมกลางแจ้ง โดยใช้
สิ่งของและรับประทานอาหารที่บรรจุ
ในเครื่องหลังเท่านั้น เครื่องหลังมี
น้ำหนักไม่เกิน ๑๒ กิโลกรัม

ในการเดินทางไกลนั้น กรรมการ
สอบอาจกำหนดงานให้ลูกเสือทำหนึ่ง
หรือสองอย่างก็ได้ โดยกำหนดขอบข่าย
ในการให้รายงาน แต่ไม่จำเป็นต้องทำ
สมุดปฐม

การเดินทางไกลมีจุดมุ่งหมาย ที่จะ
ทดสอบในเรื่องการตัดสินใจ ความคิด
ริเริ่มและการพึ่งตนเอง

- ข้อ ๒๑๓ (๑) ประกอบอาหารสำหรับลูกเสือ ๑ หมู่
วิชาสุกกรรม (กองไฟกลางแจ้ง) การประกอบ
อาหาร คือ การหุงข้าวหรือนึ่งข้าว ทำ
กับข้าว (แกง, ย่าง, ต้ม, ทอด) ทำ
ขนมและเครื่องต้ม เตรียมและจัดอาหาร
ได้ทันตามเวลาที่กำหนด และมีมรรยาท
ในการรับใช้ สาธิตการหั่นเนื้อ
- (๒) รู้จักซื้ออาหารและการต่อรองราคา จัดราย
การอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย และ
มีปริมาณเพียงพอกับจำนวนลูกเสือ
อย่างน้อย ๒ หมู่ หมู่ละ ๕ คน ที่จะ
รับประทานใน ๑ สัปดาห์ กรรมการ
สอบจะเป็นผู้กำหนดจำนวนเงินที่จะซื้อ
อาหารให้
- (๓) สามารถประกอบอาหารร้อน ๒ อย่าง
และเครื่องต้มร้อน ๑ อย่าง โดยไม่ต้อง
ใช้ภาชนะใด ๆ เว้นแต่กาต้มน้ำ

- ข้อ ๒๑๔ (๑) แสดงหลักฐานว่าเป็นผู้สนใจและรอบรู้
วิชาธรรม
ชาติวิทยา
- ก. ต้นไม้ใหญ่ และไม้พุ่ม
  - ข. ดอกไม้ป่า
  - ค. ชีวิตของนก
  - ง. ผู้เสีย ตัวแมลง อย่างใดอย่างหนึ่ง
  - จ. ต้นเฟิร์น หรือหญ้าชนิดต่าง ๆ
  - ฉ. สัตว์ป่า (ตามท้องถิ่น)
  - ช. สัตว์น้ำเค็ม (ชายฝั่ง) หรือสัตว์น้ำจืด
  - ซ. หินหรือปะการัง
- และสนใจเป็นพิเศษข้อใดข้อหนึ่งข้างต้น โดยการสะสม, เก็บตัวอย่าง, ทำสมุดปูม ฯลฯ
- (๒) อภิปรายปัญหาเกี่ยวกับกรมการสอบ เกี่ยวกับสิ่งธรรมชาติที่ตนได้เคยสังเกตมา และจากแหล่งความรู้ต่างๆ (พิพิธภัณฑน์ ฯลฯ)

- ข้อ ๒๑๕ (๑) สอบวิชาชาวป่าได้ หรือได้รับเครื่อง
วิชาการ หมายถึงวิชาชาวป่ามาแล้ว
- บุกเบิก (๒) เป็นลูกเสืออยู่ในหมู่ ซึ่งบางคราวจะ
ต้องทำหน้าที่นำหมู่หรือนำในการสาธิต
ความรู้ตามข้อต่อไปนี้
- ก. ทำเสาธง
  - ข. เคลื่อนของหนักโดยใช้กานังด์และ
รอก
  - ค. ทอดสมอและปักขาหยั่ง
  - ง. สร้างแพ
  - จ. สร้างสะพานเบาอย่างง่าย ๆ
- (๓) จงทำสิ่งต่อไปนี้
- ผูกเงื่อนนั่งร้าน ผูกเงื่อนบ่วงสายธนู
ช่วยคนตกน้ำ ผูกเงื่อนสายธนูแบบสเปญ
- (๕) นำหมู่ลูกเสือสร้างครัวสำหรับค่ายพัก
แรม หรือสามารถสาธิตการสร้าง และ
การใช้แบบจำลองของสิ่งต่าง ๆ เช่น
สะพาน, หอคอย, ฯลฯ ในวิชาบุกเบิก
ตามที่ตนได้เรียนมา

(๕) ประกอบอาหารสำหรับตนเอง และเพื่อน
ลูกเสือ ๑ คน โดยหุงข้าวหรือนึ่งข้าว และ
ทำกับข้าวประกอบด้วยเนื้อหรือปลา ผัก
๒ ชนิด เป็นอย่างน้อย โดยไม่ต้องใช้
ภาชนะหุงต้มแต่ให้ใช้ความรู้วิชาชาวป่า

(๖) สามารถเดินทางตามลำพังไปยังภูมิภาค
ประเทศที่ตนไม่เคยไปมาก่อน โดยไม่
เดินไปตามถนน ไม่ใช่แผนที่ ไม่ถาม
ผู้อื่น

ก. เดินทางในเวลากลางวัน เป็นระยะ
ทางไม่น้อยกว่า ๓ กิโลเมตร โดย
ใช้เข็มทิศ

ข. เดินทางในเวลากลางคืนโดยอาศัย
ดาวเป็นที่สังเกต ทางไม่น้อยกว่า
๑.๕ กิโลเมตร โดยไม่ใช่เข็มทิศ

ข้อ ๒๑๖

วิชาจัด

การค่าย

(๑) สอบวิชาชาวค่ายได้ หรือได้รับเครื่องหมายวิชาชาวค่ายมาแล้ว

(๒) ได้เคยไปอยู่ค่ายพักแรมมาแล้ว ๑๐ ค่าย

- (๓) ไปอยู่ค่ายพักแรมวันสุดท้ายในสถานที่ซึ่งไม่อยู่ในลักษณะตามข้อ (๒) ข้างล่างนี้ และรายงานข้อดีและข้อเสียของสถานที่นั้น ๆ เช่น พื้นที่ ดิน ต้นไม้ ทิศทาง และความเหมาะสมทั่วไปเกี่ยวกับการตั้งค่าย
- (๔) แสดงว่ามีความรู้ในวิชาการอยู่ค่ายพักแรมมาตรฐานและรู้วิธีปฏิบัติในการวางแผนการอยู่ค่ายพักแรม สำหรับลูกเสืออย่างน้อย ๓ หมู่ เริ่มตั้งแต่หาสถานที่จนกลับบ้าน
- (๕) กางเต็นท์, ปูผ้ารองพื้น, บรรจุเครื่องหลังหรือจัดอุปกรณ์อื่นใดซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกัน
- (๖) ได้ช่วยงานในค่ายลูกเสือถาวรเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๖ คืน โดยผู้อำนวยการค่ายรับรองว่าได้ปฏิบัติงานเป็นที่พอใจ ถ้าไม่อาจปฏิบัติได้ก็ต้องเคยรับผิดชอบในการ

ไปอยู่ค่ายพักแรมในวันสุดท้ายมาแล้ว
แล้ว และค่ายดังกล่าวจะต้องมีลูกเสือ
ไม่น้อยกว่า ๘ คน และมีกรรมการสอบ
ไปตรวจด้วย

ข้อ ๒๑๗
วิชาการสื่อสารด้วยยานพาหนะ

- (๑) แสดงว่ามีความรู้กฎจราจร สัญญาณจราจร เครื่องหมายทางหลวง หมายเลขทางหลวง และสามารถอ่านแผนที่แสดงเส้นทางได้
- (๒) มีรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ หรือรถยนต์เป็นของตนเอง หรือสามารถขับขี่ได้
- (๓) สามารถซ่อมรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ หรือรถยนต์ได้
- (๔) สามารถส่งข่าวที่ได้รับมอบมาด้วยวาจา ไม่น้อยกว่า ๔๐ คำ ได้อย่างถูกต้องหลังจากที่ได้เดินทางไม่น้อยกว่า ๘ กิโลเมตร และในระหว่างเดินทางให้แก้ปัญหาฉุกเฉินต่าง ๆ ที่กรรมการสอบได้กำหนดให้

(๕) ทำรายงานพร้อมด้วยแผนที่สังเขปแสดงสถานที่เกิดเหตุฉุกเฉิน เช่น อุบัติเหตุจากรถยนต์ สามารถแจ้งรายละเอียดแก่ตำรวจและแพทย์

(๖) เขียนข่าวตามคำบอกแล้วนำไปส่งยังผู้รับซึ่งอยู่ห่างอย่างน้อย ๘ กิโลเมตร จุดที่จะไปให้ดูจากแผนที่เท่านั้น

ข้อ ๒๑๘
วิชาการ
ดับเพลิง

(๑) สอบวิชาการป้องกันอัคคีภัยได้ หรือได้รับเครื่องหมายวิชาป้องกันอัคคีภัยมาแล้วก็ต้องสอบทบทวนอีกครั้ง

(๒) รู้ประวัติและแบบธรรมเนียมของหน่วยดับเพลิง เกี่ยวกับการดำเนินงานและหน้าที่ต่อไปนี้

ก. เขตปฏิบัติงานของหน่วยดับเพลิงในท้องถิ่นของตน

ข. เขตปฏิบัติงานของหน่วยดับเพลิงในท้องถิ่น

- (๓) รู้จักอันตรายและเข้าใจวิธีป้องกันอัคคีภัย
ในบ้าน และสำนักงานลูกเสือของตนใน
เรื่องต่อไปนี้

น้ำมันเชื้อเพลิง, ถ่านไฟ, ไฟฟ้า, ฟ้าผ่า
และหม้อไฟ การเก็บของ ดอกไม้ไฟ,
เทียนไข, กองไฟ, สิ่งที่ทำให้เกิดควันไฟ
 ฯลฯ

วางแผนป้องกันอัคคีภัย จัดสถานที่สาธิต
การป้องกันอัคคีภัย รู้จักอันตรายและ
วิธีป้องกันอัคคีภัยในค่าย

- (๔) อธิบายวิธีช่วยคนให้พ้นจากอันตราย กับ
สาธิตวิธีช่วยคนสิ้นสติ โดยวิธีคลานออก
จากบริเวณที่เกิดอัคคีภัย

- (๕) สาธิตวิธียกและนำคนสิ้นสติตามวิธีการ
ของนักผจญเพลิง

- (๖) รู้สาเหตุที่ทำให้เกิดความร้อนและไฟ
ไหม้หญ้า ตลอดจนวิธีดับไฟ รู้และ
สาธิตวิธีใช้น้ำยาเคมีดับเพลิง ใช้สายยาง
สูบน้ำ (สำหรับรดน้ำต้นไม้) ดับเพลิง
สาธิตการใช้เสื้อดีหรือกบไฟ

ข้อ ๒๑๕
วิชาพืชผักป่า

- (๓) สาธิตการวงกลี่สายสูบดับเพลิง และต่อเข้ากับหัวสูบ กับรู้จักวิธีที่จะถ่อหัวสูบ
- (๔) สามารถตอบคำถามในเรื่องการปฏิบัติงานของสถานีดับเพลิง และการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการดับเพลิงโดยทั่วไป
- (๑) สามารถบอกชื่อต้นไม้ต่าง ๆ ๒๐ ชนิด รู้จักประโยชน์ของไม้ และการใช้เป็นเชื้อเพลิง ทั้งบอกชื่อต้นไม้ได้ในระยะไกลพอสมควร
- (๒) มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโครงสร้างของต้นไม้ การกินอาหาร การหายใจ และการเจริญเติบโตเป็นเนื้อไม้
- (๓) รู้จักอันตรายที่จะเกิดแก่ต้นไม้และป่าไม้จากสิ่งต่อไปนี้ คือแมลงต่าง ๆ เชื้อโรค สัตว์ ๆ ล ๆ สามารถอธิบายวิธีกำจัดอันตรายดังกล่าวข้างต้น
- (๔) รู้จักการทำแปลง เพาะชำ การย้ายปลูกร การเตรียมที่ที่จะปลูกต้นไม้ และการบำรุงรักษา

- (๕) วิธีที่เลือกขวาน การเก็บรักษา และความปลอดภัยในการใช้ขวานกับเรียกชื่อส่วนต่าง ๆ ของขวานได้ถูกต้อง
- (๖) รู้จักใช้ขวานโค่นต้นไม้ และการทอนเป็นท่อนซุง รู้จักการใช้เลื่อยตัด และการใช้ลิ้ม
- (๗) สาธิตการโค่นต้นไม้ การริดกิ่ง และการทอนเป็นท่อนซุง การชักลาก และการคำนวณปริมาณเนื้อไม้ที่ใช้ประโยชน์ได้จากต้นไม้ที่กำหนดให้
- (๘) ไฟป่า อันตรายจากไฟป่า การป้องกันมิให้เกิดไฟป่า

ข้อ ๒๒๐
วิชาเดิน
ทางไกล

- (๑) สาธิตการบรรจุเครื่องใช้ลงในเครื่องหลังสำหรับเดินทางไกล ๒๔ ชั่วโมง มีน้ำหนักไม่เกิน ๑๓ กิโลกรัม รวมทั้งอาหารด้วย รู้จักเลือกเครื่องใช้ที่จะนำไปในการเดินทางไกล

- (๒) เข้าร่วมในการเดินทางไกล ๓ ครั้ง ดังต่อไปนี้ ครั้งที่ ๑, ๒ มีระยะทางแต่ละครั้งไม่น้อยกว่า ๑๖ กิโลเมตร นอนกลางแจ้ง ๑ คืน ครั้งที่ ๓ มีระยะทางไม่น้อยกว่า ๔๘ กิโลเมตร นอนกลางแจ้ง ๒ คืน

การเดินทางไกลทุกครั้งให้นำเครื่องหลังติดตัวไปด้วย และทำสมุดปฐมาให้ได้มาตรฐาน

- (๓) เลือกเส้นทางเดินทางไกล ระยะทาง ๒๔ กิโลเมตร จากแผนที่ของทางราชการ ไม่จำเป็นต้องอยู่ในท้องถิ่นของตน ให้เหตุผลในการเลือกเส้นทางเช่นนั้น
- (๔) เลือกพื้นที่ ๓ แห่ง จากแผนที่ มีเนื้อที่รวมกันประมาณ ๒ ตารางกิโลเมตร เพื่อใช้เป็นที่ตั้งค่ายพักแรมให้เหตุผลในการเลือกพื้นที่นั้น

(๕) ทำสิ่งของเพื่อใช้ในการเดินทางไกล
อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เต็นท์ เครื่อง
หลัง หรือถุงเพื่อบรรจุเครื่องใช้ต่างๆ
ที่จำเป็น

(๖) มีความรู้ในเรื่องอนามัยส่วนบุคคล เช่น
การรักษาเท้า รองเท้า ถุงเท้า ฯลฯ

ข้อ ๒๒๑
วิชาถ้ำ

ได้ผ่านการทดสอบในข้อต่อไปนี้อยู่โดยใช้ภาษาใด
ภาษาหนึ่ง ซึ่งไม่ใช่ภาษาของตนเอง

(๑) สนทนอย่างง่ายๆ เป็นเวลาประมาณ ๑๕
นาที โดยใช้ศัพท์เบื้องต้นเกี่ยวกับกิจการ
ลูกเสือ หมู่ลูกเสือ ค่ายพักแรมเต็นท์
ฯลฯ

(๒) เขียนจดหมายมีข้อความประมาณ ๓๐๐ คำ
ตามที่กรรมการสอบกำหนดเรื่องง่าย ๆ
เกี่ยวกับลูกเสือให้

(๓) อ่านออกเสียงได้อย่างคล่องแคล่วจาก
หนังสือพิมพ์ หรือนิตยสารที่มีความยาว ๑
ตอน โดยมีความยากง่ายพอสมควร และ

แปลข้อความนั้นอย่างคร่าว ๆ (โดยไม่
ต้องให้พจนานุกรม)

- ข้อ ๒๒๒ (๑) สอบวิชาสังเกตและจำ หรือวิชาการพราง
วิชาสะกดรอย ได้ หรือได้รับเครื่องหมายวิชาดังกล่าว
มาแล้ว
- (๒) รู้และอธิบายลักษณะแตกต่างกัน ๒ อย่าง
จากรอยเท้าแต่ละแบบของคนที่สวมรองเท้า
เท้า หรือไม่สวมรองเท้า รวม ๓ แบบ
สามารถอธิบายลักษณะแตกต่างกัน
๒ อย่าง จากรอยเท้าของคนแต่ละแบบ
รวม ๓ แบบ
- (๓) อธิบายเหตุการณ์จากรอยที่เกิดขึ้นบน
ทรายหรือที่ใดที่หนึ่ง ๓ เรื่อง ได้ถูกต้อง
- (๔) หล่อรอยเท้าคน สัตว์ต่าง ๆ รถยนต์ รถ
จักรยาน ด้วยปูนปลาสเตอร์ รวม ๖ รอย
ทุกรอยให้ทำด้วยตนเองทั้งสิ้น และให้
มีฉลากปิดบอกวันที่ สถานที่หล่อรอย
ไว้ด้วย ในจำนวนรอยดังกล่าวต้องเป็น
รอยนกหรือสัตว์ป่าอย่างน้อย ๒ รอย

(๕) วางเครื่องหมายตามเส้นทางอย่างน้อย ๑ กิโลเมตร เป็นเส้นทางที่ลูกเสือไม่คุ้นเคย เส้นทางนั้นอาจตัดข้ามถนนไม่ไปตามถนนโดยมีเครื่องหมายที่ทำจากวัสดุธรรมชาติอย่างน้อย ๔ ชนิด รวมทั้งหมด ๔๐-๖๐ เครื่องหมาย ให้ลูกเสือในระดับลูกเสือโตสามารถเดินทางตามเส้นทางนี้ได้

ข้อ ๒๒๓
วิชาหน้าที่
พลเมือง

(๑) เขียนแผนที่ ๒ แผ่น

ก. แสดงเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามเขตปกครองของจังหวัดนั้น ๆ หรือแสดงเขตปกครองของจังหวัดที่กลุ่มหรือกองลูกเสือตั้งอยู่

ข. แสดงเขตเทศบาล เขตสุขาภิบาล หรือเขตอำเภอที่กลุ่มหรือกองลูกเสือตั้งอยู่

หมายเหตุ มาตรฐานของแผนที่ให้กองลูกเสือสามารถใช้แผนที่นั้นได้เมื่อมีความต้องการ

(๒) ก. ได้ศึกษาระบบการปกครองของประเทศ และในท้องถิ่นของตนตลอดจนวิธีการเลือกตั้งพร้อมด้วยคุณสมบัติของผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน โดยสามารถตอบคำถามด้วยปากเปล่า หรือเป็นลายลักษณ์อักษร

ข. แสดงว่าเป็นผู้มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารศาสนาของตน

(๓) เขียนเรียงความเกี่ยวกับหมู่บ้านที่ถูกเลือกอาศัยอยู่ ๑,๐๐๐ ถึง ๒,๐๐๐ คำ

(๔) มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถานะท้องถิ่นของตนในเรื่องการเกษตรกรรมหรือการอุตสาหกรรม

(๕) ก. มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไปในฐานะพลเมืองดี

ข. รู้วิธีดำเนินการเกี่ยวกับคดีอาญาและคดีแพ่ง และสิทธิที่จะอุทธรณ์ต่อศาลต่าง ๆ

(๖) แสดงหลักฐานว่าได้ช่วยเหลือเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ช่วยเหลือคนพิการ หรือคนชรา หรือแสดงว่า ได้ฝึกฝนการช่วยเหลือดังกล่าวนั้น

ข้อ ๒๒๔
วิชำมัธยมศึกษา

(๑) สอบวิชำมัธยมศึกษาเบื้องต้นได้ หรือได้รับเครื่องหมายวิชำมัธยมศึกษาเบื้องต้นมาแล้ว

(๒) ได้สำรวจพื้นที่จากจุดที่กำหนดให้ มีรัศมีไกลไม่น้อยกว่า ๓ กิโลเมตร (ไม่ใช่บริเวณรอบบ้านของลูกเสือหรือสำนักงานลูกเสือของตนตั้งอยู่) โดยสำรวจลงในสมุดปฐม ตามข้อต่อไปนี้อย่างน้อย ๒ ข้อ
ก. เดินทางตามทางเท้า ทางม้า ทางน้ำ ตามเส้นทางปัจจุบันและเส้นทางเก่าที่ปรากฏในแผนที่

ข. ทำรายงานโดยละเอียดเกี่ยวกับการเกษตรกรรมและการอุตสาหกรรมประจำท้องถิ่น รวมทั้งรายงานถึงประโยชน์ที่ได้รับจากที่ดินเหล่านั้น

- ค. ทำรายงานโดยละเอียดเกี่ยวกับประวัติของท้องถิ่น โบราณวัตถุหรือสถานที่สำคัญ รวมทั้งบริเวณที่ทำให้เสื่อมคุณค่าเนื่องจากการพัฒนา รวมทั้งการติดตั้งป้ายโฆษณา ฯลฯ
- ง. ทำรายงานโดยละเอียดเกี่ยวกับแม่น้ำลำคลองที่ใช้ในการเดินเรือเป็นระยะทางไม่น้อยกว่า ๘ กิโลเมตร ให้บรรยายถึงน้ำขึ้น น้ำลง ร่องน้ำ บริเวณน้ำตื้น หรือสันดอน ขนบธรรมเนียมและประเพณีการเดินเรือของท้องถิ่น และกฏจราจรทางน้ำ รวมทั้งระเบียบที่ลูกเสือพึงปฏิบัติในการสัญจรทางน้ำ
- จ. ทำรายงานโดยละเอียดเกี่ยวกับดินต้นไม้ ไม้พุ่ม ไม้ดอก นก และสัตว์ที่พบในบริเวณนั้น

ในรายงานให้บอกรายละเอียด
เกี่ยวกับทำเลที่เหมาะสมในการตั้ง
ค่ายพักแรม ๒ แห่ง ใกล้กับบริเวณ
ที่จอดเรือด้วย

หมายเหตุ สมุดปุมที่จะนำเสนอกรรมการสอบนั้น ให้แจ้งค่า
ใช้จ่ายในการเดินทางและควรมีภาพร่างประกอบคำ
บรรยายแผนที่ และภาพถ่ายด้วย

ข้อ ๒๒๕ (๑) สารต้ววิธีช่วยผู้ประสบภัยในน้ำ ๔ วิธี วิธี
วิชาช่วยผู้ ที่หนึ่ง คือ ผู้เข้าช่วยเป็นผู้จับผู้ประสบภัย
ประสพภัย ฝ่ายเดียว และอีก ๓ วิธี คือ วิธีแก้ไข
ตนเองให้พ้นอันตรายจากการเข้าช่วยผู้
ประสพภัย โดยผู้ประสพภัยมีขนาด
ตัวเท่ากับผู้เข้าช่วย และทุกวิธีสามารถ
พาผู้ประสพภัยไปได้เป็นระยะทางไม่
น้อยกว่า ๑๓ เมตร

(๒) ดำน้ำลึกอย่างน้อย ๑.๕๐ เมตร แล้วนำ
หิน, อัฐิ หรือเหล็กขึ้นมาด้วย โดยวัตถุ
เหล่านั้นมีน้ำหนักไม่น้อยกว่า ๒ กิโลกรัม

ในการดำน้ำทุก ๓ ครั้ง จะต้องนำสิ่งของ
ขึ้นมาได้ ๒ ครั้ง

(๓) ว่ายน้ำระยะทาง ๔๕ เมตร โดยมีเครื่อง
แต่งกาย (กางเกงขาวยาวและเสื้อเชิ้ต)
แล้วถอดเครื่องแต่งกายออกก่อนที่จะว่าย
ถึงฝั่ง

(๔) โยนเชือกช่วยชีวิตไปยังวัตถุที่กำหนด
ให้ ซึ่งอยู่ห่างจากผู้โยน ๑๕ เมตร ให้
เชือกตกห่างจากวัตถุนั้นไม่เกิน ๑ เมตร
ตัวผู้โยนอยู่เหนือน้ำเพียงเอว

(๕) นำเพื่อนลูกเสือไปช่วยผู้ประสบอุบัติเหตุ
ตามที่กำหนดไว้ในวิชาช่วยผู้ประสบภัย
เบื้องต้น

(๖) สำนธิวิธีผายปอด ตามแบบฮอลเกอร์
นิลเสน และซิลเวสเตอร์ ใช้หุ่นสำนธิ
วิธีผายปอดตามแบบปากต่อปาก (ห้าม
สำนธิกับคน)

ข้อ ๒๒๖

วิชาพยาบาล

(๑) สอบวิชาปฐมพยาบาลได้ หรือได้รับ
เครื่องหมายวิชาปฐมพยาบาลมาแล้ว

- (๒) รู้จักวินิจฉัยและสาริตการปฏิบัติต่อผู้ที่
แขน, ขาหัก, และขากรรไกรเคลื่อนไหว
- (๓) สาริตวิธีปฏิบัติเมื่อเลือดกำเดาออก
- (๔) สาริตวิธีเคลื่อนย้ายคนเจ็บ ๔ วิธี คือ
ปฏิบัติตามลำพัง ๒ วิธี และปฏิบัติร่วมกับ
เพื่อนลูกเสืออีก ๒ วิธี
- (๕) รู้วิธีปฏิบัติในกรณีที่สงสัยว่าคนเจ็บกิน
หรือถูกยาพิษ
- (๖) สามารถนำเพื่อนลูกเสือไปช่วยผู้ประสบ
อุบัติเหตุตามที่กล่าวไว้ในวิชาปฐม
พยาบาล ข้อ ๑๘๔ (๘)
- (๗) สาริตวิธีผายปอดตามแบบซอลเกอร์ นิล
เสน และซิลเวสเตอร์ ใช้หุ่นสาริต
วิธีผายปอดตามแบบปากต่อปาก (ห้าม
สาริตกับคน) แสดงว่ามีความรู้เกี่ยวกับ
การทำให้กล้ามเนื้อหัวใจกลับทำงานได้
ตามปรกติ

- ข้อ ๒๒๗ (๑) ส่งและรับข้อความสัญญาณฯ ไม่น้อยกว่า ๑๕๐ ตัวอักษร ในอัตรา ๑ นาที ต่อ ๔๕ ตัวอักษร
- (๒) ส่งและรับข้อความตามระบบมอร์ส โดยทำเสียงอัตรา ๑ นาทีต่อ ๔๐ ตัวอักษร โดยใช้แสงอัตรา ๑ นาทีต่อ ๓๐ ตัวอักษร
- (๓) สานิเคราะห์เปรียบเทียบปฏิบัติเกี่ยวกับการรับและการส่งข้อความ
- (๔) ส่งข้อความ ๒ วิธี (ระบบมอร์ส ๑ วิธี ๑ วิธี) ให้สามารถปฏิบัติได้โดยทันที (โดยไม่ต้องเตรียมล่วงหน้ามาก่อน) ในระยะทางไกลไม่น้อยกว่า ๑ กิโลเมตร อัตรา ๑ นาทีต่อ ๒๐ ตัวอักษร

หมายเหตุ ในการทดสอบทุกครั้ง ต้องถูกร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป สถานที่รับและส่งสัญญาณกลางแจ้ง ต้องห่างกัน ไม่น้อยกว่า ๑๘๐ เมตร สถานที่ส่งสัญญาณโดยทำเสียงต้องแยกห้องกัน

ข้อ ๒๒๘ ลูกเสือต้องสามารถปฏิบัติสิ่งต่อไปนี้ได้ ๑๐ อย่าง
วิชาสารพัด ในจำนวนนี้กรรมการสอบกำหนดให้ลูกเสือสารพัด
ช่าง ให้ดูเพียง ๖ อย่าง

- (๑) เปลี่ยนเชือกหรือโซ่สำหรับดึงบานหรือ
ม่านหน้าต่างหรือเปลี่ยนกรอบหน้าต่าง
แล้วจัดใส่ให้เข้าที่
- (๒) ใส่กระจกหน้าต่างในกรอบไม้ และ
กรอบเหล็ก
- (๓) ทาสีเพดาน ปิดกระดาษหรือทาสีห้อง
- (๔) ซ่อมแซมวัตถุที่ทำด้วยปูน
- (๕) รู้จักติดตั้งประตูบ้าน และซ่อมแซมส่วน
ประกอบของประตู พร้อมทั้งขอตั้ง
ประตู กุญแจ ฯลฯ
- (๖) รู้จักซ่อมเครื่องใช้เล็กๆ น้อยๆ ในบ้าน
เช่น ขาโต๊ะหัก เครื่องใช้และเครื่อง
ตกแต่งบ้าน เช่น ม่าน เบาะ เก้าอี้ ฯลฯ
- (๗) จัดและปรับทางที่ขรุขระหรือชำรุดได้
เรียบร้อย

- (๘) ทำความสะอาดและปรับปรุงตะเกียง และเตาหุงต้มที่ใช้ใช้น้ำมันก๊าด
- (๙) รู้จักปะเสื้อผ้า และชุนถุงเท้าได้เรียบร้อย
- (๑๐) รู้จักทำความสะอาดและขัดรถยนต์
- (๑๑) ชักรีดเสื้อผ้า
- (๑๒) ผสมปูนซีเมนต์ และซ่อมแซมสิ่งชำรุด เล็ก ๆ น้อย ๆ
- (๑๓) ซ่อมแซมเครื่องเล่นของเด็ก
- (๑๔) ปูพรมน้ำมัน

ข้อ ๒๒๕
วิชาโบราณคดี

- (๑) มีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของ มนุษย์ยุคใดยุคหนึ่ง และวัฒนธรรมของ มนุษย์ในยุคนั้น ๆ
- (๒) มีความเข้าใจในคุณค่าของการสงวน ทรัพยากรธรรมชาติและการปฏิสังขรณ์ โบราณวัตถุ
- (๓) รู้จักผลเสีย อันอาจเกิดขึ้นจากการขุด ค้นโบราณวัตถุของบุคคลที่ไม่มีความรู้ ให้ความสำคัญของการบันทึกเหตุการณ์ อันถูกต้องไว้เป็นหลักฐาน

(๔) ทำสมุดปฐมพร้อมด้วยภาพร่าง และภาพถ่าย หรือภาพถ่ายอย่างเดี่ยว ภาพถ่ายนั้นเป็นรูปการขุดค้นซึ่งตนได้ช่วยเหลือ หรือที่ได้สำรวจโบราณวัตถุที่น่าสนใจ

ข้อ ๒๓๐
วิชาศิลป

(๑) แสดงว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในศิลปด้านใดด้านหนึ่งซึ่งกำหนดไว้ในวิชาการออกแบบ (ดูข้อ ๑๕๓)

(๒) แสดงตัวอย่างผลงานของตน และอภิปรายปัญหาเกี่ยวกับกรรมการสอบในรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

ก. การเตรียมเครื่องมือและวัสดุที่จำเป็น

ข. การที่จะศึกษาศิลปในชั้นสูงขึ้น

ค. ตัวอย่างศิลปชิ้นสำคัญที่ตนได้พบเห็นหรือหนังสือที่ได้ศึกษามาแสดงความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ มกราคม ๒๕๑๐

ข้อ ๒๓๑ (๑) ให้ประดิษฐ์เครื่องใช้ต่อไปนี้ ๑ อย่าง
วิชาการฝีมือ (๖ ชั้น) ด้วยตนเอง ภายในเวลาไม่
น้อยกว่า ๑ ปี งานจักสาน งานซ่อม
แซมหนังสือ งานช่างไม้ งานช่างหนัง
งานช่างโลหะ การถัก การทอ เครื่อง
ประดับมุก งานพิมพ์ งานปั้น

- (๒) อภิปรายปัญหาเกี่ยวกับกรมการสอบในราย
ละเอียดเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้
ก. เครื่องมือและวัสดุที่ใช้
ข. โครงการที่คิดจะทำในอนาคต
ค. แหล่งความรู้ที่ตนได้ศึกษามา

ข้อ ๒๓๒ (๑) ให้ลูกเสือเสนอรายชื่อหนังสือต่อกรม-
วิชาการอ่าน การสอบ จากหนังสือซึ่งลูกเสือได้อ่าน
มาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๘ เล่ม เป็นเวลา
หนังสือ ๑๒ เดือน รายชื่อหนังสือดังกล่าวต้องมี
หนังสือวรรณคดีฉบับมาตรฐานรวมอยู่
ด้วย ห้ามหนังสือตำราเฉพาะวิชา

ในการทดสอบให้อภิปรายปัญหา
กับกรรมการสอบ อธิบายเหตุผลว่า
ทำไมจึงอ่านหนังสือนั้น ๆ สามารถ
ตอบคำถามตามเนื้อหาในหนังสือได้ด้วย

- (๒) ให้เขียนแสดงความคิดเห็นจากหนังสือ
ที่กรรมการสอบกำหนดให้อ่าน ๑ เล่ม
  - (๓) อธิบายวิธีเลือกหนังสืออ่าน และริ
สถานที่หรือแหล่งที่จะหาหนังสืออ่านได้
ในท้องถิ่นของตน
  - (๔) สาธิตวิธีดูและรักษาหนังสือไม่ให้ชำรุด
โดยการเก็บรักษาหนังสือของตนเอง
- ข้อ ๒๓๓
- วิชาช่าง
- ไฟฟ้า
- (๑) มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคำเฉพาะและ
เครื่องวัดที่ใช้ในงานไฟฟ้า
  - (๒) ต่อสายไฟฟ้าเปลี่ยนสวิทช์ ขั้วหลอด
ไฟฟ้าที่ชำรุดและเปลี่ยนฟิวส์ขาด
  - (๓) ทำแม่เหล็กไฟฟ้าง่าย ๆ และสร้างเครื่อง
เคาะโทรเลขที่ใช้รหัสแบบมอร์สติดต่
ระหว่างห้องสองห้อง

- (๔) อธิบายความแตกต่างระหว่างกระแสไฟฟ้าตรงและกระแสไฟฟ้าสลับ
- (๕) อธิบายวัตถุประสงค์ของการใช้ฟิวส์ การใช้สายดิน อันตรายซึ่งเกิดจากการต่อสายไฟฟ้าไม่ถูกวิธีและการใช้เครื่องสุขภัณฑ์ที่ใช้ไฟฟ้าในบ้าน ซึ่งแจ้งข้อควรระวังในการจับหรือแตะต้องเครื่องสุขภัณฑ์ดังกล่าว
- (๖) รู้จักปฏิบัติในกรณีเกิดอาการช็อกเพราะถูกไฟฟ้า
- (๗) สามารถอ่านมาตรวัดไฟฟ้าในบ้านและคำนวณค่ากระแสไฟฟ้าที่อ่านจากมาตรได้

ข้อ ๒๓๔
วิชาสะสม

- (๑) แสดงว่าดวงตราไปรษณีย์ที่ลูกเสือรวบรวมไว้นั้นอยู่ในสภาพที่ดี จัดติดเรียงลำดับไว้อย่างเรียบร้อย
- (๒) แสดงว่ามีความชำนาญเป็นพิเศษในเรื่องดวงตราไปรษณีย์ต่อไปนี้โดยการรวบรวมไว้ในสมุดอัลบั้มและมีคำบรรยายประกอบ

- ก. คัดเลือกดวงตราไปรษณีย์ของ
ประเทศต่าง ๆ จากที่สะสมไว้ หรือ
- ข. ดวงตราไปรษณีย์ของประเทศใด
ประเทศหนึ่ง หรือกลุ่มประเทศ
หรือ
- ก. ดวงตราไปรษณีย์ที่มีภาพแสดง
ความหมายสำคัญหรือเหตุการณ์
ต่าง ๆ (เช่น การลูกเสือ ดอกไม้
การขนส่ง การพิมพ์ ฯลฯ)
- (๓) มีความรู้ในเรื่องเครื่องหมายประกอบ
เครื่องแบบลูกเสือสามัญตลอดจนการ
ประดับ ๘ อย่าง และกรรมการสอบ
กำหนดให้ลูกเสือชี้แจงและแสดงให้ดู
๔ อย่าง
- ข้อ ๒๓๕ (๑) สามารถประกอบเครื่องรับวิทยุอย่าง
วิชาช่างวิทยุ ง่าย ๆ เขียนแผนทางไฟวิทยุ โดยใช้
สัญลักษณ์อย่างถูกต้อง
- (๒) สามารถหาดำแหน่งที่เสียและแก้วิทยุ
ง่าย ๆ ได้

- (๓) มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลอดวิทยุ เครื่องขยายเสียงดีเทคเตอร์ ฯลฯ และ รู้จักหน้าที่ของคอนเดนเซอร์ ความต้านทานและหม้อแปลงไฟ
- (๔) รู้จักลักษณะของคลื่นวิทยุ เช่น คลื่นสั้น คลื่นยาว
- (๕) รู้จักการเก็บรักษาและการประจุหม้อ แบตเตอรี่
- (๖) สามารถใช้เครื่องบัดกรี และรู้จักใช้ เครื่องมือง่าย ๆ เช่น คีมตัด ไขควง คีมกบ ฯลฯ

ข้อ ๒๓๖

วิชาสาธารณสุข

- (๑) รู้ความหมายของการสาธารณสุข และ วิชาการของงานด้านสาธารณสุข
- (๒) มีความรู้ทั่วไปเรื่องหน้าที่และวิธทำงาน ของส่วนต่าง ๆ ในร่างกาย
- (๓) มีความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันเชื้อโรคตาม วิชาการที่ทันสมัย

- (๔) รู้จักกฎหมายในการอยู่ค่ายพักแรม และสร้างสิ่งต่อไปน้ให้ได้ประสิทธิภาพ เครื่องเผาเศษขยะในค่าย ส้วมหลุมและสร้างกันฉกด้วย สำหรับลูกเสือ ๑ หมู่ หลุมเปียกใช้ได้ในเวลา ๗ วัน ที่ถ่ายบัสสาวะ ตู้เก็บอาหารประเภทที่เสี้ง่าย สำหรับลูกเสือ ๑ หมู่ และสามารถ กันแมลงวันได้
- (๕) รู้จักวิธีปรับปรุงและระวังสุขภาพของ ตนเอง
- (๖) เข้าใจอันตรายอันเกิดจากโรคติดต่อ ต่าง ๆ รวมทั้งกามโรคและรู้วิธีปฏิบัติ ของเจ้าหน้าที่สุขาภิบาลในการป้องกัน โรคติดต่อนั้น ๆ
- (๗) บรรยายถึงวิธีจัดการสุขาภิบาลในท้อง ถิ่นของตน การเก็บรวบรวมและทำลาย ขยะมูลฝอยภายในบ้าน และเข้าใจความ สำคัญในการปฏิบัติเช่นนั้น

ข้อ ๒๓๗
วิชาดนตรี

- (๘) สอบวิชาปริบาลคนใช้ได้หรือได้รับ
เครื่องหมายวิชาปริบาลคนใช้มาแล้ว
- (๑) ร้องเพลงเดี่ยว ๑ เพลง ที่เหมาะกับการ
เล่นรอบกองไฟ
- (๒) ร้องเพลงเดี่ยวโดยมีลูกคู่รับ และร่วม
ร้องประสานเสียงด้วยเสียงสูง เสียงทุ้ม
หรือเสียงต่ำก็ได้
- (๓) เป็นผู้นำร้องเพลงที่อยู่ในความนิยมใน
การเล่นรอบกองไฟ ๕ เพลง
- (๔) จำทำนองเพลงได้อย่างน้อย ๔ เพลง
ในจำนวน ๖ เพลง ที่กรรมการสอบ
ฮัมหรือบรรเลงให้ฟัง
- (๕) อ่านโน้ตเพลง ๓ เพลง จะด้วยการร้อง
หรือการเล่นเครื่องดนตรีชนิดใดชนิด
หนึ่งก็ได้
- (๖) รู้จักหน้าที่ของเครื่องบรรเลงต่างๆ ใน
วงปี่พาทย์ เครื่องสาย มโหรี อังกะลุง
และแตรวง

หมายเหตุ สำหรับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่ยังไม่ได้เรียนการ
อ่านโน้ตดนตรี แต่มีความสามารถในการบรรเลง

จะให้สอบโดยการบรรเลงเพลง ๑๐ เพลง แทนการ
ก่อนการอ่านโน้ตก็ได้

ข้อ ๒๒๕ (๑) มีความรู้เบื้องต้นในวิชาภูมิศาสตร์
วิชาภูมิมาตร ประวัติศาสตร์และความเป็นอยู่ของ
พลเมืองอย่างน้อย ๓ ประเทศซึ่งไม่
ใช่ประเทศของตน

(๒) ได้มีการติดต่อทางจดหมายกับเพื่อน
ลูกเสือต่างประเทศเป็นประจำไม่น้อย
กว่า ๑ ปี ทั้งนี้จะเป็นการติดต่อเป็นการ
ส่วนตัวหรือกับกองลูกเสือก็ได้

(๓) มีความรู้ในการดำเนินงาน และกิจกรรม
ของลูกเสือระหว่างประเทศพอสมควร
และมีความรู้ในข้อต่อไปนี้อย่างน้อย ๓
ข้อ คือ

ก. ได้ไปอยู่ในค่ายพักแรมหรือเดินทาง
ไกลกับเพื่อนลูกเสือต่างประเทศ
อย่างน้อย ๕ วัน (ในประเทศของ
ตนหรือในประเทศอื่นก็ได้) ทำ
สมุดปฐมนิเทศเหตุการณ์ที่ตนได้

ประสงค์และความรู้สึกประทับใจ
พร้อมทั้งแสดงให้เห็นว่ามีความเข้าใจ
ใจพอสมควรในกิจการลูกเสือของ
ต่างประเทศและวัฒนธรรมประจำ
ชาติ

ข. ทำสมุดอัลบั้มหรือสมุดรวมภาพ
เป็นเวลาอย่างน้อย ๑ ปี แสดงกิจ
การต่างๆ เช่น การกีฬา วัฒนธรรม
หรือกิจกรรมของลูกเสือประเทศ
อื่นซึ่งควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ
(๒) หรือ (๓) ก.

ค. รู้กฎบัตรสหประชาชาติที่สำคัญ
ความมุ่งหมายและการดำเนินงาน
ขององค์การสหประชาชาติ หน้าที่
ขององค์การต่างๆ ที่เป็นสาขา
สำคัญของสหประชาชาติ หลักการ
สำคัญของการประกาศว่าด้วยสิทธิ
มนุษยชน และสามารถอธิบายถึง
เรื่องดังกล่าวให้เข้าใจได้อย่างง่าย ๆ

มีผล
ด้วย
โดย
และ
การ
การ
การ
การ

ง. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม
บางอย่างระหว่างประเทศ เช่น การ
รวบรวม หรือการแจกจ่ายสิ่งของ
เพื่อการบรรเทาทุกข์ การรับหรือ
การจัดตั้งที่อยู่แก่ผู้อพยพเข้า
ประเทศหรือการช่วยเหลือในโครง
การบางอย่างขององค์การที่เป็น
กลางเพื่อส่งเสริมภราดรภาพแห่ง
โลก

จ. เรียงความสั้น ๆ เกี่ยวกับเหตุการณ์
ปัจจุบันของโลก

ข้อ ๒๓๕
วิชาสงวน
ทรัพยากร
ธรรมชาติ

(๑) สามารถอธิบายถึงผลที่จะเกิดแก่สัตว์ป่า
เนื่องจากสิ่งต่อไปนี้ ไฟ การปล่อยให้
สัตว์กินหญ้าจนหญ้าขาดแคลน การ
ปฏิบัติต่อป่าไม้ที่ไม่ถูกหลักวิชา การ
พังทะลายของดินและน้ำสกปรก

รู้ผลเสียจากการพังทะลายของดิน
ในบริเวณที่เลี้ยงปลาและที่เพาะพันธุ์
ปลา บอกเหตุสำคัญที่ทำให้แม่น้ำลำธาร
สกปรก

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ มกราคม ๒๕๑๐

- (๒) รู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างสัตว์ป่ากับสิ่ง
ธรรมชาติและกิจกรรมที่มนุษย์ปฏิบัติ
ต่อสิ่งธรรมชาติ รู้ผลเสียที่มนุษย์ปฏิบัติ
ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาต่อสิ่งแวดล้อมธรรม
ชาติ
- (๓) รู้ถึงความสัมพันธ์ตามธรรมชาติ ระหว่าง
สิ่งต่อไปนี้ข้อใดข้อหนึ่ง
- ก. สุนัขจิ้งจอก หมู และป่าไม้ที่ปลูก
ขึ้นใหม่
  - ข. ต้นไม้ แมลง และนก
- (๔) เข้าใจเหตุผลที่กฎหมายให้ล่าสัตว์และ
จับปลาเฉพาะฤดูกาลที่กำหนดให้ กับ
ให้รู้วันเดือนของปีที่กฎหมายห้ามล่า
สัตว์และจับปลา
- (๕) เลือกทำเพียงข้อเดียว
- ก. เขียนรายชื่อนก สัตว์เลี้ยงลูกด้วย
นม แมลงและดอกไม้ป่า ซึ่งอยู่ใน
ป่าที่ไม่ใช่สำหรับเลี้ยงสัตว์และมี
เนื้อที่ ๑๐ ไร่

เล่ม ๔๕ ตอนที่ ๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ มกราคม ๒๕๑๐

เขียนรายชื่อสัตว์และดอกไม้ป่า
ดังกล่าวข้างต้นในป่ามีเนื้อที่ ๑๐ ไร่ ซึ่ง
ถูกฝูงวัวควายกินหญ้ามาเป็นเวลาช้านานแล้ว

จงชี้ให้เห็นว่า ทำไม้สัตว์และ
ดอกไม้ป่าในที่ ๒ แห่งซึ่งมีจำนวน
แตกต่างกัน

ข. เลือกสัตว์ป่าชนิดหนึ่งที่มีอยู่ทั่วไป
ในตำบลของตน และหาวิธีที่ดีที่สุด
ในการป้องกันไม่ให้สูญพันธุ์

ค. ติดตามชาวประมง นักล่าสัตว์
เจ้าหน้าที่ประมง หรือเจ้าหน้าที่
รักษาทรัพยากรธรรมชาติไปเป็น
เวลาไม่น้อยกว่า ๒ วัน แล้วให้
เขียนรายงานถึงวิธีปฏิบัติของเจ้า
หน้าที่ดังกล่าว

(๖) เลือกทำเพียงข้อเดียว

ก. ช่วยเลี้ยงปลุสสัตว์ หรือเลี้ยงปลา
ในบ่อ

- ข. ปลุกพีชริมตลิ่งกันดินพังประมาณ ๕๐ เมตร
- ค. ให้บอกชื่อพืชที่เป็นอาหารของนก และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ๒๐ ชนิด
- ง. ช่วยปลุกต้นไม้ก้นลมหรือเป็นรั้ว หรือเป็นที่อาศัยของสัตว์ป่าในอุทยาน
- จ. สร้างรั้วนก หรือรังสัตว์ด้วยรังไม้ ๘ รัง

ข้อ ๒๔๐
วิชาปาฐกถา

- (๑) สาธิตหน้าที่ของประธานที่ประชุม โดยทำหน้าที่ประธาน
- (๒) แสดงปาฐกถาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๐ นาที ผู้ฟังไม่น้อยกว่า ๑๐ คน ตามเนื้อเรื่องที่ลูกเสือได้เตรียมไว้
- (๓) ก. กล่าวแสดงขอบคุณ
ข. กล่าวสุนทรพจน์ที่มีได้เตรียมมาก่อนเป็นระยะเวลา ๓-๕ นาที (เลือกกล่าวเรื่องเดียวจากที่กรรมการสอบกำหนดให้ ๓ เรื่อง)

ทั้ง ก. และ ข. ต้องปฏิบัติ

ภายในเวลา ๕ นาที เมื่อได้รับคำสั่ง

- (๔) รู้กฎเกณฑ์ง่าย ๆ ในการไต่वाที่ และ เป็นผู้นำชุดในการไต่वाที่หรือเข้าร่วม กลุ่มอภิปรายมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ ครั้ง
- ข้อ ๒๔๑ (๑) ได้ปฏิบัติหน้าที่พลธิการในกลุ่มลูกเสือ หรือประเภทลูกเสือต่าง ๆ มาเป็นเวลา อย่างน้อย ๖ เดือน
- วิชาพลธิการ (๒) รู้วิธีเก็บรักษาเต็นท์ เครื่องมือ เครื่อง หุงต้มอาหาร และเชือกเป็นอย่างดี และ แสดงให้เห็นว่าได้นำเอาความรู้เหล่านั้น มาปฏิบัติ
- (๓) สาธิตการเปลี่ยนด้ามและเปลี่ยนลิ้ม ขวาน
- (๔) เลือกสาธิต ๒ เรื่องต่อไปนี้
- ก. ซ่อมแซมเต็นท์หมู่ที่ฉีกขาด
- ข. เปลี่ยนเชือกโยงเสาเต็นท์หมู่
- ค. ทาน้ำมันเต็นท์เดินทางไกล

ใช้มาตราส่วน ๑ เซนติเมตร ต่อระยะทาง ๑๖ กิโลเมตร สมุดสนามต้องนำมาให้ตรวจดูด้วย

(๓) ขยายมาตราส่วนของแผนที่สำรวจตามแต่กรรมการสอบจะเห็นสมควร

(๔) เขียนภาพแสดงให้เห็นถึงลักษณะภูมิประเทศในแผนที่เดิม (เส้นที่เขียนขึ้นนี้ให้แสดงถึงลักษณะของภูมิประเทศและส่วนต่าง ๆ)

(๕) แสดงให้เห็นว่ามีความรู้ในการวัดระยะโดยใช้ระบบเมตริก

ข้อ ๒๔๓

วิชาช่างภาพ

(๑) สาทิตให้เห็นว่าเข้าใจเครื่องกลไกของกล้องถ่ายรูป ม่านปิดกล้อง รูรับแสง และการปรับระยะชัดของภาพ

(๒) แสดงให้เห็นว่ามีความรู้เรื่องแสงของภาพทั้งในร่มและกลางแจ้ง

(๓) สามารถชี้แจงถึงส่วนประกอบของกล้องถ่ายรูปที่ผิดปกติ (เกิดบกพร่องเล็ก ๆ

น้อย ๆ) การเปิดหน้ากล้อง การปรับ
กล้องให้เข้าที่จากกล้องที่กรรมการสอบ
จะนำมาให้แสดง

(๔) ถ่ายรูปด้วยกล้องถ่ายชนิดใดชนิดหนึ่ง
ล้างฟิล์มและอัดรูป

ก. ภาพคน ๓ ภาพ

ข. ภาพถ่ายจากมุมที่แปลก ๆ ๓ ภาพ

ค. ภาพทิวทัศน์ ๓ ภาพ

ง. ภาพถ่ายศิลปะของสิ่งก่อสร้างแบบ
ต่าง ๆ ๓ ภาพ ภาพที่ถ่ายดังกล่าว
จะต้องเป็นภาพถ่ายในที่ร่มอย่าง
น้อยที่สุด ๑ ภาพ

ข้อ ๒๔๔
วิชาช่าง
เครื่องยนต์

(๑) สาธิตให้เห็นว่ามีความเข้าใจในการ
ทำงานของเครื่องยนต์อันเกิดจากการ
สันดาปภายใน รู้จักชื่อและหน้าที่ของ
ชิ้นส่วนที่สำคัญ ๆ ของเครื่องยนต์ เช่น
ความบกพร่องในการจุดระเบิด นมหนู
ตัน ส่วนผสมไม่ถูกต้อง และเติมน้ำมัน
เครื่องมากเกินไป

(๒) สาธิตสิ่งต่อไปนี้

หยอดน้ำมัน หรืออัดจาระบีตามส่วน
สำคัญของตัวถังรถยนต์ เติมน้ำมันใน
ห้องเกียร์และห้องเฟืองท้ายให้มีระดับ
พอดี เติมน้ำกลั่นในหม้อแบตเตอรี่
ปะยาง ตรวจจังหวะการจุดระเบิด ทำ
ความสะอาดและตรวจสอบหัวเทียน

ข้อ ๒๔๕

วิชาการประมง

(๑) จับปลาด้วยวิธีใดก็ได้ แล้วนำมา
ประกอบอาหารให้พอรับประทาน ๒ คน

(๒) มีความรู้เกี่ยวกับน่านน้ำภายในรัศมี ๒๔
กิโลเมตร จากกองลูกเรือของตน และ
เข้าใจถึงข้อบังคับการประมงในท้องถิ่น
รวมถึงฤดูกาลที่จับปลาได้ และห้าม
จับปลาด้วย

(๓) จัดทำสมุดปูมบันทึกประสบการณ์ที่ได้รับ
มาในการจับปลา รายละเอียดเกี่ยวกับ
อากาศ คลื่นลม ปลาที่จับได้ น้ำหนัก
ปลาที่จับได้ฤดูหนึ่ง

- (๔) ให้เขียนเรื่องสั้นบรรยายเหยื่อชนิดต่าง ๆ ตลอดจนการใช้เหยื่อนั้นๆ ในการจับปลา
- (๕) มีความรู้ทางปฏิบัติและได้เคยปฏิบัติในการประมงอย่างน้อย ๑ วิธี ในการจับปลาทะเลหรือปลาน้ำจืด เป็นสินค้าโดยใช้อวน แห ขอ หรือเบ็ด รวมทั้งจับหอยต่างๆ ด้วย และต้องมีประสบการณ์ในการประมง ๒ วิธี เป็นอย่างน้อย
- (๖) สามารถบรรยายการใช้ การสร้าง การซ่อมอุปกรณ์ การจับปลาต่อไปนี้ แห อวน ขอ
- (๗) รู้สัญญาณพายุ และสัญญาณภัยธรรมชาติเกี่ยวกับคลื่นลม
- (๘) รู้จักซื้อปลาซึ่งจับได้ในท้องที่ที่ตนอยู่
- (๙) สอบได้วิชาผู้ช่วยต้นเด่น หรือได้รับเครื่องหมายวิชาผู้ช่วยต้นเด่นมาแล้ว
- (๑๐) รู้จักผ้าใบชนิดต่างๆ รู้วิธีใช้เชือกปาล์ม และเข็ม การเจาะรูเชือกบนผ้าใบ เย็บตะเข็บผ้าใบ ซ่อมแซมใบเรือ

ข้อ ๒๔๖
วิชาต้นเด่น

- (๓) แทงบ่วงตาด้วยลวด
- (๔) ซ่อมหรือปรับปรุงสายระโยงระยางเรือเสียใหม่ ให้เรือใบอยู่ในสภาพที่ใช้การได้
- (๕) สามารถถักห้วงผ้าผูกคอแบบกิลเวลล์ แทงเชือกแบบต่าง ๆ
- (๖) รู้จักเครื่องเชือก รอก ตะขอ ที่ใช้ผ่อนแรงในการขึงใบเรือ
- (๗) รู้จักทำถุงทะเลด้วยผ้าใบ
- (๘) รู้จักวิธีผูกเชือกลากจูงเรือกรรเชียง เรือพาย เรือใบ

ข้อ ๒๔๗
วิชาพายเรือ

- (๑) สอบวิชาพายเรือเบื้องต้นได้ หรือได้รับเครื่องหมายวิชาพายเรือเบื้องต้นมาแล้ว
- (๒) สาธิตวิธีพายเรือในกระแสน้ำ การคัดวาดให้เรือหันไปตามทิศที่ต้องการ
- (๓) สามารถซ่อมแซมอุปกรณ์เรือพายง่าย ๆ
- (๔) รู้จักทางน้ำที่ใช้สำหรับพายเรือห่างจากบ้านของตน หรือที่ตั้งกองลูกเสือของตน ภายในระยะทาง ๘ กิโลเมตร และ

รู้จักทางน้ำในภูมิประเทศแถบนั้นพร้อม
ทั้งเข้าใจถึงสถิติในการใช้ทางน้ำ อุป-
สรรคในการใช้ทางน้ำนั้น

- (๕) รู้จักอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเดินทางอยู่
ค่ายพักแรมทางน้ำ ร่วมเดินทางอยู่ค่าย
พักแรมทางน้ำกับเพื่อนลูกเสือ ในระยะ
ทาง ๕๐ - ๘๐ กิโลเมตร โดยแรมคืน
๒ คืน

เส้นทางที่ใช้ขึ้นนั้นต้องได้รับอนุมัติ

จากกรมการสอบ และหลังจากการ
เดินทางแล้ว ให้เสนอรายงานต่อกรม-
การสอบ

ข้อ ๒๔๘
วิชานำร่อง

- (๑) สอบวิชานายท้ายเรือใบได้ หรือได้รับ
เครื่องหมายวิชานายท้ายเรือใบมาแล้ว
- (๒) อ่านแผนที่เดินเรือออก
- (๓) รู้จักท่อนผูกเรือชนิดต่าง ๆ ประเภทการ
ท่อนไฟ สัญญาณเตือนภัยอันตรายจาก
ธรรมชาติ พายุ หมอก เป็นต้น เข้าใจ
การใช้บารอมิเตอร์ในการพยากรณ์อากาศ

- (๔) สถิติการวัดความลึกของน้ำ
- (๕) รู้จักเครื่องอุปกรณ์ที่ควรจะนำไปในการ
เล่นเรือ เพื่อจะได้ช่วยให้เรือปลอดภัย
ภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ
- (๖) ควบคุมดูแลในการเดินทางไกลทางน้ำ
ของลูกเสือ ๑ หมู่ เป็นเวลา ๔๘ ชั่วโมง
เป็นอย่างน้อย ระยะทางไม่น้อยกว่า
๑๖ กิโลเมตร แล้วเดินทางกลับ ทำสมุด
ปฐมาแสดงเส้นทางและระยะทางด้วย
เส้นทางที่บันทึกนั้นให้แจ้งกระแสน้ำขึ้น
น้ำลง และลูกเสืออื่น ๆ ที่เดินทางไป
ด้วย ให้ทำหน้าที่เป็นลูกเรือ
- (๗) อ่านเข็มทิศเรือเล็กได้ สามารถคาดคะเน
ความลึกของน้ำได้โดยประมาณไม่ว่า
กระแสน้ำอยู่ภาวะอย่างไร (ใช้แผนที่
และตารางบอกกระแสน้ำขึ้นลงช่วย)

ข้อ ๒๔๕
วิชานายท้าย
เรือเล็ก

- (๑) สอบวิชานายท้ายเรือเล็กเบื้องต้นได้ หรือ
ได้รับเครื่องหมายวิชานายท้ายเรือเล็ก
เบื้องต้นมาแล้ว

- (๒) มีความรู้เรื่องเรือชนิดต่าง ๆ ในท้องที่ที่ตนอยู่
- (๓) สามารถบอกชื่อส่วนต่าง ๆ ของเรือตลอดจนวิธีใช้ใบเรือ วิธีซิงใบ การติดตั้งเสาใบสำหรับเรือใบสองเสา
- (๔) สามารถแล่นใบ เปลี่ยนใบ แล่นล่องและลดใบเรือ สามารถแล่นเรือเข้าเทียบท่าหรือฝั่งในลักษณะที่ถูกต้อง ทอดสมอได้แม่นยำ และสามารถนำเรือเข้าไปผูกกับทุ่นเรือ
- (๕) ทำสมอเรือจากวัสดุที่หาได้ในเรือและเข้าใจถึงวิธีใช้ในยามฉุกเฉิน
- (๖) แสดงวิธีเก็บใบเรือและอุปกรณ์การเดินเรือก่อนขึ้นฝั่งได้อย่างถูกต้อง
- (๗) ให้อภิปรายปัญหาการจราจรทางน้ำ และมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งกีดขวางในน่านน้ำที่ใช้เป็นเส้นทางเดินเรือในท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นอย่างดี

- ข้อ ๒๕๐. (๑) รู้จักดาวและกลุ่มดาวที่สำคัญ ๆ ปรากฏ
ในเขตรุ่งที่ตนอยู่ และรู้ตำแหน่งที่อยู่
ของดาวตามเวลาที่กำหนดให้
- (๒) สามารถบอกเวลาโดยการสังเกตดาว
- (๓) รู้จักทางช้างเผือก กระจุกดาว
- (๔) สร้างรูปจำลอง เพื่อแสดงให้เห็นลักษณะ
ของสุริยจักรวาล
- (๕) ให้อภิปรายถึงเรื่องอุปกรณ์ที่ใช้และงาน
ปฏิบัติในหอดูดาว รู้จักหอดูดาวที่
สำคัญ ๆ ของโลกตลอดจนที่ตั้ง ผลงาน
ชิ้นพิเศษของหอดูดาวแห่งหนึ่งแห่งใด
รวมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับกล้องโทร
ทัศน์ของหอดูดาวนั้น ๆ
- ข้อ ๒๕๑. (๑) ว่ายนํ้าแบบฟรีสไตล์ระยะทาง ๕๐ เมตร
- (๒) ว่ายนํ้าระยะทาง ๕๐๐ เมตรเป็นอย่างน้อย
- (๓) แสดงการดำนํ้าต่อไปนี้
- ก. ดำนํ้าแข่งขันจากขอบสระว่ายนํ้า
- ข. ดำโดยพุ่งตัวจากกระดานซึ่งอยู่เหนือ
นํ้าไม่น้อยกว่า ๓ เมตร

ก. ดำน้ำจากกระดานกระโดดได้อย่าง
เรียบร้อย หรือโดยการพุ่งตัวจาก
ขอบสระว่ายน้ำ

(๔) แสดงท่าดีลังกาแบบแปลก ๆ ในการดำ
น้ำหรือในการว่ายน้ำ หรือกระโดดน้ำ
(เช่น ดำน้ำทำนกนางแอ่น การม้วนตัว
ไปข้างหน้าและข้างหลัง เป็นต้น ให้
กระโดดสูงจากน้ำ ๕ เมตร)

(๕) แสดงให้เป็นที่พอใจของกรรมการสอบ
ว่าสามารถสอนหลักว่ายน้ำเบื้องต้นให้
แก่ผู้ว่ายน้ำไม่เป็นได้

(๖) สอบวิชาว่ายน้ำเบื้องต้นได้ หรือได้รับ
เครื่องหมายวิชาว่ายน้ำเบื้องต้นมาแล้ว
และต้องสอบทบทวนอีกครั้งหนึ่ง

ข้อ ๒๕๒ (๑) สอบได้ข้อ ๓ และข้อ ๔ ในวิชาอุดมนิยม
วิชาอุดมนิยม

วิทยา (๒) ทำบันทึกประจำวันเกี่ยวกับรายงาน
อากาศ จากการสังเกตด้วยตนเอง เป็น
เวลา ๑ เดือน

- มาตรา ๕๒ (๓) อธิบายวัตถุประสงค์ และหลักการของ
เทอร์โมมิเตอร์แบบง่าย ๆ เทอร์โม-
มิเตอร์แบบตุ้มแห้งตุ้มเปียก บาโรมิเตอร์
แอนิโมมิเตอร์
- (๔) เข้าใจวิธีทำและสามารถอ่านแผนที่อากาศ
- (๕) เข้าใจคำต่อไปนี้
ความชื้นสัมพัทธ์ จุดน้ำค้าง ไอโซบาร์
มิลลิบาร์ ไอโซเทอร์ม แนวปะทะของ
อากาศเย็น แนวปะทะของอากาศอุ่น
และแสดงภาพประกอบคำอธิบายด้วย
- (๖) สร้างศรลม และเครื่องมือวัดปริมาณ
น้ำฝนอย่างง่าย ๆ ได้
- ข้อ ๒๕๓ (๑) สร้างเครื่องบินแบบใดแบบหนึ่งตามราย
วิชานักเครื่อง
บินเล็ก การช่างทำขึ้น ๒ แบบ แต่ละแบบลูกเสือ
ต้องทำแผนเอง และต้องมีแบบพิมพ์
เขียวประกอบ (ยอมให้ใช้ชุดประกอบ
สำเร็จรูปได้บางส่วน)
ก. เครื่องบินเล็กใช้ยาง บินได้นาน ๖๐
วินาที

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๑๒

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ มกราคม ๒๕๑๐

ข. เครื่องร่อน (สายลากยาวไม่เกิน ๑๖๔ ฟุต) บินได้นาน ๕๐ วินาที

ค. เครื่องร่อน (พุ่งด้วยมือ) บินได้นาน ๕๐ วินาที

ง. เครื่องบินเล็กใช้เครื่องยนต์บินได้นาน ๕๐ วินาที

จ. เครื่องบินน้ำ (บินขึ้นจากพื้นน้ำ) บินได้ตั้งเครื่องบินทะเล ๕๐ วินาที เรือบิน ๒๐ วินาที

ฉ. เครื่องบินจำลองบินได้นาน ๒๐ วินาที

ช. เครื่องบินเล็กใช้สายบังคับ ติดเครื่องยนต์ และบินขึ้นได้ภายใน ๕ นาที แสดงการบังคับเครื่องบินตามความเหมาะสมของแบบเครื่องบินอย่างน้อย ๕ ครั้ง และบังคับเครื่องบินให้ร่อนลงสนามได้อย่างเรียบร้อย ดังตัวอย่าง เช่น เครื่องบิน

- (๓) มีความรู้เรื่องวิธีการระบายความร้อน
ของส่วนต่างๆ และรู้เหตุผลในการ
ระบายความร้อนนั้น
- (๔) เจาะรู ทำเกลียว และประกอบสลักเกลียว
ฝังในโลหะ หรือเจาะรู และคว้านรู
เพื่อตบแต่งให้ดีด้วยดอกคว้านมือ
- (๕) แสดงวิธีใช้ประแจต่างๆ อย่างถูกต้อง
แสดงวิธีขัน และห้ามเบ้นเกลียว เข้าใจ
ความสำคัญในความถูกต้องของการห้าม
เบ้นเกลียวที่เครื่องยนต์อากาศยาน
- (๖) อ่านพิมพ์เขียวแสดงไม่เกิน ๔ ด้าน แบบ
ธรรมดาได้ บอกขนาดและถ่ายแบบ
ต่างๆ ได้
- ข้อ ๒๕๕ (๑) จำแบบอากาศยานจากภาพถ่ายหรือภาพ
วิทยายาม เงาค่า ได้อย่างถูกต้องร้อยละ ๘๐ โดย
อากาศ ใช้เวลาดูภาพละ ๑๐ วินาที จากภาพ
เครื่องบินซึ่งกองลูกเสือพิมพ์ขึ้น
- (๒) รู้และบอกชื่อเครื่องหมายอากาศยาน
ทั้งเครื่องบินทหารและเครื่องบินพลเรือน

ข้อ ๒๕๔ (๒) อย่างน้อย ๖ ประเทศ รวมทั้งประเทศไทยด้วย

ข้อ ๒๕๔ (๓) ทำสมุดบันทึกด้วยตนเองเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑ เดือน เพื่อรายงานถึงเครื่องบินที่ได้พบเห็นว่าเป็นแบบใด เหมือนกับแบบใด มีส่วนใดที่เด่นสะดุดตา และบินมุ่งไปทางไหน

ข้อ ๒๕๔ (๔) สามารถแยกความแตกต่างของอากาศยาน ๖ แบบ ซึ่งกรรมการสอบจะเป็นผู้กำหนดขึ้นโดยใช้รายการที่พบเสมอในการซุ่มอากาศยาน

ข้อ ๒๕๖ (๑) ได้เป็นลูกเสือออกมาแล้ว

เครื่องหมาย (๒) สอบได้วิชาการผจญภัย และวิชาต่อไปนี้อีก ๒ วิชา คือ วิชาดาราศาสตร์ วิชาจัดการค่าย วิชาพิทักษ์ป่า วิชาเดินทางไกล วิชาสุทกรรม วิชาอุดมนิยมวิทยา วิชาบุกเบิก วิชาสะกดรอย วิชาธรรมชาติวิทยา

วิชาดาราศาสตร์ กับวิชาอุตุนิยม
วิทยา ๒ วิชานี้เป็นวิชาบังคับ ให้เลือก
สอบเพียงวิชาเดียว

- (๓) ต้องถักสายหนังเครื่องหมายสายขงยศ
ด้วยตนเอง สายหนัง และวิธีถัก จะ
ขอรับคำแนะนำได้จากสำนักงานคณะ
กรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ข้อ ๒๕๓

- (๑) ได้เป็นลูกเสือเอกมาแล้ว

เครื่องหมาย
ชาวเรือ

- (๒) สอบได้เครื่องหมายวิชาการผจญภัยกับ
วิชาต่อไปนี้ อีก ๒ วิชา คือ วิชาต้นเด่น
วิชานายท้ายเรือเล็ก วิชาการประมง วิชา
ธรรมชาติวิทยา วิชาสุทกรรม วิชาอุตุนิยม
วิทยา วิชาดาราศาสตร์ วิชาพายเรือ

วิชาต้นเด่นกับวิชานายท้ายเรือเล็ก
๒ วิชานี้เป็นวิชาบังคับ ให้เลือกสอบ
เพียงวิชาเดียว

ข้อ ๒๕๔

- (๑) ได้เป็นลูกเสือเอกมาแล้ว

เครื่องหมาย
การบิน

- (๒) สอบได้วิชาผจญภัย และวิชาต่อไปนี้
อีก ๒ วิชา คือ วิชาช่างเครื่องอากาศยาน

วิชานักเครื่องบินเล็ก วิชาเดินทางไกล
วิชาอุตุนิยมวิทยา วิชาธรรมชาติวิทยา
วิชาดาราศาสตร์

วิชาช่างเครื่องอากาศ เป็นวิชาบังคับ

- ข้อ ๒๕๕ (๑) ได้รับเครื่องหมายสายขงยศ (สายหนัง)
เครื่องหมายการบินอย่างใดอย่างหนึ่ง
มาแล้ว
- (๒) สอบวิชาพิเศษเกี่ยวกับการบริการประ-
ชาชนของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ได้ ๔ วิชา
ดังต่อไปนี้ คือ วิชาพยาบาล วิชาหน้าที่
พลเมือง วิชาสงวนทรัพย์ากรธรรมชาติ
วิชาการสื่อสารด้วยยานพาหนะ วิชา
สารพัดช่าง วิชาล่ำม วิชาสัญญาณ วิชา
มักคุเทศก์ วิชานาร่อง วิชาสาธารณสุข
วิชาช่วยผู้ประสบภัย วิชาการดับเพลิง
วิชาพยาบาลเป็นวิชาบังคับ
- (๓) ที่ประชุมกลุ่มลูกเสือเห็นพ้องกันว่า ลูก
เสือผู้นั้นได้ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี
ตามวิธีการของลูกเสือ

(๔) เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ แล้วแต่กรณี เป็นผู้แต่งตั้งบุคคลที่มีคุณวุฒิเหมาะสม ทำการสัมภาษณ์ เมื่อเห็นว่าเป็นผู้เหมาะสมแล้ว ให้รายงานไปตามลำดับจนถึงคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เพื่อขออนุมัติ

ข้อ ๒๖๐
เครื่องหมาย
ผู้ฝึกสอน

(๑) ได้รับเครื่องหมายสายยศ (สายหนัง) เครื่องหมายชาวเรือ เครื่องหมายการบิน อย่างใดอย่างหนึ่งมาแล้ว

(๒) แสดงให้เห็นว่า มีลักษณะเป็นผู้นำ และมีความปรารถนาที่จะนำเอาคุณสมบัติที่มีอยู่พร้อมด้วยวิชาความรู้ในวิชาการลูกเสือ ไปใช้เป็นประโยชน์แก่ลูกเสือ ตำรวจหรือลูกเสือสามัญ

(๓) ต้องได้ผ่านการทดลองปฏิบัติหน้าที่เป็น ผู้ฝึกสอนในกองลูกเสือตำรวจ หรือกอง

ลูกเสือสามัญเป็นระยะเวลา ๑ เดือน และเตรียมพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือและผู้กำกับลูกเสือสำรอง หรือผู้กำกับลูกเสือสามัญที่เกี่ยวข้องรับรองว่าเป็นผู้ที่จะทำการฝึกสอนได้

(๔) ในกรณีที่ฝึกสอนในกองลูกเสือสำรองจะต้องแสดงให้เห็นประจักษ์ว่า

- ก. เป็นผู้มีความรู้และมีความสามารถในการสอนวิชาดาวดวงที่ ๑ และดาวดวงที่ ๒ และวิชาพิเศษอีกสองวิชา
- ข. มีความรู้ตามหนังสือคู่มือลูกเสือสำรองตามสมควร

ก. รู้จักหน้าที่ของผู้กำกับลูกเสือสำรองและผู้บังคับบัญชาลูกเสือสำรองอื่นๆ และรู้ถึงความแตกต่างของวิธีการฝึกอบรมของลูกเสือสำรองและวิธีการฝึกอบรมของลูกเสือสามัญ

(๕) ในกรณีที่ฝึกสอนในกองลูกเสือสามัญจะต้องแสดงให้ประจักษ์ว่า

ก. เป็นผู้มีความรู้และความสามารถในการสอนวิชาลูกเสือเอก และวิชาพิเศษลูกเสือสามัญอีกสองวิชา

ข. มีความรู้ตามหนังสือการลูกเสือสำหรับเด็กชายพอสมควร

ค. รู้จักหน้าที่ของผู้กำกับลูกเสือสามัญและผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญอื่นๆ ที่ประชุมนายหมู่ตลอดจนเข้าใจระบบหมู่

ภาค ๕

หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ

ข้อ ๒๖๑
บททั่วไป

(ก) เตรียมลูกเสือวิสามัญเรียนและทดสอบตามหลักสูตร เมื่อสอบได้และเข้าประจำกองแล้วจึงนับว่าเป็นลูกเสือวิสามัญโดยสมบูรณ์

(ข) ลูกเสือวิสามัญ แบ่งเหล่าเช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ

(ค) ลูกเสือวิสามัญ มีแต่การเรียนวิชาพิเศษเท่านั้น ซึ่งได้แก่ วิชาการลูกเสือ วิชาจาริก วิชาโครงการ วิชาบริการ วิชาผู้ฝึกสอน และเครื่องหมายวิชาพิเศษชั้นสูง คือ เครื่องหมายวีรราช

หลักสูตร

ข้อ ๒๖๒ เตรียมลูกเสือวิสามัญ ต้องผ่านการทดสอบวิชาต่อไปนี้ เมื่อสอบได้แล้วจะได้เข้าประจำกองเป็นลูกเสือวิสามัญ

(๑) มีความรู้ตามหนังสือการลูกเสือสำหรับเด็กชาย คู่มือลูกเสือวิสามัญและเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

(๒) เข้าใจคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือที่เกี่ยวข้องกับลูกเสือวิสามัญ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในเรื่องการบริการต้องไม่เห็นแก่ตัว ตามเจตนารมณ์ของลูกเสือวิสามัญ

- (๓) ได้รับเครื่องหมายลูกเสือเอกมาแล้ว หรือสามารถสอนวิชาลูกเสือโทได้ และมีความรู้ตามหลักสูตรลูกเสือเอก
- (๔) สามารถอภิปรายปัญหาการลูกเสือเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มลูกเสือ
- (๕) ได้ผ่านระยะเวลาการทดสอบตามที่ถูกกำกับกลุ่มลูกเสือ ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ จะได้กำหนดให้ในเวลาสมควร ระยะเวลาทดลองควรให้สั้นที่สุด นอกจากกรณีพิเศษจริง ๆ จึงให้เกิน ๖ เดือน

วิชาพิเศษ

วิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญมี ๕ วิชา ดังต่อไปนี้

ข้อ ๒๖๓
วิชาการ
ลูกเสือ

- (๑) ได้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ผู้กำกับลูกเสือสำรอง หรือผู้กำกับลูกเสือสามัญเป็นที่พอใจผู้กำกับลูกเสืออื่น ๆ เป็นเวลาไม่

น้อยกว่า ๖ เดือน และได้รับการอบรม
วิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นความรู้เบื้องต้น
ประเภทลูกเสือสำรองหรือลูกเสือสามัญ
อย่างใดอย่างหนึ่ง

(๒) ถ้าไม่ได้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ผู้กำกับ
ลูกเสือตาม (๑) ต้องปฏิบัติต่อไปนี้

ก. ต้องอยู่ค่ายพักแรมในโอกาสต่าง ๆ
กันอย่างน้อย ๑๐ ครั้ง มีเวลารวมกัน
ไม่น้อยกว่า ๑๐ คืน โดยไปพักแรม
ในสถานที่ต่าง ๆ กัน ๓ แห่ง หรือ
มากกว่านั้น ต้องปฏิบัติตามหนังสือ
มาตรฐานการอยู่ค่ายพักแรมอย่าง
เคร่งครัด ทำสมุดปฐมนันทนาการไปอยู่
ค่ายพักแรมทุกครั้ง และเป็นที
พอใจของผู้กำกับลูกเสือสามัญ

ข. สามารถสอนและสอบลูกเสือสามัญ
รุ่นใหญ่เพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษ
๒ อย่าง ดังต่อไปนี้ วิชาดาราศาสตร์

ศาสตร์ วิชาจัดการค่าย วิชาสุทกรรม
วิชาธรรมชาติวิทยา วิชาบุกเบิก
วิชาสะกดรอย

- (๓) ได้รับอนุมัติจากเลขาธิการคณะกรรมการ
บริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการ
ลูกเสือจังหวัด ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ
แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๖๔
วิชาจาริก

- (๑) สามารถสอนและสอบวิชาพิเศษลูกเสือ
สามัญรุ่นใหญ่ วิชาใดวิชาหนึ่งต่อไปนี้
วิชามัคคุเทศก์ วิชาเดินทางไกล วิชา
ทำแผนที่ วิชานำร่อง วิชาดาราศาสตร์
วิชาช่างเครื่องอากาศ วิชายามอากาศ
ทั้งนี้ ต้องมีความรู้ปฐมพยาบาลได้
มาตรฐานด้วย
- (๒) ร่วมเดินทางไกลไปกับลูกเสือวิสามัญเป็น
เวลา ๔ วันติดต่อกัน (อยู่ที่ค่ายพักแรม
๓ คืน) หรือเดินทางไกลไปกับลูกเสือ
วิสามัญ ๒ ครั้ง แต่แต่ละครั้งใช้เวลา ๔๘
ชั่วโมง โดยอยู่ค่ายพักแรม ๒ คืน ไม่นับ

เวลาเดินทางไปและกลับ การเดินทาง
ไกลดังกล่าว ลูกเสือผู้สอบจัดการเอง
โดยตลอด ทั้งนี้ด้วยความเห็นชอบของ
ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ การเดินทางไกล
และแรมคืน ต้องได้มาตรฐานสูง

การเดินทางไกลจะไปทางบกหรือ
ทางน้ำ ภายในประเทศหรือต่างประเทศ
ก็ได้ ต้องแสดงว่าในการเดินทางต้องใช้
ความอดทน การพึ่งตนเอง ความคิด
ริเริ่ม ความมานะและการเป็นผู้นำ
ต้องทำสมุดปูมรายงานการเดินทางต่อ
ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ

ข้อ ๒๖๕
วิชาโครงการ

(๑) เลือกวางโครงการ และระยะเวลาทำงาน
ตามโครงการ อย่างน้อย ๖ เดือน และ
บันทึกกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ด้วย ให้เสนอ
รายงานความก้าวหน้าตามโครงการต่อ
ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญอย่างน้อย ๓ ครั้ง
พร้อมทั้งบันทึกกิจกรรมต่าง ๆ และอาจ
เสนอแผนภูมิแผนที่ประกอบด้วยก็ได้

- (๒) โครงการ หมายถึงงานที่จัดทำขึ้นเองโดย
ใช้ทักษะมีผลใช้ประโยชน์ได้ ลูกเสือ
เป็นผู้เลือกเรื่องเองไม่ควรเกี่ยวข้องกับอาชีพ
ของลูกเสือ และไม่เคยมีส่วนเกี่ยวข้องกับ
กับเรื่องนั้นมาก่อน ถ้าเป็นเรื่องที่ลูกเสือ
มีความชำนาญมาก่อน ต้องจัดทำให้ได้
มาตรฐาน และดีกว่าเดิมมาก ลูกเสือ
เลือกเรื่องใดจะต้องได้รับความเห็นชอบ
จากผู้กำกับลูกเสือวิสามัญก่อน
- (๓) เมื่อลูกเสือได้ปฏิบัติสำเร็จตามโครงการ
แล้ว ให้แสดงผลงานว่าได้มาตรฐานและ
เป็นที่พอใจผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ
- (๔) ได้รับอนุมัติจากเลขาธิการคณะกรรมการ
บริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการ
ลูกเสือจังหวัด ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ
แล้วแต่กรณี
- (๑) ให้บริการในกลุ่มลูกเสือ โดยทดลองทำ
หน้าที่ผู้กำกับลูกเสือเป็นเวลา ๖ เดือน
จนเป็นที่พอใจของผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ

ข้อ ๒๖๖
วิชาการ

- (๒) ได้รับอนุมัติจากเลขาธิการคณะกรรมการ
บริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการ
ลูกเสือจังหวัด ผู้อำนวยการลูกเสือ
อำเภอ แล้วแต่กรณี
- ข้อ ๒๖๗ (๑) ได้รับเครื่องหมายบริการมาแล้ว
- วิชาผู้ฝึกสอน (๒) ได้ทำการฝึกสอนในกองลูกเสือสำรอง
กองลูกเสือสามัญ หรือกองลูกเสือสามัญ
รุ่นใหญ่เป็นที่พอใจของผู้กำกับกลุ่มลูก
เสือ และผู้กำกับลูกเสือที่เกี่ยวข้อง
- (๓) ในกรณีที่ทำการฝึกสอนในกองลูกเสือ
สำรอง ต้อง
- ก. สามารถสอนวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตร
ดาวดวงที่ ๑ ดาวดวงที่ ๒ และวิชา
พิเศษได้ ๒ วิชา
  - ข. มีความรู้ตามหนังสือคู่มือลูกเสือ
สำรอง และหนังสือป่าดงพงพี ตาม
สมควร
- (๔) ในกรณีที่ทำการฝึกสอนในกองลูกเสือ
สามัญ หรือกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
ต้อง

ก. สามารถสอนวิชาลูกเสือเอก และ
วิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ได้
๒ วิชา ในจำนวนนี้ต้องเป็นวิชาเกี่ยว
กับบริการประชาชนหนึ่งวิชา

ข. มีความรู้ตามหนังสือการลูกเสือ
สำหรับเด็กชายตามสมควร

ข้อ ๒๖๘
เครื่องหมาย
วชิราวุธ

(๑) ได้รับเครื่องหมายจาริก เครื่องหมาย
โครงการ เครื่องหมายวิชาการลูกเสือ
และเครื่องหมายบริการ

(๒) ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ ผู้กำกับลูกเสือ
วิสามัญ รับรองว่าเป็นผู้ดำเนินชีวิตตาม
แบบลูกเสือ และปฏิบัติตามคติพจน์ที่ว่า
“บริการ” โดยเคร่งครัด

(๓) เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือ
แห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด
ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ แล้วแต่กรณี
เป็นผู้แต่งตั้งบุคคลที่มีคุณวุฒิเหมาะสม
ทำการสัมภาษณ์ เมื่อเห็นว่าเป็นผู้

เหมาะสมก็ให้รายงานไปตามลำดับ จน
ถึงคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
เพื่อขออนุมัติ

ลักษณะ ๓

ปกิณกะ

ภาค ๑

บททั่วไป

ข้อ ๒๖๕ การตั้งกองลูกเสือนอกโรงเรียน สำหรับส่วน
กองลูกเสือ กลาง ให้ขึ้นตรงต่อสำนักงานคณะกรรมการ
นอกโรงเรียน บริหารลูกเสือแห่งชาติ และสำหรับส่วนภูมิภาค
ให้ขึ้นตรงต่อสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือ
จังหวัดนั้น ๆ

ข้อ ๒๗๐ ให้สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
กองลูกเสือ ส่งเสริมการจัดตั้งกองลูกเสือสำหรับเด็กพิการ
สำหรับเด็ก
พิการ เท่าที่สามารถจะทำได้

- ข้อ ๒๓๑ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
สมาคม และสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัดต่าง ๆ
ลูกเสือเก่า อาจสนับสนุนให้มีสมาคมลูกเสือเก่าขึ้น โดยมี
วัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้
- (๑) เพื่อให้สมาชิกยังคงมีน้ำใจที่จะยึดมั่นใน
คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
  - (๒) เพื่อให้สมาชิกรื้อฟื้นคำปฏิญาณและกฎของ
ลูกเสือ ไปเผยแพร่ในชุมชนที่ตนอาศัย
หรือทำงานอยู่
  - (๓) เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนกระบวนการลูก
เสืออย่างเข้มแข็งเท่าที่สามารถจะทำได้
- ข้อ ๒๓๒ กองดุริยางค์ลูกเสือต้องไม่บรรเลงให้เป็นที่รำคาญ
แก่ประชาชน โดยเฉพาะในยามวิกาล
- ลูกเสือ
- การเดินทางไกลและแรมคืน
- ข้อ ๒๓๓ ให้ผู้กำกับกลุ่มหรือผู้กำกับลูกเสือ นำลูกเสือไป
การเดินทางไกลและแรมคืนในปีหนึ่งไม่น้อยกว่า
๑ ครั้ง ครั้งหนึ่งให้พักแรมอย่างน้อยหนึ่งคืน
การเดินทางไกลและแรมคืน มีวัตถุประสงค์

เพื่อฝึกให้ลูกเสือมีความอดทน อยู่ในระเบียบวินัย รู้จักช่วยตัวเอง รู้จักอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนวิชาลูกเสือเพิ่มเติม

ในระหว่างการเดินทางไกล และแรมคืน ลูกเสือพึงเว้นการกระทำใด ๆ ที่เป็นการรบกวนหรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น

ผู้บังคับบัญชาลูกเสือพึงวางแผนการนำลูกเสือไปเดินทางไกลและแรมคืนไว้ให้พร้อมและแน่น ๆ

ข้อ ๒๓๔

การเดินทางไกลของลูกเสือ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองของลูกเสือก่อน ถ้าจะแรมคืนด้วย นอกจากได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองแล้ว จะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยราชการที่สังกัด และจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด หรือผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ แล้วแต่กรณี

การขออนุญาตจะต้องแจ้งความประสงค์ บอกรายละเอียด เช่น การเตรียมต่าง ๆ ตลอดจนเตรียมการฝึกเป็นต้น

ข้อ ๒๓๕ การเดินทางไกลและแรมคืน ผู้บังคับบัญชา ลูกเสือต้องระมัดระวังดูแลลูกเสือ โดยใกล้ชิด เพื่อมิให้เกิดอันตรายแก่ลูกเสือขึ้นได้ ทั้งตั้งแต่ ออกเดินทางจนกระทั่งกลับถึงที่ตั้งกลุ่มลูกเสือ หรือกองลูกเสือ

ข้อ ๒๓๖ เมื่อเสร็จการเดินทางไกล และแรมคืนแล้ว ได้ ปฏิบัติไปอย่างไร ได้ผลเป็นอย่างไร ให้ผู้กำกับ กลุ่มหรือผู้กำกับกองลูกเสือทำรายงานที่ได้ กระทำไปโดยละเอียดเสนอต่อผู้ส่งอนุญาต

ข้อ ๒๓๗ การแรมคืนของลูกเสือสำรอง นอกจากต้อง ปฏิบัติตามที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ให้ปฏิบัติใน เรื่องต่อไปนี้ด้วย

(๑) มีผู้บังคับบัญชาลูกเสือควบคุมอย่างน้อย ๒ คน ในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้กำกับลูกเสือ สำรองที่มีประสบการณ์ในเรื่องการอยู่ ก่ายพักแรมของลูกเสือมาแล้วเป็นอย่างดี อีกด้วย

(๒) ต้องมีผู้บังคับบัญชาลูกเสือ หรือผู้ใหญ่ อย่างน้อย ๑ คน ประจำลูกเสือสำรองทุก ๖ คน

- (๓) ในที่ แรมคีนต้องมีน้ำประปาหรือน้ำสะอาดสำหรับบริโภค และมีเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการทำครัว ตลอดจนเครื่องสุขภัณฑ์ที่ถูกสุขลักษณะ
- (๔) ศาลาที่พักของลูกเสือต้องสะอาด ถ้าไม่มีศาลาที่พักจะใช้เต็นท์ก็ได้ และต้องมีจำนวนเพียงพอ
- (๕) ผู้ส่งอนุญาตให้นำลูกเสือไปแรมคีน จะต้องไม่อนุญาตจนกว่าจะเป็นที่พอใจในเรื่องผู้ควบคุมลูกเสือ สถานที่พัก และการเตรียมต่าง ๆ

ข้อ ๒๗๘

ในการเดินทางไกล และแรมคีน ผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่ควรอนุญาตให้ลูกเสือลงเล่นน้ำในแม่น้ำ ลำคลอง หรือสระ เว้นแต่จะได้มีการควบคุมอย่างใกล้ชิด

หากผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะอนุญาตให้ลูกเสือลงเล่นน้ำ ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (๑) พิจารณาในเรื่องอายุ สุขภาพ ตลอดจนความสามารถในการว่ายน้ำของลูกเสือแต่ละคน

- (๒) ตรวจสอบความตื้นลึกของน้ำ
- (๓) พิจารณาสภาพของลมฟ้าอากาศในขณะ
ลงเล่นน้ำ
- (๔) แบ่งลูกเสือออกเป็นหมู่ย่อย ๆ ตามความ
สามารถ สำหรับลงเล่นน้ำ โดยให้แต่ละ
หมู่มีผู้ควบคุมอย่างใกล้ชิด
- (๕) ให้มีเจ้าหน้าที่สำหรับดูแล ซึ่งควรเป็น
ผู้ที่ได้รับเครื่องหมายวิชาช่วยผู้ประสบ
ภัยมาแล้ว ก็ควรมีเครื่องอุปกรณ์
สำหรับช่วยคนจมน้ำไว้ให้พร้อมสามารถ
ที่จะช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินได้ทันที
- (๖) ในระหว่างการเล่นน้ำ อาจให้ลูกเสือจับ
คู่เป็นคู่ ๆ โดยให้ดูแลช่วยเหลือซึ่งกัน
และกัน ในการสอบจำนวนลูกเสือว่า
อยู่ครบหรือไม่ ให้เป่านกหวีด เมื่อ
ได้ยินสัญญาณ ลูกเสือจะต้องอยู่เป็นคู่ ๆ
อาจให้ชูมือขึ้น แล้วตรวจสอบจำนวน
- (๗) เมื่อได้ยินสัญญาณนกหวีดเล็กตามที
กำหนดไว้ลูกเสือต้องขึ้นจากน้ำทันที

- ข้อ ๒๗๘ การเดินทางไกลไปต่างประเทศ มีระเบียบ
การเดินทาง ปฏิบัติดังต่อไปนี้
- ไกลไปต่าง
ประเทศ (๑) ลูกเสือที่ประสงค์จะเดินทางไกลไปต่าง
ประเทศ จะต้องยื่นเรื่องราวตามลำดับชั้น
จนถึงสำนักงานคณะกรรมการบริหาร
ลูกเสือแห่งชาติ พร้อมทั้งชี้แจงความ
ประสงค์ และรายละเอียดต่าง ๆ
- (๒) การเชิญลูกเสือต่างประเทศมาเยี่ยมหรือ
แรมคืนในประเทศไทย จะต้องได้รับ
อนุมัติจากผู้อำนวยการลูกเสือจากจังหวัด
หรือเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูก
เสือแห่งชาติ แล้วแต่กรณี

ภาค ๒

พิธีการต่าง ๆ

- ข้อ ๒๘๐ รหัสของลูกเสือเป็นเครื่องหมายเฉพาะในวงการ
รหัสของ ลูกเสือ ซึ่งลูกเสือรับรู้และเข้าใจความหมาย
ลูกเสือ ซึ่งกันและกัน วัตถุประสงค์ของการแสดงรหัส
ของลูกเสือ ก็เพื่อจะให้ลูกเสือรู้และเข้าใจว่า
“เราเป็นพวกเดียวกัน”

วิธีแสดง ยกข้อศอกงอขึ้นชิดลำตัว หันฝ่ามือ
ไปข้างหน้าสูงเสมอไหล่ ให้นิ้วหัวแม่มือกับนิ้ว
ก้อยรวบจนติดกัน นิ้วหัวแม่มือทับนิ้วก้อย อีก
สามนิ้วที่เหลือเหยียดขึ้นไปตรง ๆ และติดกัน

นิ้วทั้งสามมีความหมายถึงคำปฏิญาณของ
ลูกเสือ ๓ ข้อ คือ

ข้อ ๑ ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา
พระมหากษัตริย์

ข้อ ๒ ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ ๓ ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

โอกาสแสดงรหัส

(๑) เมื่อลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณในพิธีปฏิญาณ
ตน

(๒) เมื่อพบกับลูกเสือในประเทศหรือต่าง
ประเทศ เป็นการรับรู้ว่าเป็นพวกเดียวกัน

ข้อ ๒๘๑ การสัมผัสมือด้วยมือซ้ายและปฏิบัติต่อกันเช่นนี้

มือ การสัมผัส ในหมู่ลูกเสือทั่วไป

วิธีแสดง ยื่นมือซ้ายออกไป แล้วสัมผัสกับมือ

ซ้ายของอีกฝ่ายหนึ่ง สัมผัสกันเหมือนกับการ
สัมผัสมือขวาตามธรรมดา

การเคารพ

ข้อ ๒๘๒ ลูกเสือสำรองมีวิธีแสดงความเคารพ ๒ วิธี

การเคารพ (๑) แสดงเคารพเป็นบุคคล ลูกเสือจะสวมหมวก หรือมิได้สวมหมวก ให้ทำวันทยหัตถ์ ๒ นิ้ว คือ ยกมือขวาขึ้นแยกนิ้วกับนิ้วกลางออกเหยียดตรง (รูปตัววี) แล้วให้นิ้วชี้แตะที่กะบังหมวกต่อขอบหมวก ถ้ามิได้สวมหมวกให้นิ้วชี้แตะที่หางคิ้วขวา

(๒) แสดงเคารพเป็นหมู่ คือ การทำแกรนด์ฮาวล์

ข้อ ๒๘๓ ลูกเสือสามัญ, สามัญรุ่นใหญ่, วิสามัญ มีวิธีแสดงความเคารพ ๒ วิธี

(๑) วันทยหัตถ์ ให้ทำวันทยหัตถ์ ๓ นิ้ว คือ ยกมือขวาขึ้น ให้นิ้วชี้, นิ้วกลาง, นิ้วนางติดกัน แล้วให้นิ้วชี้แตะที่ขอบหมวก

หมวกปีก หรือนิ้วตะเท่ที่หางคิ้วขวา ถ้าสวมหมวกทรงอ่อน (เบเร่) ถ้ามิได้สวมหมวกก็ทำอย่างเดียวกับสวมหมวก ถ้าอยู่ในแถวผู้บังคับบัญชาจะบอก“ตรง”

(๒) เคารพท่าพลอง

เมื่ออยู่กับที่ ให้ยืนตรง พลองชิดตัว (ข้างขวา) ยกมือซ้ายอย่างเดียวกับท่าแสดงรหัสลูกเสือขึ้นตะเพลง ให้แขนซ้ายอยู่เสมอแนวระดับไหล่ทั้งสองข้าง ถ้าเดิน ในท่าแบกพลองอยู่ให้ลดมือซ้ายที่จับพลองเหยียดลงมาชิดกับตัว ในขณะที่เดียวกันให้ยกมือขวาในท่าแสดงรหัสลูกเสือไปตะเพลง ให้แขนขวาอยู่เสมอแนวระดับไหล่ทั้งสองข้าง มือซ้ายและมือขวาที่ยกไปตะเพลงตามที่กล่าวมานี้ ให้คว่ำฝ่ามือลงข้างล่าง ในขณะทำการเคารพ ตาแลดูผู้รับการเคารพ

ข้อ ๒๘๔

ลูกเสื่อตั้งให้เคาะพด้วยธง ดังนี้
เมื่ออยู่กับที่ ให้ตั้งด้วยมือขวา โคนคันธง
จุดพื้นและแนบกับลำตัว เวลาทำความเคาะ
ให้ผู้ถือธงใช้มือซ้ายจับคันธงเหนือมือขวา และ
ชิดมือขวา แล้วยกคันธงขึ้นมาเสมอบ่าขวา
ข้อศอกซ้ายตั้งได้ฉาก มือขวากงจับที่โคนคันธง
ครั้นแล้วให้ทำกิ่งขวาหัน ลดปลายธงลงข้างหน้า
ซ้าย ๆ จนคันธงขนานกับพื้น มือซ้ายอยู่เสมอ
แนวบ่า ห่างจากตัวพอสมควร มือขวาจับโคน
คันธงแขนเหยียดตรงไปตามคันธง (ตอนนี้การ
บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีควรได้ครึ่ง
เพลงพอดี) ต่อไปให้ค่อย ๆ ยกคันธงขึ้นซ้าย ๆ
คะเนว่าจบเพลงสรรเสริญพระบารมี ก็ลดธง
ลงในท่าตรงตามเดิม
ถ้าเดิน ให้แบกธงด้วยบ่าขวา มือขวาจับด้ามธง
ห่างจากโคนธงพอสมควรศอกขวาแนบลำตัว ทำ
มุม ๙๐ องศากับลำตัว
เวลาทำความเคาะพในขณะที่เดินสวนสนาม ให้
ปฏิบัติดังนี้

- (๑) เมื่อถึงครั้งที่ ๑ (ครั้งแรก) ให้ลดธงจาก
ท่าแบกมาแนบลำตัว ถือคันธงตั้งตรง
มือขวาจับโคนคันธง มือซ้ายจับคันธง
เสมอปาก ยกข้อศอกซ้ายให้ตั้งฉากกับ
ลำตัว
- (๒) เมื่อถึงครั้งที่ ๒ (ครั้งที่ทำความเคารพ)
ให้เหยียดแขนซ้ายตรงออกไปข้างหน้า
ให้คันธงเอนออกไปข้างหน้าประมาณ
๔๕ องศา แขนขวาเหยียดตรงแนบลำตัว
ตาแลตรงไปข้างหน้า
- (๓) เมื่อถึงครั้งที่ ๓ (ครั้งเล็กทำความเคารพ)
ให้ยกธงขึ้นมาอยู่ในท่าแบกธงตามเดิม
ถือลดมือซ้ายลงแล้วเดินตามปรกติ

ข้อ ๒๘๕
โอกาส
แสดง
การเคารพ

โอกาสแสดงการเคารพ มีดังนี้
(๑) ต่อธงชาติไทยในขณะที่ชักขึ้นลง ธง
ประจำกองทหาร ธงคณะลูกเสือแห่งชาติ
ธงลูกเสือประจำจังหวัดทุกจังหวัด ที่เชิญ
ผ่านไป

(๒) ในขณะที่มีการบรรเลงเพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี เพลงมหาชัย เพลงสรรเสริญเสือป่า

(๓) แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระบรมวงศานุวงศ์ชั้นผู้ใหญ่ ผู้บังคับบัญชา บิดามารดา ครูบาอาจารย์ ญาติผู้ใหญ่ที่ควรเคารพ นายทหารบก นายทหารเรือ นายทหารอากาศ นายตำรวจ ที่แต่งเครื่องแบบ

(๔) ลูกเสือต่อลูกเสือชาติเดียวกัน หรือต่างชาติกัน ขณะที่พบกันเป็นครั้งแรก ในวันหนึ่ง ๆ

พิธีลูกเสือสำรอง

ข้อ ๒๘๖ การทำแกรนด์ฮาวด์ ผู้กำกับจะต้องเลือกที่ให้เหมาะสมเสียก่อน และยืนอยู่ในท่าตรงแล้วจึงเรียก และให้ปฏิบัติต่อไป

(๑) ผู้กำกับลูกเสือ เรียก “แพ็ค - แพ็ค - แพ็ค” (แพ็คคำท้ายให้แน่นให้หนัก) พร้อมกับ

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๔๒

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ มกราคม ๒๕๑๐

ทำสัญญาถ่มมือแกว่งรอบตัวเป็นรูปวงกลม (มี
รองผู้กำกับยื่นอยู่นอกวงกลมและหลังผู้กำกับ)

(๒) ลูกเสือสำรอง เมื่อได้ยินเสียงเรียกของ
ผู้กำกับ ทุกคนจะต้องขานรับพร้อมกัน
ทันทีว่า “ แพ็ค ” แล้ววิ่งมาเข้าแถวเป็น
รูปวงกลมเล็ก ล้อมรอบผู้กำกับ (นาย
หมู่ของหมู่บริการอยู่ตรงหน้าผู้กำกับ
จากนั้นก็เรียงไปตามลำดับ) ให้ไหล่
ต่อไหล่ชิดกัน

(๓) ผู้กำกับลูกเสือผายมือทั้งสองออกไป
ข้างๆ เล็กน้อย นิ้วทั้งห้าชิดกัน ฝ่ามือ
แบหงาย (แล้วลดมือลงเพื่อตรวจดู
ความเรียบร้อย)

(๔) ลูกเสือสำรอง เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ทุกคน
จับมือกันขยายออกเป็นรูปวงกลมใหญ่
จนแขนตึงจึงปล่อยมือ และจัดวงกลม
ให้เรียบร้อย

- (๕) ผู้กำกับลูกเสือ ตรวจสอบเห็นว่าวงกลมเรียบร้อยดีแล้ว ให้กางแขนทั้งสองออกไปข้างๆ เสมอไหล่ ขนานกับพื้น นิ้วทั้ง ๕ ชิดกัน ฝ่ามือแบหงาย แล้วพลิกฝ่ามือคว่ำลงและงอข้อม เป็นสัญญาณให้ลูกเสือนั่งลง
- (๖) ลูกเสือตำรอง ทุกคนนั่งลงทันทีที่ให้นั่งลงบนต้นเท้าทั้งสอง แขนทั้งสองเหยียดตรงอยู่ระหว่างเข่า มือทั้งสองห่างกันพอควร แเบะเข่าออกเล็กน้อย นิ้วชี้และนิ้วกลางทั้งสองมือเหยียดชิดกัน และแตะพื้นนิ้วอื่น ๆ งอไว้ในอุ้งมือ (คือ นิ้วหัวแม่มือกดนิ้วนางกับนิ้วก้อยไว้)
- (๗) ผู้กำกับลูกเสือพลิกฝ่ามือทั้งสองหงายขึ้น เป็นสัญญาณให้ลูกเสือร้อง
- (๘) ลูกเสือตำรอง ทุกคนแหงนหน้าร้องขึ้นพร้อมกันว่า “อา-เค-ลา เรา-จะ-ทำ-ดี-ที่-สุด” พอขาดคำว่า “สุด”

ให้ลูกเสือทุกคนกระโดดขึ้นขึ้น เท้าทั้งสองชิดติดกัน พร้อมกับยกมือทั้งสองที่อยู่ในท่านั่งไปไว้เหนือหูและชิดหู

(๘) นายหมู่ลูกเสือซึ่งทำหน้าที่เป็นหมู่บริการในวันนั้น (ที่หันหน้าตรงกับผู้กำกับ) จะร้องขึ้นว่า “จงทำดี-จงทำดี-จงทำดี” การร้องให้หันหน้าไปทางซ้ายก่อน-ตรงหน้า-ขวา ทีละครั้ง (เวลาร้องไม่ต้องผงกศีรษะ)

(๑๐) เมื่อสิ้นคำที่สามแล้ว ให้ลูกเสือทุกคนลดมือซ้ายลงมาแนบลำตัวอย่างว่องไว (มือแบออก) ส่วนมือขวาลดลงมาทำท่ายืนหัตถ์ แล้วร้องขึ้นพร้อมกันว่า “เราจะทำดี - จะทำดี - จะทำดี”

ขณะที่ลูกเสือร้องนี้ ให้ผู้กำกับทำท่ายืนหัตถ์ตามแบบลูกเสือสำรอง (สองนิ้ว) เป็นการรับเคารพของลูกเสือ และอาจจะกล่าวคำขอใบใจ หรือคำอื่นใดที่สั้น ๆ ก็ได้

รองผู้กำกับอื่น ๆ ที่อยู่นอกวงกลม
อยู่ในท่าตรง

ข้อ ๒๔๗
พิธีเปิด
ประชุม
กองลูกเสือ
สำรอง

พิธีเปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง ให้ปฏิบัติดัง
ต่อไปนี้

แกรนด์ฮาวล์ - เชิญธงขึ้น - สวดมนต์ - สงบนิ่ง
- ตรวจ - แยก

(๑) แกรนด์ฮาวล์ - ผู้กำกับยืนอยู่หน้าเสาธง
ห่างจากเสาธงพอสมควร เรียกลูกเสือทำ
แกรนด์ฮาวล์ มีรองผู้กำกับยืนอยู่ด้าน
หลังผู้กำกับ และนอกวงกลม (การทำ
แกรนด์ฮาวล์ได้อธิบายไว้แล้ว) หลัง
จากทำแกรนด์ฮาวล์ ลูกเสือทุกคนอยู่
ในท่าตรง

(๒) เชิญธงขึ้น - ให้จัดลูกเสือที่เป็นหมู่บริการ
หรือทำหน้าที่หมู่บริการ ๒ คน เป็นผู้
เชิญธง คือให้เดินเข้าไปห่างจากเสาธง
ประมาณ ๓ ก้าว ทั้งสองแสดงความ
เคารพท้าวันทยหัตถ์ แล้วคนหนึ่งก้าว
ไปข้างหน้า ๒ ก้าว เพื่อแกะเชือกที่

ผูกธงออก แล้วถอยหลังมาตามเดิม
 สองคนช่วยกันเชิญธง (ให้ผืนธงอยู่
 ในด้านขวาของผู้เชิญ) ผู้กำกับเป็นผู้ตั้ง
 ทำความเคารพ โดยออกคำสั่งว่า “แพ็ค
 -วันทยหัตถ์” (คำสั่งวันทยหัตถ์นี้ ไม่ใช่
 คำบอกแบ่งว่า “วันทย-หัตถ์” แต่เป็นคำ
 บอกรวดว่า “วันทยหัตถ์”) ลูกเสือใน
 วงกลมทั้งหมดรวมทั้งผู้กำกับ และรอง
 ผู้กำกับอื่น ๆ ทำวันทยหัตถ์พร้อมกัน
 (ผู้บังคับบัญชาลูกเสือทำวันทยหัตถ์
 ๓ นิ้ว) หมู่บริกการนำร้องเพลงชาติ
 พอรธงชาติขึ้นถึงยอดเสาแล้ว คนหนึ่ง
 เดินเข้าไปผูกเชือกธง อีกคนหนึ่งคงยืน
 อยู่ในท่าตรง (ไม่ต้องทำวันทยหัตถ์)
 เมื่อผูกเชือกเรียบร้อยแล้วให้ถอยหลัง
 ๒ ก้าว มาหาคนที่กำลังยืนรออยู่ ทั้ง
 สองคนทำวันทยหัตถ์ - ตดมือลง (ขณะ
 นี้แถวในวงกลมทุกคนยังอยู่ในท่าวันทย-
 หัตถ์) วิ่งกลับไปเข้าที่ของตนแล้วทำ

วันทยหัตถ์เหมือนลูกเสือในแถว ผู้
กำกับสั่งว่า “ม็อลง” ทุกคนจึงลดม็อลง
พร้อมกัน ส่วนผู้กำกับและผู้บังคับ
บัญชาลูกเสืออื่นๆ ให้ลดม็อลงพร้อมกับ
ลูกเสือสองคนที่เชิญธง (ก่อนวิ่งกลับไป
ไปเข้าที่)

- (๓) สวดมนต์ - พอลดม็อลงแล้ว ทุกคนอยู่
ในท่าตรง แล้วถอดหมวกเตรียมตัวสวด
มนต์ หมุ่มบริการนำสวดมนต์
- (๔) สงบนิ่ง - เมื่อสวดมนต์จบแล้ว ทุกคน
สงบนิ่ง
- (๕) ตรวจ-การตรวจในตอนนี้จะตรวจอะไร
ก็ได้ เช่น เครื่องแบบ เล็บ ฟัน ความ
สะอาดอื่นๆ (ผู้กำกับเป็นผู้ตั้งก่อนจะ
ให้ตรวจอะไร) แต่การตรวจในตอน
ปีต้นนั้น ให้ตรวจเครื่องแบบอย่างเดียว
เพราะเหตุว่า ลูกเสือเรียนมาเป็นเวลา
นานแล้ว เครื่องแต่งกายย่อมไม่เรียบร้อย
ร่อย และจะต้องแต่งเครื่องแบบกลับ

บ้านผ่านที่ชุมนุมชนหลายแห่ง ถ้าไม่
รีบร้อย อาจจะนำความเสื่อมเสียมาสู่
กองลูกเสือของตนได้

วิธีตรวจ ตามปกติผู้กำกับจะให้รอง
ผู้กำกับเป็นผู้ตรวจ แต่บางกรณีผู้กำกับ
ไม่อยู่หรือน้อย ผู้กำกับจะให้นายหมู่
ตรวจแทนก็ได้ ถ้ารองผู้กำกับตรวจ
รองผู้กำกับที่จะไปตรวจนั้น ต้องทำ
ความเคารพ (วันทยหัตถ์) ผู้กำกับ
เสียก่อน แล้วจึงไปตรวจหมู่ลูกเสือ พอ
ไปถึงหน้าหมู่ลูกเสือที่จะรับตรวจ นาย
หมู่ ส่งลูกเสือในหมู่ของตนว่า “หมู่ดี....
ตรง” ลูกเสือทุกคนตรง นายหมู่คนเดียว
ทำวันทยหัตถ์แล้วลดมือลงก้าวไปข้าง
หน้า ๑ ก้าว ทำวันทยหัตถ์แล้วรายงานว่า
“หมู่ดี” ... พร้อมที่จะรับตรวจแล้ว”
เมื่อรายงานจบ ลดมือลง ถอยหลังเข้า
ที่เดิม ผู้ตรวจจะรับตรวจตัวนายหมู่ก่อน
แล้วจึงตรวจลูกหมู่ต่อไป ขณะที่ตรวจ

ลูกหมูนั่นให้นายหมู่ตามไปด้วย เพื่อจะได้ทราบถึงข้อบกพร่องของลูกหมู่ เมื่อตรวจครบทุกคนแล้ว นายหมู่กลับเข้าทำวันทยหัตถ์ผู้ตรวจอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นนายหมู่จึงส่งลูกหมู่พัก

รองผู้กำกับที่ไปตรวจจะรายงานผลการตรวจให้ผู้กำกับทราบ คนไหนตรวจเสร็จก่อนก็ให้รายงานก่อน โดยไม่ต้องรอกัน ถ้านายหมู่ตรวจเมื่อได้ยินคำสั่งผู้กำกับว่า “นายหมู่ตรวจ” ให้รองนายหมู่วิ่งอ้อมด้านหลังหมู่ของตนไปยืนแทนที่นายหมู่และทำหน้าที่เสมือนนายหมู่ ส่วนนายหมู่ให้ก้าวออกมาข้างหน้าแถวของตน แล้วทำหน้าที่เสมือนรองผู้กำกับ (วิธีตรวจก็เช่นเดียวกับรองผู้กำกับตรวจ) และเมื่อตรวจเสร็จแล้วให้ยืนรออยู่ก่อน จนเห็นว่าทุกหมู่ตรวจเรียบร้อยแล้ว จึงวิ่งไปเข้าแถวหน้า

กระดานหน้าผู้กำกับ (นายหมู่บริการอยู่
หัวแถว) เพื่อรายงานผลการตรวจ การ
รายงานให้รายงานที่ละคนจากหัวแถว
ก่อน คนไหนจะรายงาน ให้ก้าวออกไป
ข้างหน้า ๑ ก้าว พร้อมกับทำวันทยหัตถ์
แล้วรายงานผลการตรวจ เสร็จแล้วลดมือ
ลง ถอยเข้าที่จนครบทุกคนแล้วผู้กำกับ
จึงสั่งเข้าที่ เมื่อนายหมู่วิ่งมาถึง ให้
รองนายหมู่วิ่งอ้อมด้านหลังกลับเข้าที่
ตามเดิม

จากนั้น ผู้กำกับอาจจะพูดอะไรอีก
เล็กน้อยก็ได้ แล้วสั่งแถวแยก โดยออก
คำสั่งว่า “ แฝึก - แยก ” ให้ลูกเสือทุกคน
ทำขวาหัน แล้วแยกย้ายกันไป

ข้อ ๒๘๘ ในพิธีเข้าประจำกองลูกเสือสำรอง หรือเรียกว่า
พิธีเข้า พิธีปฏิญาณตน หรือเรียกว่าพิธีต้อนรับลูกเสือ
ประจำ ใหม่ นั้น ให้เป็นหน้าที่ของกองลูกเสือต่างกอง
กองลูกเสือ ต่างจัดทำ มีอยู่ ๒ วิธี คือวิธีที่ ๑ มีกองลูกเสือ
สำรอง อยู่ก่อนแล้ว และวิธีที่ ๒ ยังไม่มีกอง เป็นการ
ตั้งกองขึ้นใหม่ ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

ก. มีกองลูกเสืออยู่ก่อนแล้ว

- (๑) กองลูกเสือสำรอง ทำรูปวงกลมใหญ่
- (๒) หมวกที่ติดเครื่องหมายลูกเสือสำรองแล้ว กับเครื่องหมายลูกเสือสำรองที่จะติดกระเปาะเสื่ออยู่ที่ผู้กำกับ
- (๓) ธงประจำกอง (ถ้ามี) ให้รองผู้กำกับถือไว้ในท่าตรงนอกวงกลม
- (๔) ลูกเสือใหม่อยู่นอกวงกลม (แต่งเครื่องแบบครบถ้วนแต่เครื่องหมายลูกเสือสำรองที่จะติดกระเปาะเสื่อกับหมวกอยู่ที่ผู้กำกับ) ด้านหลังของหมู่ที่ตนจะเข้าไปอยู่
- (๕) ผู้กำกับเรียกลูกเสือใหม่เข้ามาในวงกลมหน้าผู้กำกับ (หากหลายคนให้เข้าแถวหน้ากระดาน)
- (๖) ผู้กำกับสอบถามลูกเสือใหม่ ดังนี้
ผู้กำกับ “เจ้าต้องการเป็นลูกเสือสำรองใช่ไหม”

ลูกเสือใหม่ “ใช่ครับ”

ผู้กำกับ “เจ้าเข้าใจกฎ คำปฏิญาณ
การทำความเคารพ และ
การทำแกรนด์ฮาวด์ หรือ
ไม่”

ลูกเสือใหม่ “เข้าใจและปฏิบัติได้”

ผู้กำกับ “กฎมีอะไรบ้าง”

ลูกเสือใหม่

“ข้อ ๑ ลูกเสือสำรองทำ
ตามลูกเสือรุ่นพี่”

“ข้อ ๒ ลูกเสือสำรองไม่
ทำตามใจตนเอง”

ผู้กำกับ “ถ้าเช่นนั้นจะให้เชื่อได้
หรือไม่ว่า”

“ข้อ ๑ เจ้าจะจงรักภักดี
ต่อชาติ ศาสนา
พระมหากษัตริย์”

“ข้อ ๒ เจ้าจะยึดมั่นในกฎ
ของลูกเสือสำรอง
และบำเพ็ญประโยชน์
ต่อผู้อื่นทุกวัน”

ลูกเสือใหม่ ทำวันทยหัตถ์ “ข้าสัญญา
ว่า”

“ข้อ ๑ ข้าจะจงรักภักดีต่อ
ชาติ ศาสนา พระ
มหากษัตริย์”

“ข้อ ๒ ข้าจะยึดมั่นในกฎ
ของลูกเสือสำรอง
และบำเพ็ญประ
โยชน์ต่อผู้อื่นทุกวัน”

ผู้กำกับ “เจ้าจงรักษาคำมั่นสัญญา
ของเจ้าไว้ให้มั่นต่อไป บัดนี้
เจ้าได้เข้าเป็นลูกเสือสำรองและ
เป็นสมาชิกผู้หนึ่งของคณะ

พี่น้องลูกเสือแห่งโลกอันยิ่งใหญ่แล้ว”

ลูกเสือลดมือลง

- (๓) ผู้กำกับ มอบเครื่องหมายลูกเสือ ดำรงสำหรับติดกระเป๋า และมอบหมวกให้ลูกเสือรับมาสวมเอง ลูกเสือทำวันทยหัตถ์และลดมือลง แล้วสัมผัสมือกับผู้กำกับ

ในกรณีที่ผู้กำกับเป็นประธาน หรือเชิญผู้อื่นเป็นประธานก็ควรให้ทำหน้าที่แทนผู้กำกับตามข้อ ๗ นี้

- (๔) เสร็จแล้ว ลูกเสือใหม่ทำกลับหลังหัน ทำความเคารพลูกเสือเก่าด้วยทำวันทยหัตถ์ ลูกเสือเก่ารับการเคารพด้วยทำวันทยหัตถ์เช่นกัน แล้วลดมือลงพร้อมกัน (โดยไม่ต้องสั่ง)

(๕) ผู้กำกับส่งลูกเสือใหม่เข้าประจำหมู่ โดยสั่งว่า “ ลูกเสือใหม่เข้าประจำหมู่ - วิ่ง ” ลูกเสือใหม่วิ่งเข้าประจำหมู่ ของตน (ซึ่งจัดแบ่งไว้เรียบร้อยแล้ว)

(๑๐) เสร็จสิ้นด้วยการทำแกรนด์ฮาวด์

ข. ยังไม่มีกองลูกเสือ

(๑) ลูกเสือใหม่ทั้งหมดเข้าแถวเป็นแถว ตอนหมู่หน้าผู้กำกับ แต่งเครื่องแบบ ครบ เว้นแต่เครื่องหมายลูกเสือ สำรองที่จะติดกระเป๋าเสื้อกับหมวก อยู่ที่ผู้กำกับ

(๒) หมวกที่ติดเครื่องหมายลูกเสือสำรอง แล้ว กับเครื่องหมายลูกเสือสำรอง ที่จะติดกระเป๋าเสื้ออยู่ที่ผู้กำกับ

(๓) ชงประจำกอง (ถ้ามี) ให้รองผู้กำกับ ถือไว้ในท่าตรงนอกวงกลม

- (๔) ผู้กำกับเรียกลูกเสือใหม่ออกมาขึ้นหน้าผู้กำกับครึ่งละหมู่ โดยออกคำสั่งว่า “หมู่สี่...” ให้หมู่สี่นั้นออกมาขึ้นเป็นแถวหน้ากระดาน
- (๕) ผู้กำกับสอบถามลูกเสือใหม่ (เหมือนอย่างมีกองลูกเสืออยู่ก่อนแล้ว)
- (๖) เมื่อผู้กำกับ หรือประธานมอบเครื่องหมายและหมวก และสัมพันธ์กับลูกเสือใหม่แล้ว ให้ลูกเสือใหม่ไปเข้าแถวเตรียมเป็นรูปวงกลม (หมายความว่า เมื่อทุกหมู่เข้าแถวเรียบร้อยแล้ว จะเป็นรูปวงกลมล้อมรอบผู้กำกับ) โดยออกคำสั่งว่า “ลูกเสือใหม่เข้าประจำที่-วัง” ลูกเสือใหม่วิ่งไปเข้าที่ของตน (ซึ่งผู้กำกับนัดหมายไว้ก่อนแล้ว)
- (๗) เสร็จสิ้นด้วยการทำแกรนด์ฮาวล์

หมายเหตุ

๑. ขณะที่ลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณต่อหน้าผู้กำกับ นั้น ผู้กำกับทำวันทยหัตถ์ (๒ นิ้ว) ส่วน รองผู้กำกับ หรือผู้บังคับบัญชาลูกเสืออื่น ๆ ทำรหัสลูกเสือ (๓ นิ้ว)
๒. ลูกเสือผู้ใดได้กระทำพิธีปฏิญาณตนแล้ว ขณะที่ลูกเสือใหม่กล่าวคำปฏิญาณนั้น ต้อง ทำวันทยหัตถ์ด้วย ลูกเสือผู้ใดยังไม่ได้ ปฏิญาณตนไม่ต้องทำ คงยืนตรงเฉย ๆ
๓. การสั่งให้แถวแยก หมายความว่าแยกไป เรียงวิชาอันก่อน ให้สั่งว่า “แพ็ค - แยก” หรือ “กอง - แยก” ลูกเสือทำขวาหัน แล้วแยกไป
๔. การสั่งให้แถวเลิก หมายความว่า เลิกจาก การเรียนแล้ว หรือปิดการประชุม ให้สั่ง ว่า “แพ็ค - เลิก” หรือ “กอง - เลิก” ลูกเสือทำวันทยหัตถ์ (หรือวันทยอาวุธ) แล้ว ขวาหัน เลิกแถวไป

- ข้อ ๒๘๕   พิธีประดับดาวดวงที่ ๑ ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้
- พิธีประดับดาวดวงที่ ๑
- (๑) กองลูกเสือสำรองทำเป็นรูปวงกลมใหญ่
  - (๒) ผู้กำกับลูกเสือสำรองอยู่กลางวงกลม มีรองผู้กำกับยืนอยู่นอกวงกลมหลังผู้กำกับ
  - (๓) หมวกที่ติดดาวดวงที่ ๑ แล้ว อยู่ที่ผู้กำกับ
  - (๔) ผู้กำกับประกาศให้กองรู้ว่าจะกระทำพิธีประดับดาวดวงที่ ๑
  - (๕) ผู้กำกับเรียกลูกเสือที่จะได้ดาวดวงที่ ๑ มายืนหน้าผู้กำกับ (ซึ่งขณะนั้นต่างก็ยืนอยู่ในหมู่ของตน)
  - (๖) ผู้กำกับอธิบายความหมายของดาวดวงที่ ๑ ให้ลูกเสือที่จะได้รับทราบแล้ว ส่งสอน
  - (๗) ผู้กำกับมอบหมวกให้ลูกเสือ ลูกเสือรับไปสวมเอง แล้วทำวันทยหัตถ์ผู้กำกับ
  - (๘) ผู้กำกับแสดงความยินดีด้วยการสัมผัสมือกับลูกเสือ

(๘) ลูกเสือที่ได้รับทำกลับหลังหัน วิ่งเข้า
ประจำหมู่ของตน

(๑๐) ลูกเสือในหมู่ของตน (เฉพาะในหมู่ที่
ลูกเสือได้รับดาวเท่านั้น) ต่างก็มาแสดง
ความยินดีด้วยการสัมผัสมือ เสร็จพิธี
ไม่มีแกรนด์ฮาวล์

ข้อ ๒๕๐ พิธีประดับดาวดวงที่ ๒ ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

พิธีประดับ

ดาวดวงที่ ๒

(๑) กองลูกเสือสำรองทำรูปวงกลมใหญ่

(๒) ผู้กำกับลูกเสือสำรองอยู่กลางวงกลม มี
รองผู้กำกับยืนอยู่นอกวงกลมหลังผู้
กำกับ

(๓) หมวกที่ติดดาวดวงที่ ๒ แล้ว อยู่ที่ผู้
กำกับ

(๔) ลูกเสือที่จะได้รับดาวดวงที่ ๒ มาขึ้นอยู่
หน้าผู้กำกับในแถววงกลม (แม้จะมี
หลายหมู่หลายคนก็ให้มาขึ้นอยู่รวมกัน
หน้าผู้กำกับ)

(๕) ผู้กำกับอธิบายความหมายของดาวดวง
ที่ ๒ ให้ลูกเสือที่จะได้รับทราบแล้วส่ง
ส่อน

- (๖) ผู้กำกับสั่งให้ลูกเสือที่จะได้รับทวนคำ
ปฏิญาณอีกครั้งหนึ่ง โดยสั่งว่า “เพื่อ
เป็นที่แน่ใจว่า เจ้ายังจำคำปฏิญาณของ
เจ้าได้ ขอให้เจ้าทวนคำปฏิญาณอีกครั้ง
หนึ่ง” และลูกเสือที่จะได้รับก็กล่าวคำ
ปฏิญาณ
- (๗) ผู้กำกับมอบหมวกให้ลูกเสือ ลูกเสือรับ
ไปสวมเอง แล้วทำวันทยหัตถ์ผู้กำกับ
- (๘) ผู้กำกับแสดงความยินดีด้วยการสัมผัส
มือกับลูกเสือ
- (๙) ลูกเสือที่ได้รับดาวดวงที่ ๒ ทำกลับหลัง
หัน วิ่งเข้าที่ของตน (คือหน้าผู้กำกับ
ไม่ใช่หมู่ของตน)
- (๑๐) กองลูกเสือแสดงความยินดีด้วยการทำ
แกรนด์ฮาวล์ ลูกเสือที่ได้รับดาวดวงที่ ๒
เป็นผู้ร้อง “จงทำดี - จงทำดี - จงทำดี”
(ถ้ามีหลายคน ก็ให้ร้องพร้อมกันทั้ง
หมด)

- ข้อ ๒๕๑   พิธีส่งลูกเสือสำรองไปเป็นลูกเสือสามัญให้
พิธีส่งลูกเสือ   ปฏิบัติดังต่อไปนี้
- สำรองไปเป็น   (๑) กองลูกเสือสำรองทำรูปวงกลมใหญ่
ลูกเสือสามัญ   กองลูกเสือสามัญทำรูปเกือกม้า
- (๒) ระหว่างกองทั้งสองมีการแบ่งเขตแดน
(อาจจะใช้เชือก ไม้พลอง หรือโรยปูน
ขาวไว้ก็ได้)
- (๓) กองลูกเสือทั้งสองมีธงประจำกอง และ
ป้ายคำขวัญของตน และอยู่ในแดนของ
ตน ให้รองผู้กำกับเป็นคนถือไว้
- (๔) กองลูกเสือสำรองทำแกรนด์ฮาวด์
- (๕) ผู้กำกับลูกเสือสำรองอธิบายความหมาย
ของการจะทำพิธีส่งให้กองทราบ
- (๖) ผู้กำกับลูกเสือสำรองเรียกลูกเสือที่จะ
ส่งออกมายืนหน้าผู้กำกับ แล้วอบรม
สั่งสอนในการที่จะจากไปแล้วให้ทวนคำ
ปฏิญาณอีกครั้งหนึ่ง โดยสั่งว่า “เพื่อเป็น
ที่แน่ใจว่า เจ้ายังจำคำปฏิญาณของเจ้า

ได้ ขอให้เจ้าทบทวนคำปฏิญาณอีกครั้ง”
แล้วลูกเสือก็กล่าวคำปฏิญาณ

- (๗) ลูกเสือกลับหลังหัน ไปรำลาลูกเสือเฉพาะในหมู่ของตน โดยการสัมผัสมือ แล้วกลับมาขึ้นหน้าผู้กำกับ กองลูกเสือสำรองไซโย ให้แก่เขาสามครั้ง
- (๘) ผู้กำกับลูกเสือสำรองตั้งเปิดทางเพื่อนำลูกเสือออกไปหาผู้กำกับลูกเสือสามัญที่ต้นกั้นแดน
- (๙) ผู้กำกับลูกเสือสำรองจะแนะนำ และฝากฝังลูกเสือสำรองกับผู้กำกับลูกเสือสามัญ แล้วนำลูกเสือสำรองข้ามแดนไป (ถ้าหากลูกเสือสำรองผู้ใดได้รับเครื่องหมายเสือแผ่น ก็ให้กระโดดข้าม)
- (๑๐) ผู้กำกับลูกเสือสามัญนำลูกเสือสำรองผู้นั้นไปแนะนำให้รู้จักนายหมู่ของหมู่ที่ลูกเสือจะเข้าไปอยู่
- (๑๑) นายหมู่ลูกเสือสามัญแนะนำให้ลูกเสือสำรองรู้จักกับลูกเสือสามัญในหมู่ที่ตนเข้าไปอยู่นั้น

(๑๒) พิธีเสร็จสิ้นด้วยการเปล่งเสียงร้องของ
ลูกเสือสามัญหรือไชโยสามครั้ง

พิธีลูกเสือสามัญ

ข้อ ๒๕๒ พิธีเปิดประชุมกองลูกเสือสามัญ, สามัญรุ่นใหญ่
พิธีเปิด ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้
ประชุมกอง เปิด - เชิญธงขึ้น - สวดมนต์ - สงบนิ่ง - ตรวจ -
ลูกเสือสามัญ แยก

สามัญรุ่นใหญ่ (๑) เปิด - ผู้กำกับยืนอยู่หน้าเสาธง ห่างจาก
เสาธงพอสมควร เรียกลูกเสือเข้าแถว
รูปครึ่งวงกลม

(๒) เชิญธงขึ้น - เมื่อลูกเสือเข้าแถวเรียบร้อย
แล้ว ผู้กำกับสั่งลูกเสือ "กอง-ตรง" แล้ว
ลูกเสือที่เป็นหมู่บริการหรือทำหน้าที่หมู่
บริการ ๒ คนเข้าไปเชิญธง (ให้ปฏิบัติ
ดังเช่นการเชิญธงเปิดกองลูกเสือสำรอง)
แต่ถ้าลูกเสือมีพลอง ก็ให้เปลี่ยนจาก
คำสั่งที่ว่า "กอง-วันทยหัตถ์" เป็น "กอง
วันทยา-วุธ" และคำว่า "ม็อลง" เป็น
"เรียบ-อาวุธ"

- (๓) สวดมนต์ - พอลดมือลง (หรือเรียบ
อาวูธ) แล้ว ทุกคนอยู่ในท่าตรงแล้ว
ถอดหมวก เตรียมตัวสวดมนต์ หมู่
บริการนำสวดมนต์

แต่ถ้าลูกเสือมีพลอง ให้ยกพลอง
มาวางไว้กึ่งกลางระหว่างเท้าทั้งสอง
พลองส่วนบนพียงแขนซ้ายซึ่งงอเป็นมุม
ฉากรอรับอยู่แล้ว

- (๔) สงบนิ่ง - เมื่อสวดมนต์จบแล้ว ทุกคน
สงบนิ่ง

- (๕) ตรวจ - การตรวจให้ปฏิบัติดังเช่นการ
เปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง

แต่ถ้าลูกเสือมีพลอง ให้สั่งทำ
วันทอาวูธ แล้วนายหมู่ก้าวออกมาข้าง
หน้า ๑ ก้าว เมื่อรายงานว่า “หมู่.....
พร้อมที่จะรับตรวจแล้ว” ให้ถอยหลัง
เข้าที่แล้วสั่ง “เรียบอาวูธ” และลูกเสือ
ทุกคนยังคงอยู่ในท่าตรง เสร็จจากตรวจ

แล้ว ให้นายหมู่ส่ง “ วันทยาวิฑู ” อีกครั้ง และ “ เรียบอาวิฑู ” จากนั้นให้นายหมู่ ส่งพัก

ข้อ ๒๕๓ พิธีเข้าประจำกองลูกเสือ หรือเรียกว่าพิธี พิธีเข้า ปฏิญาณตนนี้ ให้เป็นหน้าที่ของลูกเสือต่างกอง ต่างจัดทำ และให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

- ลูกเสือสามัญ** (๑) จัดลูกเสือเก่า (คือลูกเสือที่ได้ปฏิญาณตน แล้ว) อย่างน้อย ๖ คน เป็นผู้แทนคณะ ลูกเสือแห่งชาติ เข้าแถวหน้ากระดาน และลูกเสือใหม่ (คือลูกเสือที่จะ ปฏิญาณตน) เข้าแถวหน้ากระดาน เหมือนกัน อยู่หลังลูกเสือเก่า (ลูกเสือ เก่าและลูกเสือใหม่มีพลอง)
- (๒) ผู้กำกับยืนอยู่หน้าแถว มีรองผู้กำกับยืน อยู่ด้านขวามือของผู้กำกับเพื่อรับฝาก พลองกับหมวกของลูกเสือใหม่
- (๓) ผู้กำกับเรียกลูกเสือใหม่ (สมมุติว่า ลูกเสือใหม่ชื่อ นายแดง รักไทย) ว่า

“ นายแดง รักไทย มาแล้วหรือยัง ” (ถ้านายแดง รักไทย เคยเป็นลูกเสือตำรวจมาก่อน ก็ให้เรียกว่า “ ลูกเสือแดง รักไทย ” นายหมู่ที่อยู่หัวแถวลูกเสือผู้นั้น ก้าวออกมาข้างหน้า ๑ ก้าว ทำวันทยาวุธพร้อมกับขานว่า “ มาแล้ว ” และให้นายหมู่เรียกชื่อซ้ำอีกว่า “ นายแดง รักไทย ” นายแดง รักไทย ขานรับว่า “ อยู่ ” แล้ววิ่งออกมามอบพลองกับหมวกไว้ที่รองผู้กำกับ (เวลาวิ่งให้วิ่งไปด้านหลังของแถว) แล้วไปยืนหน้าผู้กำกับเป็นแถวหน้ากระดานที่ละคนจนหมดหมู่ (ครั้งหนึ่ง ๆ ไม่ควรเกิน ๘ คน) เมื่อหมดคนในหมู่แล้วให้นายหมู่วิ่งไปอยู่หัวแถว

- (๔) ผู้กำกับเริ่มทำการสอบถาม ดังนี้
ผู้กำกับ “ เจ้าเข้าใจหรือไม่ว่า คำมัน
สัญญาของเจ้าคืออะไร ”

ลูกเสือใหม่ “ข้าเข้าใจแล้ว คือข้าสัญญาว่าจะทำอะไรแล้ว ต้องทำเหมือนปากพูดทุกอย่าง”

ผู้กำกับ “ถ้าเช่นนั้นจะให้เชื่อได้หรือไม่ว่า”

“ข้อ ๑ เจ้าจะจงรักภักดีต่อชาติ, ศาสนา, พระมหากษัตริย์”

“ข้อ ๒ เจ้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ”

“ข้อ ๓ เจ้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ”

ลูกเสือใหม่ แสดงรหัส

“ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า

ข้อ ๑ ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ, ศาสนา, พระมหากษัตริย์

ข้อ ๒ ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ ๓ ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ”

(ขณะที่ลูกเสือใหม่กล่าวคำปฏิญาณนี้ ลูกเสือเก่าและลูกเสือใหม่ที่ได้ปฏิญาณตนแล้ว ให้ยกพลองมา

วางไว้กึ่งกลางระหว่างเท้าทั้งสอง
พลองส่วนบนพึงแขนซ้ายซึ่งงอเป็น
มุมฉากรอรับอยู่แล้ว แสดงรหัส
ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และลูกเสือ
ที่อยู่ในบริเวณนั้นแสดงรหัสด้วย)

ผู้กำกับ “ เจ้าจรรักษ์าคำมั่นสัญญา
ของเจ้าไว้ให้มันต่อไป บัดนี้ เจ้าได้
เข้าเป็นลูกเสือสามัญและเป็นสมาชิก
ผู้หนึ่งของคณะพี่น้องลูกเสือ แห่ง
โลกอันยิ่งใหญ่แล้ว ”

(๕) เมื่อสิ้นคำผู้กำกับในข้อ ๔ ให้รองผู้กำกับ
นำพลองและหมวกไปมอบให้ลูกเสือ
ใหม่

(๖) เมื่อลูกเสือใหม่รับพลองและหมวกเรียบ
ร้อยแล้ว นายหมู่สั่งว่า “ ลูกเสือใหม่
กลับหลัง - หัน ” ลูกเสือใหม่รวมทั้ง
นายหมู่ทำกลับหลังหัน แล้วนายหมู่สั่งต่อ
“ ลูกเสือใหม่ ” ทำความเคารพลูกเสือ
เก่า “ วันทยา - วุฑ ” ทั้งลูกเสือใหม่และ

ลูกเสือเก่าทำวันทยาวิฑูรย์พร้อมกัน นายหมู่
สั่ง “เรียบ-อาวุธ” เมื่อทุกคนเรียบอาวุธ
แล้ว

- (๓) ผู้กำกับสั่งว่า “ลูกเสือใหม่ เข้าประจำหมู่
- วัง ” ให้นายหมู่ลูกเสือใหม่วังเข้า
ประจำที่ (ที่เดิม)
- (๔) เมื่อทุกคนได้ทำพิธีปฏิญาณตนหมดแล้ว
ผู้กำกับจัดให้แถวหันหน้าไปทางจังหวัด
พระนคร ถ้าอยู่ในจังหวัดพระนครและ
ธนบุรี ให้หันหน้าไปทางพระบรมมหา
ราชวัง ผู้กำกับวังไปอยู่หน้าแถว แล้ว
สั่งว่า “ลูกเสือ” ถวายความเคารพแด่
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว - วันทยา-
วิฑูรย์ ลูกเสือทุกคนทำวันทยาวิฑูรย์ ผู้กำกับ
กล่าวนำ “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงพระเจริญ” ให้ลูกเสือทุกคนในที่
นั้นรับ “ไชโย” พร้อมกัน ๓ ครั้ง แล้วจึง
สั่ง “เรียบ-อาวุธ” และสั่งแถวลูกเสือ
กลับที่เดิม แล้วจึงสั่งเลิกแถว

หมายเหตุ ไม้พลองให้มีลักษณะกลมขนาดผ่าศูนย์กลาง ๓ ซม.
ยาว ๑๕๐ ซม. ใต้หัวพลองลงมา ๒๐ ซม. ให้เจาะรู
ร้อยเชือกสำหรับรวมกระโจมได้ ใต้รูเจาะร้อยเชือก
ลงมาอีก ๕ ซม. ให้ขีดหมายเป็นเครื่องวัดตามมาตรา
เมตริก ให้อ่านได้ทุกเซนติเมตร จนถึง ๗๕ เซนติเมตร

ข้อ ๒๕๔ พิธีส่งลูกเสือสามัญไปเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
พิธีส่งลูกเสือ ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้
สามัญไปเป็น จัดลูกเสือให้เข้าแถวรูปครึ่งวงกลม ๒ วง คือ
ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญวงหนึ่งและลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อีก
รุ่นใหญ่ วงหนึ่ง หันหน้าเข้าหากัน ระยะห่างกันพอสมควร
ตรงกลางระหว่างแดนทั้งสองนั้น จะมีผู้กำกับ
กลุ่มลูกเสือ ผู้กำกับลูกเสือสามัญ และผู้กำกับ
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ยืนอยู่ ถ้าไม่มีผู้กำกับ
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ จะให้รองผู้กำกับลูกเสือ
สามัญรุ่นใหญ่แทนก็ได้ และมีนายหมู่ลูกเสือ
สามัญรุ่นใหญ่ที่จะรับตัวลูกเสือใหม่ยืนอยู่ด้วย
ในการนี้จะจัดให้มีธงประจำกองลูกเสือสามัญ
และธงประจำกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อยู่ทาง
แดนของตนด้วยก็ได้

ผู้กำกับลูกเสือสามัญนำลูกเสือที่จะมอบตัวให้
เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มาขึ้นตรงหน้าผู้กำกับ
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ แล้วกล่าวว่า

“ข้านำ..... (ออกนามลูกเสือ) ซึ่งได้เป็น
ลูกเสือสามัญหลายปีแล้วมามอบให้อยู่ในกอง
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ท่านจะรับไว้ได้หรือไม่”
ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ตอบว่า

“ข้าพร้อมที่จะรับ.....(ออกนามลูกเสือ) ไว้
ในกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่” แล้วหันไปพูดกับ
ลูกเสือใหม่ว่า

“ขณะนี้ เจ้ามีอายุที่จะเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
แล้ว เจ้าเต็มใจที่จะเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ใน
กองของเราหรือ”

ลูกเสือใหม่ “ข้าเต็มใจ”

ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ พูดกับลูกเสือใหม่

“การที่เจ้าจะเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่นั้น เจ้ามี
หน้าที่สำคัญอีกขั้นหนึ่งที่จะต้องปฏิบัติต่อไป ข้า
ได้เห็นผลงานอันดีที่เจ้าได้ปฏิบัติมาแล้ว และ
ภูมิใจที่จะได้เห็นความสำเร็จของเจ้าในกิจการ
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในอนาคต”

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่พูดกับลูกเสือใหม่
“ในนามของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ข้ายินดีรับเจ้า
เข้าไว้ในกองของเรา ”

กล่าวแล้วสัมผัสมือกับลูกเสือใหม่แล้ว
นำไปมอบตัวกับนายหมู่ นายหมู่นำลูกเสือใหม่
ไปยังหมู่ของตน

พิธีลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ข้อ ๒๕๕ พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ให้ปฏิบัติ
พิธีเข้าประจำ ดังต่อไปนี้

กองลูกเสือ สามัญ รุ่นใหญ่   กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ จัดแถวเป็นรูป
ครึ่งวงกลม ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ยืนอยู่
ในครึ่งวงกลม ส่วนลูกเสือใหม่ยืนอยู่นอกครึ่ง
วงกลมหลังหมู่ของตนที่จะเข้าไปอยู่ ครั้นแล้ว
ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เรียกลูกเสือใหม่เข้า
มายืนตรงหน้าผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่แล้ว
ถามว่า... (ออกชื่อลูกเสือใหม่) ... เต็มใจ
ที่จะปฏิบัติตามตนเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่หรือ
ลูกเสือใหม่ “ ข้ายินดีใจ ”

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ “ข้าเชื่อในเกียรติ
ของเจ้าว่า เจ้าจะปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาที่เจ้าได้
กล่าวไว้”

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ติดอินทรรฐูให้กับ
ลูกเสือใหม่ แล้วกล่าวว่า

“บัดนี้เจ้าได้เข้าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และ
เป็นสมาชิกผู้หนึ่งของคณะพี่น้องลูกเสือแห่งโลก
อันยิ่งใหญ่แล้ว ขอให้เจ้าปฏิบัติหน้าที่ของ
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และมีความสุขความเจริญ
ตลอดกาลนาน”

(ในโอกาสนี้ผู้กำกับลูกเสือรุ่นใหญ่อาจ
มอบบัตรประจำตัว หรือเครื่องหมายอื่น ผู้กำกับ
กลุ่มลูกเสือ และผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะแสดง
ความยินดีต่อลูกเสือใหม่ด้วยก็ได้)

ลูกเสือใหม่กลับหลังหันไปแสดงความ
เคารพต่อกองลูกเสือด้วยท่าวันทยหัตถ์ แล้วกลับ
เข้าประจำหมู่ของตน

หมายเหตุ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ให้ใช้ไม้ง่ามแทนไม้พลอง

ลูกเสือวิสามัญ

ข้อ ๒๘๖
พิธีส่งลูก
เสือสามัญ
รุ่นใหญ่ไป
เป็นเตรียม
ลูกเสือ
วิสามัญ

พิธีส่งตัวลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ไปเป็นลูกเสือ
วิสามัญนี้ เป็นพิธีการที่เมื่อลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
มีอายุที่จะเป็นลูกเสือวิสามัญได้แล้ว

พิธีนี้ไม่จำเป็นเสมอไปที่จะให้กองลูกเสือ
วิสามัญมาร่วมพิธีทั้งกอง แต่ก็ควรมีลูกเสือ
วิสามัญบ้าง ส่วนสำคัญนั้นประกอบด้วยพี่เลี้ยง
๒ คน กับผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ

กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่จัดเป็นรูปครึ่ง
วงกลม ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ขึ้นกลาง
ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญและพี่เลี้ยง ๒ คน ขึ้นหลัง
ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่หันหน้าสู่กอง
ลูกเสือ ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่นำลูกเสือ
สามัญรุ่นใหญ่มามอบตัวให้ผู้กำกับลูกเสือ
วิสามัญ

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ “ . . . . .
(ออกชื่อลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่) ได้เป็นลูกเสือ
สามัญรุ่นใหญ่มา . . . . . ปี และปัจจุบันนี้โตพอ
ที่จะเป็นลูกเสือวิสามัญได้แล้ว ข้าขอเสนอให้

เป็นผู้สมัครใหม่ และข้าหวังว่าท่านคงจะรับไว้
เป็นเตรียมลูกเสือวิสามัญ ”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ พุดกับผู้สมัคร
ใหม่ “เจ้าเต็มใจจะฝึกอบรมในกองลูกเสือ
วิสามัญหรือ ”

ผู้สมัครใหม่ “ข้าเต็มใจ ”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ “ถ้าเช่นนั้นกอง
ลูกเสือวิสามัญก็เต็มใจที่จะรับเจ้าเข้าไว้ ”

ผู้กำกับกลุ่ม พุดกับผู้สมัครใหม่ “ใน
ฐานที่ข้าเป็นผู้นำของกลุ่ม ข้ามีความยินดีที่เจ้า
จะได้ก้าวหน้าต่อไป และขอให้เจ้าจงสำเร็จใน
กิจการลูกเสือวิสามัญ ”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ “ข้าขอมอบแถบ
ที่ไหล่สีเหลืองและสีเขียวให้แก่เจ้า ซึ่งเป็น
แถบสีแทนลูกเสือสำรอง และลูกเสือสามัญใน
กระบวนการลูกเสือ ส่วนแถบสีแดงแทนลูกเสือ
วิสามัญ ยังไม่ได้มอบให้ ทั้งนี้เป็นเครื่องเตือนใจ
ว่า ต่อไปเจ้าจะต้องเตรียมตัวเพื่อเข้าเป็น

แบบ
มาตรา
ข้อ
การ
ตัว
ผู้
ลูก
วิ
ก
ก
ก

สมาชิกอันสมบูรณ์ในกองลูกเสือวิสามัญ ซึ่งใน
ขณะนั้นข้าเชื่อว่าพี่เลี้ยงของเจ้าจะได้ช่วยให้เจ้าได้
สำเร็จผลในความปรารถนาของเจ้า

(พี่เลี้ยงสัมพันธ์กับผู้สมัครใหม่)

ผู้สมัครใหม่พร้อมกับพี่เลี้ยงทั้ง ๒ คน
กลับหลังหัน หันหน้าสู่กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
และทำความเคารพด้วยท้าวันทยหัตถ์ กอง
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่แสดงการเคารพตอบพร้อม
กับเปล่งเสียงแสดงความยินดี

ข้อ ๒๕๗

การสำรวจ

ตัวเองของ
ผู้ที่เข้าเป็น

ลูกเสือ
วิสามัญ

การสมัครเข้าเป็นลูกเสือวิสามัญ เริ่มต้นด้วยการ
สำรวจตัวเองก่อนดังต่อไปนี้

ก. เมื่อเรามีอายุมากขึ้น วันเวลาก็ยิ่งผ่านไปเร็ว
ขึ้น เมื่อคิดดูจะเห็นว่าชีวิตของพวกเราสั้น
สั้นมาก และในไม่ช้าก็จะสิ้นสุดลง ลูกเสือ
วิสามัญจึงควรถามตนเองว่า

(๑) ฉันได้ใช้เวลาในชีวิตของฉันให้เป็น
ประโยชน์สมกับที่ได้เกิดมาแล้วหรือ

(๒) ฉันได้ปล่อยเวลาให้หมดไปโดยไม่ได้
ทำอะไรให้เป็นประโยชน์เลยหรือ

(๓) ฉันกำลังทำงานอะไรอยู่ที่ไม่เป็นประโยชน์แก่ใครเลยหรือ

(๔) ฉันเสาะแสวงหาความเพลิดเพลินหรือหาเงิน หรือหาหนทางก้าวหน้าให้แก่ตัวเองมากเกินไป โดยมีได้พยายามช่วยเหลือผู้อื่นหรือ

(๕) ฉันเคยทำร้ายหรือทำให้ใครเดือดร้อนบ้างหรือไม่ ฉันจะทำอะไรเพื่อแก้ไขสิ่งที่ฉันผิดไปแล้วบ้าง

(๖) ฉันเคยได้ช่วยเหลือใครบ้างในชีวิตของฉัน มีใครอีกหรือไม่ที่ฉันจะช่วยให้

ข. คติพจน์ของลูกเสือวิสามัญ คือ “บริการ” ฉะนั้นถ้าได้เข้าร่วมเป็นลูกเสือวิสามัญก็จะได้มีโอกาสได้รับการฝึกอบรมและทำงานเกี่ยวกับบริการต่าง ๆ ซึ่งถ้าฉันมิได้เป็นลูกเสือวิสามัญฉันก็จะไม่มีโอกาสเช่นนั้น

- บุคคลอื่นใดก็ตามที่
- ๑) ลูกเสือวิสามัญจึงควรถามตนเองว่า
- ๒) ฉันเข้ามาเป็นลูกเสือวิสามัญเพื่อ
- ความสนุกสนานที่จะได้เท่านั้นหรือ
- ๓) ฉันตั้งใจจะบริการโดยการเสียสละ
- อย่างจริงจังหรือไม่
- ๔) ฉันเข้าใจความหมายของคำว่า
- “บริการ” อย่างไร
- ๕) ฉันทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนในงานแผน
- งานหรือกระทำการใด ๆ ของฉันบ้าง
- หรือไม่
- ๖) บริการอะไรที่ฉันทำได้อย่างดีที่สุดใน
- ที่บ้าน ที่ทำงาน และในเวลาว่าง
- ของฉัน
- ๗) บริการ ไม่ใช่เรื่องของเวลาว่างเท่านั้น บริการ
- ควรเป็นทัศนคติแห่งชีวิต ซึ่งมีช่องทางที่จะ
- แสดงออกมาด้วยความสมัครใจของเราเอง
- เราไม่ได้ทำงานเพื่อนายจ้างใด ๆ ที่เราให้
- บริการเพราะเรามีจิตใจสูง การกระทำเช่นนั้น

แสดงว่าเราเป็นลูกผู้ชาย เนื่องจากความสำเร็จในการให้บริการซ่อมแล้วแต่นิสัยใจคอของเราเองเป็นสำคัญ ฉะนั้นจึงต้องบังคับตนเองให้อยู่ในวินัยเพื่อที่เราจะได้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น

- (๑) ฉันทจะเพียรพยายามที่จะละหรือเลิกนิสัยชั่วทั้งหลายที่ได้มีมาแต่ก่อนแล้วหรือ
- (๒) อะไรเป็นจุดอ่อนในนิสัยใจคอของฉันทบ้าง
- (๓) ฉันทมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และชื่อตรงต่อครอบครัว ผู้บังคับบัญชา ผู้น้อย กระบวนการลูกเสือ เพื่อนของฉันท และตัวของฉันทเองหรือไม่
- (๔) ฉันทเป็นผู้มีเกียรติ มีศักดิ์ และเชื่อถือได้จริงหรือไม่
- (๕) ฉันทมีใจหนักแน่น ร่าเริง และมีความเมตตากรุณาต่อผู้อื่นหรือไม่

- (๖) ฉันมีสติ และประพฤติกอบด้วยกาย วาจา ใจ หรือ
- (๗) ฉันมีความมานะ อุตทน ที่จะยืนหยัด ในเมื่อโชคไม่เข้าข้างฉัน หรือ
- (๘) ฉันเป็นตัวของฉันเอง หรือฉันยอม ให้ผู้อื่นชักจูงไป
- (๙) ฉันมีใจเข้มแข็งพอที่จะหลีกเลี่ยง จากสิ่งเขี้ยววนต่างๆ เช่น การพนัน สุรา นารี หรือ
- (๑๐) ถ้าฉัน มีข้อบกพร่องในสิ่งเหล่านี้ ประการใด ฉันจะตกลงใจ ฌบัตัน หรือไม่ว่า ฉันจะทำตัวให้ดีที่สุด ที่จะ แก้ไขข้อบกพร่องเหล่านั้น และสลัด ให้สิ้นไป ขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย จงดลบันดาลให้ข้ามีกำลังใจที่จะก้าว ไปข้างหน้าอย่างลูกผู้ชาย สมเป็น พลเมืองดี และเพื่อเป็นกำลังใจของ ชาตบ้านเมืองของข้าสืบไป

ผู้ส่งมอบตัว “ข้าพขอใจแล้ว”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ “การเป็นลูกเสือวิสามัญเป็นการร่วมวงในหมู่พี่น้องที่นิยมชีวิตกลางแจ้งและให้บริการแก่ผู้อื่น การที่เจ้าประสงค์จะเข้ามาร่วมในกระบวนการนี้ เจ้าพร้อมที่จะเพิ่มพูนความรู้ภาคปฏิบัติของการลูกเสือ และนิยมใช้ชีวิตกลางแจ้งแล้วหรือ”

ผู้สมัครใหม่ “ข้าพร้อมแล้ว”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ “เจ้าทราบหรือไม่ว่าหน้าที่อันแรกของเจ้านั้นคือบ้านของเราเอง และเจ้าจะพยายามสร้างฐานะของเจ้า”

ผู้สมัครใหม่ “ข้าทราบแล้ว”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ “เจ้าพร้อมที่จะอบรมตัวเจ้าเพื่อให้บริการแก่ชุมชนหรือไม่”

ผู้สมัครใหม่ “ข้าทราบแล้ว”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ “เจ้ายอมรับวิถีชีวิตดังที่ได้กำหนดไว้ในกฎและคำปฏิญาณของลูกเสือหรือ”

ผู้สมัครใหม่ “ข้ายอมรับ”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ “เมื่อเจ้าได้ให้ความมั่นใจ
เช่นนี้แล้ว ขอให้เจ้าทวนคำปฏิญาณของลูกเสือ
เพื่อเป็นสัญญาศักดิ์แห่งความจริงใจของเจ้า
และเพื่อแสดงว่าได้รับเจ้าเข้าเป็นเตรียมลูกเสือ
วิสามัญแล้ว ”

กองลูกเสือแสดงรหัส

ผู้สมัครใหม่แสดงรหัส “ด้วยเกียรติของข้า ข้า
สัญญาว่า

ข้อ ๑ ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา
พระมหากษัตริย์

ข้อ ๒ ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ ๓ ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ ”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญสัมผัสมือซ้ายกับลูกเสือ
ใหม่ “ข้าเชื่อในเกียรติของเจ้าว่า เจ้าจะทำดีที่สุด
ที่จะรักษาคำปฏิญาณนั้นไว้ บัดนี้ข้ารับเจ้าเข้าไว้
เป็นเตรียมลูกเสือวิสามัญในคณะพี่น้องลูกเสือ
แห่งโลกอันยิ่งใหญ่แล้ว ”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญระดับแถบติดไหล่
สีเหลืองและสีเขียวอันเป็นแถบของลูกเสือสำรอง

และลูกเสือสามัญให้แก่ลูกเสือใหม่ และกล่าวว่า
“แถบสีแดง ซึ่งเป็นสีของลูกเสือวิสามัญนั้น
ยังขาดอยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจว่า ต่อ
จากนี้ไปเจ้าจะต้องเตรียมตัวเพื่อเข้าเป็นสมาชิก
อันสมบูรณ์ในกองลูกเสือวิสามัญ เพื่อการน
ำขอมอบเจ้าให้แก่พี่เลี้ยงของเจ้าที่จะช่วยเหลือ
ให้บรรลุจุดประสงค์ต่อไป ”

ให้พี่เลี้ยงสองคนเข้ามาข้างหน้า พี่เลี้ยง
อาวุโสยืนทางขวาของเตรียมลูกเสือวิสามัญ พี่
เลี้ยงคนรองยืนทางซ้าย ส่วนผู้ส่งมอบตัวให้
ก้าวถอยหลังไปให้พี่เลี้ยงอาวุโสกล่าวคำต้อนรับ
ลูกเสือวิสามัญใหม่ เป็นสมาชิกในกองลูกเสือ
วิสามัญด้วยถ้อยคำอันเหมาะสม แล้วนำเดิน
ไปยืนร่วมกับลูกเสือวิสามัญใหม่อื่นผู้ซึ่งจะได้
ต้อนรับด้วยวิธีการอันสมควร

ข้อ ๒๕๘ พิธีเข้าประจำกองลูกเสือวิสามัญ ให้ปฏิบัติดัง
ต่อไปนี้

กองลูกเสือ ให้ นำเตรียมลูกเสือวิสามัญในเครื่องแบบ
วิสามัญ มายืนอยู่ข้างหน้ากองลูกเสือวิสามัญ และอยู่

ระหว่างพี่เลี้ยงสองคน มีโต๊ะพิธ ซึ่งปูด้วย
ธงชาติ ผู้กำกับยื่นด้านหลังของโต๊ะพิธ หันหน้า
เข้าหาลูกเสือที่จะเข้าประจำกอง แล้วเรียกชื่อ
ผู้ที่เข้าพิธ และถามดังนี้

ผู้กำกับเรียกชื่อผู้สมัคร “เจ้ามาทนนเพื่อที่จะเข้า
เป็นลูกเสือวิสามัญในคณะพี่น้องลูกเสือแห่งโลก
อันยิ่งใหญ่หรือ”

ผู้สมัคร “ครับ”

ผู้กำกับ “ถึงแม้ว่าเจ้าจะมีข้อยุ่งยากมาบ้างแล้ว
ในอดีต แต่บัดนี้เจ้าก็ได้ตั้งใจที่จะทำได้ดีที่สุด
เพื่อเป็นผู้มีเกียรติ มีสัจจะ มีความซื่อตรงใน
การทำงานทั้งปวง พร้อมทั้งจะปฏิบัติชอบด้วยกาย
วาจา ใจ ใช่หรือไม่”

ผู้สมัคร “ใช่ครับ”

ผู้กำกับ “เจ้าได้คิดรอบคอบดีแล้วหรือว่า เจ้า
พร้อมที่จะเข้าเป็นลูกเสือวิสามัญ”

ผู้สมัคร “ข้าได้คิดรอบคอบดีแล้ว”

ผู้กำกับ “เจ้าเข้าใจหรือไม่ว่า คำว่า “บริการ”
นั้นหมายความว่า ตลอดเวลาเจ้าจะต้องมีใจ

หนักแน่นต่อผู้อื่นทุกคน และเจ้าจะทำดีที่สุด เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ถึงแม้ว่าการช่วยเหลือนั้น ไม่สะดวกหรือไม่เป็นที่พอใจ หรือไม่เป็นที่ ปลอดภัยแก่ตัวเอง และเจ้าจะไม่หวังสิ่งตอบแทนใด ๆ ในการให้บริการนั้น ”

ผู้สมัคร “ ข้าเข้าใจดีแล้ว ”

ผู้กำกับ “ เจ้าเข้าใจหรือไม่ว่า การที่เจ้าจะเป็น ลูกเสือวิสามัญนั้น เจ้ากำลังจะร่วมอยู่ในคณะ ลูกเสือที่ต้องการจะช่วยเหลือเจ้า ให้สามารถ ปฏิบัติตามอุดมคติของเจ้า และเราขอให้เจ้า ปฏิบัติตามข้อบังคับและคติพจน์ของเราในเรื่อง การให้บริการแก่ผู้อื่น ”

ผู้สมัคร “ ข้าเข้าใจดีแล้ว ”

ผู้กำกับ “ ถ้าเช่นนั้นข้าขอให้เจ้ากล่าวคำปฏิญาณ ของลูกเสือ และฟังเข้าใจไว้ด้วยว่า เจ้าแปล ความหมายของคำปฏิญาณนี้ ไม่ใช่อย่างเด็ก แต่จะแปลอย่างผู้ใหญ่ ”

ผู้สมัคร (ก้าวออกมาข้างหน้า เอามือซ้ายจับขง มือขวาแสดงรหัส)

ลูกเสือในกองลูกเสือวิสามันท์ทุกคนแสดงรหัส
ผู้สมัคร “ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า

ข้อ ๑ ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา
พระมหากษัตริย์

ข้อ ๒ ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ ๓ ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ ”

ครั้นแล้วผู้กำกับลูกเสือจับมือลูกเสือ
วิสามันท์ใหม่ด้วยมือซ้าย และกล่าวว่า

ผู้กำกับ “ข้า ๆ เชื่อเจ้าว่าด้วยเกียรติของเจ้า เจ้า
จะปฏิบัติตามคำปฏิญาณที่เจ้าให้ไว้แล้ว ”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามันท์ ดัดแถบที่ไหล่แก่
ลูกเสือวิสามันท์ และมอบเครื่องหมายให้ พร้อม
กับกล่าวว่า

ผู้กำกับ “แถบที่ไหล่สามสี คือ สีเหลือง
สีเขียว และสีแดง สีเหล่านี้เป็นสีของลูกเสือทั้ง
สามประเภทที่อยู่ในวงพี่น้องลูกเสือ ข้าขอ
ต้อนรับเจ้ามาอยู่ด้วย ขอให้สีทั้งสามนี้จงเป็น
เครื่องเตือนใจให้เจ้าระลึกถึงหน้าที่ของเจ้าที่มีอยู่
ต่อลูกเสือรุ่นน้อง และขอให้เจ้าระลึกถึงความ

รับผิดชอบของเจ้าในฐานะที่เป็นลูกเสือวิสามัญ
ในการที่จะบำเพ็ญตนให้ดีที่สุด เพื่อที่จะเป็น
ตัวอย่างแก่ลูกเสือรุ่นน้องต่อไป”

ครั้นแล้วให้กองลูกเสือวิสามัญก้าวเข้ามา
ล้อมรอบลูกเสือวิสามัญใหม่ จับมือแล้วกล่าวคำ
ต้อนรับ

หมายเหตุ

ข้อ ๓๐๐

พิธีมอบ

เครื่องหมาย

ลูกเสือ

ลูกเสือวิสามัญให้ใช้ไม้จิ้มฟันแทนไม้พลอง

เครื่องหมายลูกเสือมอบในโอกาส
ที่มีการประชุมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และทุกคน
ที่มาควรแต่งเครื่องแบบลูกเสือ การประชุมผู้
บังคับบัญชานี้อาจเป็นการประชุมประจำปีหรือ
ประชุมกลุ่มลูกเสือ ซึ่งทั้งนี้แล้วแต่ตามโอกาส
และความเหมาะสม โดยที่การรับเครื่องหมาย
ลูกเสือเป็นงานที่น่าภาคภูมิใจของผู้ได้รับเป็น
ครั้งแรก ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดหรือผู้เป็น
ประธานควรกล่าวแสดงความยินดีในผลงาน
ของผู้ที่ได้รับ ซึ่งได้ตราครุฑต่องานหนักมาจน
กระทั่งได้รับเครื่องหมายนี้ และในขณะเดียวกัน

สิ่งใดที่ไม่ควรกล่าวถึงหลักเลียงเสีย ผู้ที่ได้รับ
เครื่องหมายนี้แสดงว่า เป็นผู้ที่ได้รับการฝึก
อบรมสมตามความมุ่งหมายของการเป็นผู้บังคับ
บัญชาลูกเสือแล้ว

วิธีปฏิบัติ

ผู้ที่ได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ ถอดผ้าผูกคอเดิม
ของตนออกเสียก่อน สายบีดที่จะมอบให้แก่ผู้รับ
สวมใส่คือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดไว้ก่อน
เฉพาะในกรณีที่ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดนั้น
ได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์แล้ว

ผู้รับเดินมาตรงหน้าผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด
ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดถอดสายบีดจากของตน
แล้วสวมให้กับผู้รับแล้วสัมผัสมือด้วยมือซ้าย
แสดงความยินดีเป็นรายบุคคล (แม้จะมีผู้รับ
เป็นจำนวนมากก็ตาม)

ผู้รับแสดงความเคารพตอบ (วันทยหัตถ์) แล้ว
เคลื่อนไปยังคนที่ ๒ คนที่ ๒ (ควรจะเป็นผู้มี
อาวุโสรองลงมาจากผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด)
เป็นผู้คล้องผ้าผูกคอ (แบบกิลเวลด์) ให้ แล้ว
เคลื่อนไหวไปยังคนที่ ๓ คนที่ ๓ (ควรเป็นผู้

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๕๑

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ มกราคม ๒๕๑๐

อาวุธรองจากคนที่ ๒) เป็นผู้สวมห้วงผ้าผูกคอให้ (ถ้าในกรณีที่ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดมิได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์มาก่อน ก็มอบปัดให้ผู้รับไปสวมเอง)

เมื่อได้รับเครื่องหมายครบทุกคนแล้ว ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดกล่าวแสดงความยินดีต่อที่ประชุมอีกครั้งหนึ่ง และแจ้งให้ทราบว่าผู้ที่ได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์แล้ว นับว่าเป็นสมาชิกกลุ่มที่ ๑ ของกิลเวลล์

ภาค ๓

เข็มลูกเสือสมนาคุณและธงลูกเสือ

ข้อ ๓๑๑

ชั้นเข็ม

ลูกเสือ

สมนาคุณ

- เข็มลูกเสือสมนาคุณ เป็นรูปหน้าเสือประกอบ
วชิร ตามแบบมี ๔ ชั้นดังต่อไปนี้
(๑) ชั้นพิเศษ	ทำด้วยทองประดับเพชร
(๒) ชั้นที่ ๑	ทำด้วยทอง
(๓) ชั้นที่ ๒	ทำด้วยนาก
(๔) ชั้นที่ ๓	ทำด้วยเงิน

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๘๒

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ มกราคม ๒๕๑๐

- ข้อ ๓๐๒   เงื่อนไขการให้เพิ่มลูกเสือสมนาคุณ
- เงื่อนไข   (๑) ชั้นพิเศษ ให้แก่ผู้บริจาคเงินหรือทรัพย์สิน
การให้   สิ้นช่วยเหลือกิจการลูกเสือตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐
                 บาทขึ้นไป
- (๒) ชั้นที่ ๑ ให้แก่ผู้บริจาคเงินหรือทรัพย์สิน
                 ช่วยเหลือกิจการลูกเสือตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท
                 แต่ไม่ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท
- (๓) ชั้นที่ ๒ ให้แก่ผู้บริจาคเงินหรือทรัพย์สิน
                 ช่วยเหลือกิจการลูกเสือตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาท
                 แต่ไม่ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท
- (๔) ชั้นที่ ๓ ให้แก่ผู้บริจาคเงินหรือทรัพย์สิน
                 ช่วยเหลือกิจการลูกเสือตั้งแต่ ๕,๐๐๐ บาท
                 แต่ไม่ถึง ๑๐,๐๐๐ บาท
- ข้อ ๓๐๓   ในการบริจาคเงินหรือทรัพย์สินช่วยเหลือกิจการ
                 ลูกเสือรวมกันเป็นคณะก็ให้เพิ่มลูกเสือสมนาคุณ
                 โดยทำเป็นโล่ชนิดตั้ง   และสำหรับผู้บริจาคเงิน
                 หรือทรัพย์สินช่วยเหลือกิจการลูกเสือเข้าใน
                 เกณฑ์ข้อ ๓๐๒   ก็ให้เพิ่มลูกเสือสมนาคุณตาม
                 เกณฑ์สำหรับชั้นนั้น ๆ ด้วย

ข้อ ๓๐๕

ธงประจำกลุ่มหรือกองลูกเสือ มีดังต่อไปนี้

(๑) ธงลูกเสือสำรอง ทำด้วยผ้าสีเหลือง ขนาด ๕๐×๖๐ ซม. มีครุยสีเขียวยาว ๘ ซม. สามด้าน ตรงกลางมีตราคณะลูกเสือแห่งชาติ สีเขียว ขนาด ๔๐×๒๕ ซม. ได้ตราบอกชื่อกลุ่มหรือกองลูกเสือ ตัวอักษรตัวพิมพ์ธรรมดาสีเหลือง ขนาด พองาม ยอดคันธงทำด้วยโลหะเป็นรูป วชิรสีเงิน

(๒) ธงลูกเสือสามัญ ทำด้วยผ้าสีเขียว ขนาด ๑๒๐×๘๐ ซม. มีครุยสีเหลืองยาว ๘ ซม. สามด้าน ตรงกลางมีตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีเหลือง ขนาด ๔๐×๒๕ ซม. ได้ตราบอกชื่อกลุ่มหรือกองลูกเสือ ตัวอักษรตัวพิมพ์ธรรมดาสีเหลือง ขนาด พองาม ยอดคันธงทำด้วยโลหะเป็นรูป วชิรสีเงิน

- (๓) ชงลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ทำด้วยผ้าสี
เลือดหมู ขนาด ๑๒๐×๘๐ ซม. มีครุยสี
เหลืองยาว ๘ ซม. ตามด้าน ตรงกลางมี
ตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีเหลือง ขนาด
๔๐×๒๕ ซม. ได้ตราบอกช้อกลุ่มหรือ
กองลูกเสือ ตัวอักษรตัวพิมพ์ธรรมดา
สีเหลือง ขนาดพองาม ยอดคันธงทำด้วย
โลหะเป็นรูปวชิรสีเงิน
- (๔) ชงลูกเสือวิสามัญ ทำด้วยผ้าสีขาบ ขนาด
๑๒๐×๘๐ ซม. มีครุยสีเหลืองยาว ๘ ซม.
ตามด้าน ตรงกลางมีตราคณะลูกเสือแห่ง
ชาติสีเหลือง ขนาด ๔๐×๒๕ ซม. ได้
ตราบอกช้อกลุ่มหรือกองลูกเสือ ตัว
อักษรตัวพิมพ์ธรรมดาสีเหลือง ขนาด
พองาม ยอดคันธงทำด้วยโลหะสีเงิน
- ชงประจำหมู่ลูกเสือ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้
ในหนังสือการลูกเสือสำหรับเด็กชาย

ภาค ๔

การฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
และผู้ตรวจการลูกเสือ

ข้อ ๓๑๑   การฝึกอบรมมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้บังคับ
วัตถุประสงค์   บัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ มีความรู้กิจการ
ลูกเสือดีขึ้น สามารถไปถ่ายทอดให้กับลูกเสือ
ตลอดจนเข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของ
ตนตามหลักการของลูกเสือ

ข้อ ๓๑๒   โครงการฝึกอบรมที่สมบูรณ์ มีดังต่อไปนี้
โครงการ   (๑) การฝึกอบรมผู้กำกับ รองผู้กำกับลูกเสือ
อบรม   (๒) การฝึกอบรมผู้กำกับกลุ่ม และรองผู้
                    กำกับกลุ่มลูกเสือ
                    (๓) การฝึกอบรมผู้ตรวจการลูกเสือ
                    (๔) การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือชั้น
                        วุฒแบดจ์ (ความรู้เบื้องต้น)
                    (๕) การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือชั้น
                        วุฒแบดจ์
                    (๖) การฝึกอบรมวิชาเทคนิคทางลูกเสือ

ข้อ ๓๑๓

การฝึกอบรม
ก่อนแต่งตั้ง
เป็นผู้บังคับ
บัญชาลูกเสือ

(๗) การฝึกอบรมเฉพาะวิชา เช่น ลูกเสือ
สมุทร และลูกเสืออากาศ

(๘) การฝึกอบรมคณะผู้ให้การอบรม

การฝึกอบรมเพื่อ

(๑) ให้เป็นผู้มีน้ำใจเหมาะสม และมีอุปนิสัย
ที่จะเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ดี มี
ประสบการณ์กับกลุ่มลูกเสือ และสามารถ
ประสานงานกับสมาชิกของกระบวนการ
ลูกเสือ รับและยึดมั่นในคำปฏิญาณและ
กฎของลูกเสือ

(๒) ฝึกทักษะเบื้องต้น ถ้าเป็นผู้บังคับบัญชา
ลูกเสือสำรอง ให้เป็นผู้มีความสามารถ
สอนและทดสอบลูกเสือสำรองดาวดวง
ที่ ๒ ได้ และถ้าเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
ประเภทอื่น ก็ให้เป็นผู้มีความสามารถ
สอนและทดสอบลูกเสือโทได้

(๓) วิธีฝึกอบรมควรจะได้ทดลองปฏิบัติ
หน้าที่ในกลุ่มลูกเสือ ถ้าสามารถทำ ควร
จะได้ปฏิบัติกับกลุ่มลูกเสืออื่น ไม่ใช่
กลุ่มลูกเสือที่ตนจะได้รับแต่งตั้ง

ข้อ ๓๑๔ การอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือชั้นวูดแบดจ์ แบ่ง
การอบรม ออกเป็น ๔ ประเภท คือ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือ
วิชาผู้กำกับ สามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ
ลูกเสือชั้น แต่ละประเภท มีการอบรมดังต่อไปนี้
วูดแบดจ์

(๑) การฝึกความรู้เบื้องต้น เป็นการให้ความ
รู้ทั่วไป เกี่ยวกับความมุ่งหมาย และ
ระบบวิธีฝึก รู้จักจัดแผนงาน ตลอดจน
เทคนิคและทักษะในการปฏิบัติงานบ้าง
เล็กน้อย

(๒) ภาค ๑ (ข้อเขียน) ผู้สมัครจะต้องอ่าน
หนังสือเกี่ยวกับการลูกเสือตามประเภท
ของตน แล้วจะต้องตอบคำถามโดยเขียน
ตอบ การกระทำในภาคนี้ มุ่งหมาย
ให้การศึกษาจากตำราต่าง ๆ และถ้า
สามารถจัดให้มีกลุ่มอภิปรายหรือมีที่
ปรึกษาได้ก็ยิ่งดี ภาคนี้จะกระทำก่อน
หรือหลังภาค ๒ (ภาคปฏิบัติ) ก็ได้

(๓) ภาค ๒ (ภาคปฏิบัติ) ผู้สมัครต้องอยู่
ค่ายพักแรมตามเวลาที่กำหนดไว้ และ

ได้รับการฝึกภาคปฏิบัติ ตลอดจนการอบรมในหลักการสำคัญของลูกเสือและความรู้เทคนิคสำหรับลูกเสือตามประเภทของตน

- (๔) ภาค ๓ (ภาคนำเอาความรู้ไปใช้) ภายหลังจากที่ผ่านภาค ๑, ๒ แล้ว ผู้สมัครจะต้องนำเอาความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในกองลูกเสือครั้งแล้วจะมีผู้ตรวจการลูกเสือไปตรวจพิจารณาการฝึกอบรม

ให้ใช้ข้อบังคับนี้ ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๕

หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล

ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

แบบพิมพ์ลูกเสือต่าง ๆ

๑. ลส. ๑ คำร้องขอจัดตั้งกลุ่มลูกเสือหรือกองลูกเสือ
๒. ลส. ๒ ใบสมัครขอเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ
๓. ลส. ๓ ใบสมัครเข้าเป็นลูกเสือ
๔. ลส. ๔ ใบโอนกองลูกเสือ
๕. ลส. ๕ รายงานการลูกเสือประจำปี
๖. ลส. ๖ ทะเบียนลูกเสือสำรอง
๗. ลส. ๗ ทะเบียนกองลูกเสือสามัญ
๘. ลส. ๘ ทะเบียนกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
๙. ลส. ๙ ทะเบียนกองลูกเสือวิสามัญ
๑๐. ลส. ๑๐ รายงานการเงินลูกเสือ
๑๑. ลส. ๑๑ ใบตั้งกลุ่มลูกเสือ
๑๒. ลส. ๑๒ ใบตั้งกองลูกเสือ
๑๓. ลส. ๑๓ ใบตั้งผู้บังคับบัญชา ผู้ตรวจการ กรรมการลูกเสือ
๑๔. ลส. ๑๔ ใบสำคัญคู่กับเข็มลูกเสือสมนาคุณ
๑๕. ลส. ๑๕ บัตรประจำตัวลูกเสือสำรอง
๑๖. ลส. ๑๖ บัตรประจำตัวลูกเสือสามัญ

ฉบับพิเศษ หน้า ๓๐๑

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ มกราคม ๒๕๑๐

---

๑๗. ตส. ๑๗ บัตรประจำตัวลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
๑๘. ตส. ๑๘ บัตรประจำตัวลูกเสือวิสามัญ
๑๙. ตส. ๑๙ ใบเสร็จรับเงินค่าบำรุงลูกเสือ